

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΩΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ
ΠΕΙΡΑΙΑΣ, 1-3 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2007

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΕΙΣΗΓΗΣΕΩΝ
ABSTRACTS

Ο ανθρώπινος παράγοντας
στη διαμόρφωση της
σημερινής & της μελλοντικής
βιβλιοθήκης

ΠΕΙΡΑΙΑΣ, ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2007

Χρυσή Χορηγία

ΚΕΝΤΡΟ ΕΡΕΥΝΩΝ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
MINISTRY OF NATIONAL EDUCATION AND RELIGIOUS AFFAIRS

SWETS

Αργυρή Χορηγία

ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΔΑΚΗΣ
ΔΙΕΥΝΟΝΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΑΣ

ΕΛΕΓΧΟΣ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΩΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ
ΠΕΙΡΑΙΑΣ, 1-3 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2007

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΕΙΣΗΓΗΣΕΩΝ
ABSTRACTS

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	
ΑΡ. ΕΙΣ.	54127
COMP.	36155
ΤΑΞΗ	027.7 ΠΑΝ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ	

00154127

Ο ανθρώπινος παράγοντας
στη διαμόρφωση της
σημερινής & της μελλοντικής
βιβλιοθήκης

ΠΕΙΡΑΙΑΣ, ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2007

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ
ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΟΜΑΔΑΣ

ΤΙΤΛΟΣ	ΕΡΕΥΝΑ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΟΜΑΔΑ	ΕΡΕΥΝΑ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΕΡΕΥΝΑ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΕΡΕΥΝΑ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΕΡΕΥΝΑ

Επιμέλεια Έκδοσης: Εκδόσεις Σταμούλη Α.Ε.

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ Συνέδριο Ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών

Οι Ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες, επί 15 συνεχή έτη διοργανώνουν ετήσιο επιστημονικό συνέδριο, εστιασμένο στα θέματα των βιβλιοθηκών, ιδιαίτερα των ακαδημαϊκών. Το συνέδριο αυτό ξεκίνησε ως μια προσπάθεια των ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών να συζητήσουν κοινά προβλήματα και ενδεχόμενες λύσεις, συνεργασίες και αλληλοστήριξη, συμπληρωματικότητα και κοινούς οραματισμούς. Το εγχείρημα επέτυχε, και μια έμπρακτη απόδειξη γι' αυτό είναι η ευκολία με την οποία ιδρύθηκε η ΣΕΑΒ (Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών) και η αποτελεσματική συμπληρωματική διαχείριση των πόρων των ΕΠΕΑΕΚ.

Είναι φανερό ότι, ένα τέτοιο γεγονός, το οποίο προάγει την επιστήμη των Βιβλιοθηκών και της Πληροφόρησης καθώς και τη συνεργασία μεταξύ των εργαζομένων σε αυτές, είναι σημαντικό και για έναν ακόμη λόγο: η προαγωγή της επιστήμης των βιβλιοθηκών συμβάλλει στη βελτίωση των βιβλιοθηκών, που αποτελούν έναν από τους μοχλούς ανάπτυξης κάθε χώρας.

Το Πανεπιστήμιο Πειραιώς φιλοξενεί το 16ο Πανελλήνιο Συνέδριο των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών. Το Συνέδριο αποτελεί ένα σημαντικό επιστημονικό γεγονός, η επιρροή του οποίου εκτείνεται πέραν της ελληνικής τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, στην ευρύτερη ελληνική βιβλιοθηκονομική κοινότητα και φιλοδοξεί να συμβάλλει στη συνεργασία μεταξύ των εργαζομένων σε αυτές, στη δημιουργία ανθρωπίνων δικτύων, αναγκαίων για την αξιοποίηση των τεχνολογικών.

Το θέμα του Συνεδρίου παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον, πρακτικό και θεωρητικό, μια και αναφέρεται στον ανθρώπινο παράγοντα που καλείται

να δημιουργήσει τη Βιβλιοθήκη του 21ου αιώνα, όπως αυτή έχει περιγραφεί αναλυτικά στα προηγούμενα 5 συνέδρια.

Η οργανωτική επιτροπή ευχαριστεί όσους συμμετείχαν και συνέβαλαν στην επιτυχία του, Επιστημονική Επιτροπή, Εισηγητές, Χορηγούς.

Με εκτίμηση
Η Οργανωτική Επιτροπή

Θέμα του Συνεδρίου

«Ο Ανθρώπινος Παράγοντας στη Διαμόρφωση της Σημερινής και της Μελλοδικής Βιβλιοθήκης»

Θεματικές Ενότητες

1. **Οργάνωση και Διοίκηση βιβλιοθηκών**, Συστήματα Διοίκησης Βιβλιοθηκών, Νομοθετικό Πλαίσιο Βιβλιοθηκών, Διαχείριση της Αλλαγής, Καινοτομία, Ποιότητα και Benchmarking, Οικονομική Διαχείριση με Αξιολόγηση Υπηρεσιών, Αποτίμηση Κόστους, Αποτελεσματικότητα και Αποδοτικότητα, Επίλυση Προβλημάτων, Προβολή και Προώθηση των Βιβλιοθηκών.
2. **Διαχείριση Ανθρωπίνων Πόρων**, Ρόλοι και Δεξιότητες των Βιβλιοθηκονόμων, Ρόλος της Ηγεσίας της Βιβλιοθήκης, Οργάνωση της Εργασίας, Ανθρώπινα και Ιδεατά Δίκτυα, Δημιουργικότητα, Νομοθεσία, Εκπαίδευση και Κατάρτιση.
3. **Κοινοπραξίες**, Συμμαχίες, Συνεργασίες εντός και εκτός Βιβλιοθήκης, Θεσμικά και Οργανωτικά Θέματα αυτών, Επικοινωνία, Πνευματική Ιδιοκτησία, Συλλογική Πρόσβαση, Συλλογικά Δικαιώματα Πρόσβασης.
4. **Συνεργατικές Λειτουργίες και Υπηρεσίες**, Πληροφοριακή Παιδεία, Επιστημονική Επικοινωνία, Συμμετοχή στην Εκπαιδευτική Διαδικασία, Υποστήριξη της δια Βίου και της Απομακρυσμένης Εκπαίδευσης, Επεξεργασία υλικού, Μηχανές μετά - Αναζήτησης, Θεματικές Πύλες, Ψηφιακά Αποθετήρια. Ηλεκτρονικές Πηγές.
5. **Μοντέλα υλοποίησης Συνεργατικών Δράσεων**, Φυσικοί και Ιδεατοί Συλλογικοί Κατάλογοι και η Συνεργασία μεταξύ τους, Εργαλεία και Υπηρεσίες προς τους Τελικούς Χρήστες και τους Βιβλιοθηκονόμους, Κοινές πολιτικές στην Εφαρμογή των Προτύπων, Θησαυροί, Θεματικές Επικε-

Επιστημονική Επιτροπή

Πρόεδρος

Μπόκος, Γ. Δ., Καθηγητής, τμήμα ΤΑΒ, Ιόνιο Πανεπιστήμιο

Μέλη

1. **Γιαννακόπουλος, Γ.**, Καθηγητής, προϊστάμενος του τμήματος, ΤΕΙ Αθήνας.
2. **Σαμιώτη, Μ.**, Καθηγήτρια, προϊσταμένη του τμήματος, ΤΕΙ Θεσσαλονίκης.
3. **Καζάζη, Μαρία**, Καθηγήτρια, ΤΕΙ Αθήνας.
4. **Κακούρη, Μ.**, Καθηγήτρια, ΤΕΙ Θεσσαλονίκης.
5. **Κατσιρίκου, Α.**, Βιβλιοθήκη, Πανεπιστήμιο Πειραιά.
6. **Κλαψόπουλος, Ι.**, Διευθυντής βιβλιοθήκης, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας.
7. **Κωσταγιόλας, Π.**, Λέκτορας, τμήμα ΤΑΒ, Ιόνιο Πανεπιστήμιο.
8. **Μάνεση, Δ.**, Καθηγήτρια, ΤΕΙ Αθήνας.
9. **Μονιάρου, Β.**, Καθηγήτρια, ΤΕΙ Αθήνας.
10. **Παπαθεοδώρου, Χ.**, Επίκουρος Καθηγητής, τμήμα ΤΑΒ, Ιόνιο Πανεπιστήμιο.
11. **Συνέλη, Κ.**, Διευθύντρια βιβλιοθήκης, Πανεπιστήμιο Πατρών.
12. **Τζήμα, Σταματούλα- Ειρήνη**, Προϊσταμένη της Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου Πειραιά.
13. **Τσιμπόγλου Φ.**, Διευθυντής βιβλιοθήκης, Πανεπιστήμιο Κύπρου.
14. **Τσάφου, Μ.**, Καθηγήτρια, ΤΕΙ Αθήνας.

Οργανωτική Επιτροπή

Πρόεδρος

Μάρκος Κούτρας, Καθηγητής, Πρόεδρος της Επιτροπής Βιβλιοθήκης

Εγγραφές-Γραμματεία Συνεδρίου

Οικονόμου, Αγγελική
Τριάντη, Αλεξάνδρα
Πολίτης, Γεώργιος

Χορηγίες - Έκθεση

Κατσιρίκου, Ανθή
Κωνσταντίνου, Αρετή
Μπούρας, Αλκιβιάδης

Κοινωνικές Εκδηλώσεις, Δημόσιες Σχέσεις

Τζήμα, Σταματούλα
Κολοβιστέα, Όλγα
Μπούρας, Αλκιβιάδης

Ιστότοπος συνεδρίου και Τεχνική Υποστήριξη

Λουκής, Λευτέρης,
Μαυροπόδη, Ρόζα
Σαββόπουλος, Αναστάσιος

Πρόγραμμα Συνεδρίου - Επιμέλεια Εκδόσεων

Κατσιρίκου, Ανθή
Οικονόμου, Αγγελική
Τριάντη, Αλεξάνδρα

Υποστήριξη Συνεδρίου

Αλμπάνη, Τάνια
Γιαννούλη, Μαρία
Καλαϊτζή, Αθανασία
Κατσιγιάννη, Πηνελόπη
Κωνσταντίνου, Αρετή
Νεοφώτιστος, Ηλίας
Τυπάλδος, Χρήστος
Χούλιαρη, Αρετή

Περιεχόμενα

Θέμα του Συνεδρίου	7
Επιστημονική Επιτροπή.....	9
Οργανωτική Επιτροπή	10
Σχολικές Βιβλιοθήκες του ΥΠΕΠΘ: Λειτουργικές Όψεις και Προοπτικές Ανάπτυξης <i>Βασιλική Ασκητή .....</i>	19
Οι Απόψεις των Υπευθύνων των Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών για τη Συναισθηματική Νοημοσύνη <i>Ιφιγένεια Βαρδακώστα .....</i>	22
Νέες Μορφές Υπηρεσιών, Νέες Λειτουργίες και Νέοι Ρόλοι της Υπηρεσίας Πληροφόρησης: Τεκμηριωμένη Αποτύπωση των Τάσεων New Functions, New Services and New Roles for the Information Organizations <i>Ευγενία Βασιλακάκη, Άρτεμις Χαλεπλιόγλου .....</i>	26
Στρατηγικός Σχεδιασμός για τη Διαχείριση Ανθρωπίνων Πόρων στις Δημόσιες Βιβλιοθήκες Human Resource Management for the Greek Public Libraries <i>Ευγενία Βασιλακάκη, Άρτεμις Χαλεπλιόγλου .....</i>	29
Ηλεκτρονικό Σύστημα Διαχείρισης Αιτήσεων Διαδανεισμού στη Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Μακεδονίας <i>Γεώργιος Βεράνης .....</i>	32
Μια Μεθοδολογία Αξιολόγησης της Ολοκληρωμένης Πρόσβασης σε Φυσικούς και Ψηφιακούς Χώρους Πληροφόρησης An Evaluation Methodology for the Integrated Access in Physical and Digital Information Domains <i>Σπύρος Βερονίκη, Κυριακή Ζούτσου, Χρήστος Παπαθεοδώρου .....</i>	36

Θεματική Ενοποίηση Δημοσίων Καταλόγων και Ψηφιακών Βιβλιοθηκών <i>Δημήτρης Γαβρίλης, Κωνσταντία Κακάλη, Άννα Διακάκη</i>	40
Προσαρμοστικότητα και Ευελιξία στην Παροχή Ενοποιημένων Υπηρεσιών Πληροφόρησης: Το Σύστημα Διαχείρισης της Βιβλιοθήκης του Παντείου Πανεπιστημίου <i>Δημήτρης Γαβρίλης, Κωνσταντία Κακάλη, Ασημάκης Μπούτλας, Θεοδώρα Τσώλη</i>	44
Πληροφοριακή Παιδεία και Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες <i>Πανωραία Γαϊτάνου και Δομηνίκη - Μαρκησία Ρουγγέρη</i>	49
Ο Ρόλος του «Ψηφιακού» Βιβλιοθηκονόμου στη Διαχείριση της Ψηφιακής Γνώσης <i>Πανωραία Γαϊτάνου</i>	52
Έρευνα για τις Απόψεις του Ακαδημαϊκού Προσωπικού Σχετικά με τις Βιβλιοθήκες και τους Βιβλιοθηκονόμους The Views of Academic Staff Concerning Libraries and Librarians <i>Εμμανουήλ Γαρονφάλλου</i>	55
Ο Ρόλος και η Λειτουργία του Βιβλιοθηκονόμου σε μια Σύγχρονη Υπηρεσία Πληροφόρησης <i>Μιχάλης Γερόλιμος, Ουρανία Κώνστα</i>	58
Ψηφιακό Ελληνικό Περιεχόμενο και Ανοικτή Πρόσβαση <i>Παναγιώτης Γεωργίου, Φιερούλα Παπαδάτου</i>	61
Σύγχρονες Προκλήσεις στη Διοίκηση της Βιβλιοθήκης Modern Challenges to Library's Administration <i>Βαρθάρα Γεωργοπούλου</i>	64
Δικτυακός Τόπος Βιβλιοθήκης: Τεχνική Υποστήριξη ή Κομβική Υπηρεσία Library Web Site: Technical Support or Nodal Library Section <i>Ιωάννα Ζορμπά, Σοφία Ζαποννίδου, Δημήτρης Πατρινός</i>	67
Διασπνοριακή Συνεργασία Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών: Σέρρες-Φίλιππούπολη <i>Αίλα Θεοδορίδου-Σωτηρίου και Κωνσταντίνος Δανιδ</i>	70

Βιωσιμότητα Ακαδημαϊκών Εκδόσεων Ανοικτής Πρόσβασης <i>Ρωξάνα Θεοδώρου</i>	71
Η Καινοτομία στην Πνευματική Ιδιοκτησία: Το Μοντέλο των Αδειών Creative Commons <i>Διονυσία Καλλινίκου, Θεόδωρος Καρούνος, Μαρίνος Παπαδόπουλος</i>	74
Ψηφιακές Βιβλιοθήκες και Πνευματικά Δικαιώματα <i>Μαρία Κανελλοπούλου-Μπόττη</i>	77
Τα Ιστολόγια ως Μέσο Επιστημονικής Επικοινωνίας Ανάμεσα στις Βιβλιοθήκες και τους Βιβλιοθηκονόμους <i>Γεωργία Κατσαρού</i>	79
Κοινοπραξία Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών - Επιτροπή Υλοποίησης για τα Περιοδικά Hellenic Academic Libraries Link – Steering Committee for Electronic Resources <i>Σάσα Τζεδάκη, Κλωντίνη Δέσβου, Άννα Φράγκου-Μπάτσιου, Κατερίνα Συνέλλη, Μερσίνη Κακούρη</i>	81
Κοινοπραξία Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών - Επιτροπή Υλοποίησης για τα Περιοδικά Hellenic Academic Libraries Link – Steering Committee for Electronic Resources <i>Άννα Φράγκου-Μπάτσιου, Κλωντίνη Δέσβου, Σάσα Τζεδάκη, Κατερίνα Συνέλλη, Μερσίνη Κακούρη</i>	82
Συμβολή των Βιβλιοθηκονόμων στην Πληροφοριακή Παιδεία The Contribution of Academic Librarians in Information Literacy <i>Στέλλα Κορομπίλη, Αφροδίτη Μάλλιαρη, Γιώργος Χριστοδούλου</i>	83
Ελληνική Βιβλιοθηκονομική Κοινότητα και Συλλογικοί Κατάλογοι – Ευκαιρίες και Προκλήσεις <i>Δημήτριος Κουής, Φωτεινή Ευθυμίου, Φίλιππος Τσιμπόγλου, Παντελής Μπράττης, Κανέλα Πουλή</i>	86
Ανάπτυξη Ψηφιακής Βιβλιοθήκης και Ιδρυματικού Αποθετηρίου στην Κεντρική Βιβλιοθήκη ΕΜΠ Digital Library and Institutional Repository Development at NTUA Central Library <i>Αλέξανδρος Κουλούρης, Διονύσης Κόκκινος, Άγγελος Αναγνωστόπουλος</i> ...	89

<p>Ασύγχρονη Τηλεπαίδευση στη Χρήση Η/Υ με Ανοιχτό Λογισμικό από τη Βιβλιοθήκη & Κέντρο Πληροφόρησης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας <i>Αννα Κρασσά, Βασιλική Μολέ, Χρυσούλα Παπάζογλου</i>.....</p>	93
<p>Επιπτώσεις Εφαρμογής ISO 9001:2000 στις Ελληνικές Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες Issues for ISO 9001:2000 Implementation in Greek Academic Libraries <i>Πέτρος Α. Κωσταγιόλας, Μαρία Β. Κίτσιου</i>.....</p>	96
<p>Ο Ρόλος του Ιατρικού Βιβλιοθηκονόμου στην Ελλάδα: Προκλήσεις & Προοπτικές The Multiple Role of Medical Librarian in Greece <i>Ευαγγελία Λάππα, Άρτεμις Χαλεπλιόγλου</i>.....</p>	98
<p>Συμβολή Προγραμμάτων Πληροφοριακής Παιδείας στην Εκπαιδευτική Διαδικασία Contribution of Information Literacy Programs to Educational Procedure <i>Αφροδίτη Μάλλιαρη, Ηλίας Νίτσος</i> .....</p>	101
<p>Ειδησεογραφικά Πρότυπα Κωδικοποίησης Δεδομένων: Μοντέλο Υλοποίησης του Προτύπου News ML <i>Ελένη Μαμμά</i>.....</p>	104
<p>Μεθοδολογία Ανάλυσης και Συσχετισμού Δεδομένων Ποιοτικών και Ποσοτικών Δεικτών Υπηρεσιών Βιβλιοθηκών Χρησιμοποιώντας Μεθόδους Εξόρυξης Γνώσης Methodology of Analysis and Interrelation of Data about Quality Indexes of Library's Services by using Data and Knowledge Mining Techniques <i>Αριστείδης Μελετίου, Ανθή Κατσιρίκου</i> .....</p>	107
<p>Ιδρυματικά Καταθετήρια: Προτάσεις για μια Ενιαία Εθνική Πολιτική με Βάση ένα Ελληνικό Παράδειγμα Institutional Repositories: A Proposal for a National Policy Based upon a Greek Case <i>Μερσίνη Μορελέλλη-Κακούρη, Ελίζα Μακρίδου, Υπάτιος Ασμανίδης</i> .....</p>	110

Θύρα: Ανάπτυξη Θεματικής Πύλης Πληροφόρησης στη Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Μακεδονίας με τη Χρήση Λογισμικού Ανοικτού Κώδικα Subject Gateways, Subject Gateway Management Software, Scout Portal Toolkit, Academic Libraries <i>Κυριακή Μπαλτά, Ενάγγελος Μπάνος, Χρύσα Παπάζογλου, Κωνσταντίνος Ζωντανός, Μάριος Μαυρίδης</i>	114
Πτυχές Διαμόρφωσης Αναγνωστικής Πολιτικής και Πολιτικής για το Έντυπο Βιβλίο των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών <i>Χριστίνα Μπάνου</i>	118
Διδάσκοντας Πληροφοριακή Παιδεία Teaching Information Skills <i>Μιχαήλ Νικητάκης</i>	120
Ταυτόχρονη Αναζήτηση σε Πολλαπλές Πηγές Δεδομένων με Χρήση Λογισμικού Ανοικτού Κώδικα και Εργαλείου Αποδελτίωσης Ιστοσελίδων <i>Κωνσταντίνος Ντονάς</i>	122
Διερεύνηση της Αναγνωστικής Συμπεριφοράς των Χρηστών των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών: Η Περίπτωση του Ιονίου Πανεπιστημίου <i>Άννα Μαρία Ολένογλου, Χριστίνα Μπάνου</i>	125
Δικαιώματα Πνευματικής Ιδιοκτησίας και Βιβλιοθήκες – Εξαιρέσεις και Τεχνολογικά Μέτρα Προστασίας <i>Μαρία Δάφνη Παπαδοπούλου</i>	128
Εμπλουτισμός Περιεχομένου και Ενίσχυση Περιβάλλοντος Πλοήγησης του Ηλεκτρονικού Καταλόγου της Βιβλιοθήκης <i>Αργυρώ Παπούλια, Μάριος Μαυρίδης, Φίλιππος Κολοβός</i>	130
Κέντρα Ευρωπαϊκής Τεκμηρίωσης: Συνεργατικές Δράσεις και Υπηρεσίες Ευρωπαϊκής Πληροφόρησης <i>Βασιλική Ρηγάκου, Δημήτριος Πέτσας</i>	133
Κοστολόγηση Υπηρεσιών Πρόσκτησης και Επεξεργασίας Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών με την ABC Ανάλυση <i>Βασίλειος Σιώχος, Άγγελος Μητρούλης</i>	136

Ενισχύοντας Σημαιολογικά τις Διαδικασίες Αναζήτησης σε ένα Περιβάλλον Μετα-αναζήτησης Enabling Search Semantics in the Library Meta-search Environments <i>Μιχάλης Σφακάκης, Σαράντος Καπιδάκης</i>	139
Προϋποθέσεις για Αυτορυθμιζόμενα Μοντέλα Διαχείρισης Βιβλιοθηκών Prerequisites for Self Regulated Library Management Models <i>Φίλιππος Τσιμπόγλου</i>	141
Ανάπτυξη Πλαισίου Σύμπραξης Δημόσιου Ιδιωτικού Τομέα στις Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες <i>Αναστασία Τσουμπρακάκου</i>	144
E-LIS, το Ηλεκτρονικό Αρχείο για τη Βιβλιοθηκονομία και την Επιστήμη της Πληροφόρησης: Τρόποι Αξιοποίησης του από την Ελληνική Βιβλιοθηκονομική Κοινότητα <i>Μαρία Φραντζή, Ανδρέας Κ. Ανδρέου, Γιάννης Τσάκωνας, Φίλιππος Τσιμπόγλου</i>	148
Ο Συλλογικός τους Κατάλογος των Πανεπιστημιακών Βιβλιοθηκών της Γαλλίας The Union Catalogue of the French University Libraries <i>Κατερίνα Χατζοπούλου</i>	150
Νέες Υπηρεσίες Επιστημονικής Πληροφόρησης: Δράσεις Ανάπτυξης και Δυνατότητες Συνεργασίας στο Περιβάλλον Ανοικτής Πρόσβασης <i>Νίκος Χούσος, Εύη Σαχίνη, Παναγιώτης Σταθοπούλος, Γεώργιος Σταύρου</i>	153
Πρόταση και Παρουσίαση Μοντέλου Συνεργατικής Καταλογογράφησης στα Πλαίσια του Συλλογικού Καταλόγου των Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών <i>Γιώργος Χριστοδούλου</i>	155
Library Collaboration: International and National <i>Michael Breaks</i>	157
Quantifying Value and Financial Return on Scholarly Collections with Patent Citation Analysis <i>Paul Canning</i>	158

Human Networks: International Library Associations Enabling Co-Operation Among Academic Libraries <i>Irma Pasanen</i>	159
Ευρετήριο Συγγραφέων	161
Ευρετήριο Τίτλων	163

Σχολικές Βιβλιοθήκες του ΥΠΕΠΘ: Λειτουργικές Όψεις και Προοπτικές Ανάπτυξης

Βασιλική Ασκητή

askiti@hotmail.com

Περίληψη

Παρά τα προβλήματα, προοδευτικά, η σχολική βιβλιοθήκη εξελίσσεται σε σημαντικό κομμάτι της νέας εκπαιδευτικής πραγματικότητας, ξεφεύγοντας από την παραδοσιακή λειτουργία της δανειστικής σχολικής βιβλιοθήκης και παίρνοντας ένα νέο, σημαντικό ρόλο, συμπληρωματικό και ενισχυτικό της διδασκαλίας μέσα στην τάξη.

Η ιδιαίτερη σημασία που αποκτά η Σχολική Βιβλιοθήκη στην εκπαιδευτική διαδικασία οδήγησαν στην πραγματοποίηση της παρούσας ανακοίνωσης που στόχο έχει να παρουσιάσει τις λειτουργικές όψεις των Σχολικών Βιβλιοθηκών και να διερευνήσει τις προοπτικές ανάπτυξής τους μέσω μιας προσπάθειας αξιολόγησης των υπαρχουσών συνθηκών. Σκοπός της είναι να συνεισφέρει στην κατανόηση του ρόλου της σχολικής βιβλιοθήκης σήμερα και να λειτουργήσει ως καταλύτης ενός ευρύτερου διαλόγου μεταξύ των αρμοδίων φορέων και λοιπών ενδιαφερομένων σχετικά με την πολιτική αξιοποίησης των σχολικών βιβλιοθηκών στην εκπαιδευτική πράξη και, γενικότερα, προς όφελος της τοπικής κοινωνίας.

Οι προτάσεις στις οποίες καταλήγει η εργασία περιγράφουν την αναγκαία υποδομή για τη σύγχρονη εκπαιδευτική διαδικασία και τον τρόπο αξιοποίησης του όλο και αυξανόμενου γνωστικού κεφαλαίου προς όφελος της γνώσης. Οι σχολικές βιβλιοθήκες τοποθετούνται στο κέντρο του σχολικού περιβάλλοντος και εμφανίζονται ως ένας εξαιρετικά ζωντανός χώρος στον οποίο διαγράφονται δημιουργικές απαντήσεις και νέες προσεγγίσεις στις προκλήσεις της σύγχρονης εποχής.

Παρά τα όποια προβλήματα (π.χ. στον τεχνολογικό εξοπλισμό, εμπλουτισμό της συλλογής, έλλειψη προσωπικού, κ.λπ.) η σχολική βιβλιοθήκη πρέπει να συμμετέχει ενεργά σε οποιαδήποτε μακροχρόνια στρατηγική βελτίωσης του μορφωτικού επιπέδου, εκπαίδευσης, παροχής πληροφόρησης, οικονομικής, κοινωνικής και πολιτιστικής ανάπτυξης. Γι' αυτό απαιτείται μία καλοστημένη συλλογή, κατάλληλες εγκαταστάσεις για ανάγνωση και μελέτη καθώς και πρόσβαση σε σχετικές τεχνολογίες. Πρέπει να διαθέτει επαρκή και συνεχή χρηματοδότηση για εκπαιδευμένο προσωπικό, υλικό, τεχνολογίες και εγκαταστάσεις, και το σημαντικότερο να παρέχει δωρεάν τις υπηρεσίες της. Για να εξασφαλιστεί ο συντονισμός των βιβλιοθηκών και η συνεργασία ανάμεσα στους εκπαιδευτικούς, διαχειριστές και άλλες επαγγελματικές ομάδες σε τοπικό, περιφερειακό, εθνικό ή και διεθνές επίπεδο, πέρα από την υποστήριξη των τοπικών αρχών, πρέπει να υποστηρίζεται με ειδική νομοθεσία και πολιτικές.

Λέξεις-Κλειδιά: Σχολικές Βιβλιοθήκες, Οργάνωση, Προοπτικές Ανάπτυξης.

Abstract

Despite its problems, progressively, the School Library becomes an important piece of new educational reality that escapes from the traditional functional aspects and undertakes new, important role, additional and reinforcing the one that the teacher has in the classroom.

The particular importance that the School Library acquires in the educational process led to the realisation of present paper that its objective is to present the functional aspects of School Libraries and to investigate their prospects of growth by evaluating of existing conditions. Its aim is to contribute in the comprehension of the role that a school library has today and to function as a catalyst in a wide dialogue between the responsible institutions or organizations, the school librarians and the local society.

The proposals to which leads this paper describe the necessary infrastructure for the modern educational process and the way of exploitation of the increasing cognitive capital to profit of knowledge. The School Libraries are placed in the centre of school environment and they are presented as an

exceptionally live space which erases creative answers and new approaches in the challenges of modern era.

Despite the problems (such as in the technological equipment, enrichment of collection, lack of personnel, etc.) the school library should participate actively in any long-lasting strategy of improvement of educative level, education, benefit of information, economic, social and cultural growth. Thus, it is required a well formed collection, suitable installations for reading and study as well as access in relative technologies. It should allocate sufficient and continuous financing for educated personal, material, technologies and installations, and most important to provide free of charge her services. In order to ensured the co-ordination of libraries and the collaboration between the teachers, administrators and other professional teams in local, regional, national or even international level, the School Libraries, should be supported with special legislation and policies.

Keywords: School Libraries, Operation, Perspectives of growth.

Οι Απόψεις των Υπευθύνων των Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών για τη Συναισθηματική Νοημοσύνη

Ιφιγένεια Βαρδακώστα

Βιβλιοθηκονόμος, Msc/Υπεύθυνη Βιβλιοθήκης
Βιβλιοθήκη και Κέντρο Πληροφόρησης Χαροκοπέιου Πανεπιστημίου
ifigenia@hua.gr

Περίληψη

Οι βιβλιοθήκες του 21^{ου} αι. έχουν να αντιμετωπίσουν αμέτρητες προκλήσεις τόσο από το εσωτερικό όσο και από το εξωτερικό περιβάλλον. Η επίδραση της τεχνολογίας αντανακλάται στο μετασχηματισμό των συλλογών, των υπηρεσιών και της διάθεσής τους, στις πολιτικές που ακολουθούνται, στην κατανομή των πηγών καθώς και στους τρόπους αντιμετώπισης των αλλαγών αυτών από το προσωπικό. Τη στιγμή των αλλαγών και των αυξανόμενων ευέλικτων δομών σε όλους τους οργανισμούς, οι Βιβλιοθήκες σήμερα, περισσότερο από ποτέ είναι σε θέση να εστιάσουν τις υπηρεσίες τους στο περιεχόμενο και να δημιουργήσουν ένα σύστημα παράδοσης της πληροφορίας προσανατολισμένο στον άνθρωπο. Οι προϋποθέσεις και οι δεξιότητες εκείνες που θα καταστήσουν τον Βιβλιοθηκονόμο και γενικά τον Επιστήμονα της Πληροφόρησης, ικανό να ανταποκριθεί στους σημερινούς ρόλους της Βιβλιοθήκης με επιτυχία δεν έχουν διερευνηθεί πλήρως. Αν και ο ρόλος των τεχνολογικών και οργανωσιακών χαρακτηριστικών στη διαδικασία των αλλαγών έχει εκτενώς αναλυθεί και συζητηθεί στη βιβλιογραφία, τα προσωπικά χαρακτηριστικά τα οποία είναι εξίσου καθοριστικά για την επιτυχία των αλλαγών, έχουν παραμεληθεί.

Έρευνες των τελευταίων ετών αποδεικνύουν ότι η ευφυΐα από μόνη της δεν μπορεί να εξηγήσει τις επιτυχίες στη ζωή μας ή στη δουλειά μας και πως τα συναισθήματα παίζουν ένα ρόλο-κλειδί στην επιτυχία του οργανισμού

μας. Η Συναισθηματική Νοημοσύνη (ΣΝ) (Emotional Intelligence), είναι η ικανότητα να κατανοεί κανείς τα συναισθήματα τόσο τα δικά του όσο και των άλλων, να κάνει λεπτές διακρίσεις ανάμεσα στα διάφορα συναισθήματα, και να χρησιμοποιεί αυτές τις πληροφορίες ώστε να καθοδηγεί αναλόγως τις σκέψεις και τις πράξεις του. Η ΣΝ, σύμφωνα με πολλούς μελετητές, αποτελεί έναν από τους κυριότερους παράγοντες επιτυχίας στη ζωή, με πιθανά μεγαλύτερη επίδραση από αυτή της γνωσιακής νοημοσύνης σε πολλές πλευρές της ανθρώπινης συμπεριφοράς, συμπεριλαμβανομένων της εργασίας και της εκπαίδευσης. Η έννοια έχει υποστηριχτεί και συζητηθεί σε βάθος από τους ψυχολόγους και φαίνεται να έχει σημαντική δυνατότητα εφαρμογής στο διοικητικό πεδίο. Στις συζητήσεις σχετικά με τις διαφορές που υπάρχουν μεταξύ της διοίκησης και της ηγεσίας εξετάζεται και το κατά πόσον η διαφορά μεταξύ ενός διευθυντή και ενός ηγέτη μπορεί να αποδοθεί στην κατανόηση της συναισθηματικής νοημοσύνης.

Αποτέλεσμα της ΣΝ, σύμφωνα με έρευνες, είναι η αυξανόμενη συνεργασία μεταξύ του προσωπικού, η υποκίνηση του προσωπικού από τους διευθυντές/προϊσταμένους, και κατά συνέπεια η υψηλή παραγωγικότητα και αποτελεσματικότητα αυτού στην εργασία του. Στο προσωπικό με υψηλή ΣΝ παρατηρούνται χαμηλά ποσοστά συγκρούσεων και υψηλότερα επίπεδα ετοιμότητας για δημιουργία και καινοτομία. Ενσωματώνοντας το μοντέλο της ΣΝ στην καθημερινότητά τους, οι Βιβλιοθηκονόμοι-Επιστήμονες της Πληροφόρησης μπορούν να αναπτύξουν ικανότητες που θα οδηγήσουν σε επιτυχημένη διαπροσωπική επαφή με τους χρήστες, με στόχο την πληρέστερη κάλυψη των πληροφοριακών τους αναγκών.

Στην παρούσα εργασία επιχειρείται να αναλυθεί, με βάση την υπάρχουσα βιβλιογραφία, η έννοια της ΣΝ, και να τονιστεί η αξία της σε σχέση με τις δυνατότητες που διανοίγονται από την χρήση της στον εργασιακό χώρο και ειδικά στις Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες. Συμπερασματικά, μέσα από τα βιβλιογραφικά στοιχεία διαφαίνεται το γεγονός πως η ΣΝ είναι ένα πεδίο έρευνας και πρακτικής πολλά υποσχόμενο.

Λέξεις-Κλειδιά: Συναισθηματική Νοημοσύνη, Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες, Βιβλιοθηκονόμοι, Διοίκηση, Χρήστες.

Abstract

Academic Libraries of 21st century have to face numerous challenges from the internal and external environment. The effect of technology is reflected in the transformation of their collections, services and their disposal, in the policies that are followed, in the distribution of sources, such as, in the ways that personnel deal with all those changes. This moment of changes and increasing flexible structures in all organizations, the libraries today, more than never, can focus their services in the content and they can create a system of information delivery orientate to the person-user.

Those prerequisites and skills which place Librarian and general the Information Scientist, capable enough to come up successfully in today's role of Library, have not been fully investigated. Although the role of organizational characteristics in the change process has been extensively analyzed and discussed in the literature, individual characteristics, which are equally crucial for the success of change, have been neglected. Evidence exists to suggest that intelligence alone will not explain our achievement at work or life and that emotion plays a key role in organizational success.

Emotional Intelligence (EI) is the ability to monitor one's own and others' feelings and emotions, to discriminate among them and to use this information to guide one's thinking and actions. EI, according a lot of researchers of the field, constitutes one of the main elements of success in life, probably with much more influence than the one of knowledge intelligence, in many aspects of human behaviour, including work and education. The concept has been argued and discussed at length by psychologists and it appears to have key applicability in the management area in debates over differences between management and leadership and whether the difference between a manager and a leader can be attributed to an understanding of emotional intelligence. As a result of EI, according several researchers is the increasing cooperation between staff, the staff motivation from the leaders and as a result of all these, is the high productivity and outcome. Low percentage of conflicts and higher levels of readiness for creation and innovation are observed in staff with increasing EI. Incorporating the model of EI in their daily routine, librarians can develop skills which will lead them to a successful interpersonal contact with users, targeting to accomplish their informational needs.

This paper, based to the existing literature, attempts to analyze the concept of EI and to emphasize its value, in relation with the possibilities can exist after its use in the work field and especially in Academic Libraries. As a conclusion, through bibliography, it seems that EI is a field for research and practice with lots of promises.

Keywords: Emotional Intelligence, Academic Libraries, Librarians, Users, Management.

Νέες Μορφές Υπηρεσιών, Νέες Λειτουργίες και Νέοι Ρόλοι της Υπηρεσίας Πληροφόρησης: Τεκμηριωμένη Αποτύπωση των Τάσεων

New Functions, New Services and New Roles for the Information Organizations

Ευγενία Βασιλακάκη¹, Άρτεμις Χαϊλεπθίου²

¹ MSc in Information Science,
DBS Υπηρεσίες Πληροφορικής ΑΕ,
mscevasilak@yahoo.gr

² MSc in Information Science,
Ίδρυμα Ιατροβιοηθολογικών Ερευνών της Ακαδημίας Αθηνών (ΙΙΒΕΑΑ)
artemischal@bioacademy.gr

Περίληψη

Επιστημονική Παραδοχή: Οι Βιβλιοθήκες με τη πάροδο του χρόνου, από χώροι συγκέντρωσης και διατήρησης συμβατικού υλικού ενσωμάτωσαν νέες λειτουργίες, ανέπτυξαν καινοτόμα εργαλεία επεξεργασίας και οργάνωσης υλικού και ανάλογες υπηρεσίες διάθεσής αυτού στο κοινό. Αποτέλεσαν, δηλαδή, μέλη μιας τυπικής και ενίοτε προβλέψιμης εξελικτικής διαδικασίας, μέχρι τη στιγμή που, περίπου μία δεκαετία πριν, ραγδαίες εξελίξεις στο κοινωνικό και επιστημονικό περιβάλλον έλαβαν χώρα και ανέτρεψαν τα πληροφοριακά καθιερωμένα (informational status quo). Δημιούργησαν κατ' αυτόν τον τρόπο, μέσα σε ελάχιστο χρονικό διάστημα, μια νέα πραγματικότητα στην οποία οι Οργανισμοί Πληροφόρησης όφειλαν να ανταποκριθούν για να επιβιώσουν.

Σκοπός: Την παραπάνω περιγραφόμενη εξέλιξη ουδείς κατάφερε να προβλέψει στο αμέραιο και η ιστορία των Βιβλιοθηκών απέδειξε στην πράξη

πως κάθε προσπάθεια εικασίας του μέλλοντος είναι παρακινδυνευμένη. Οι συγγραφείς του άρθρου, μέσα από επιστημονικές υποθέσεις, θα επιχειρηματολογήσουν σχετικά με τη δυνατότητα πρόβλεψης των αλλαγών στις Βιβλιοθήκες τα επόμενα χρόνια και θα επιδιώξουν να καταγράψουν το ποσοστό ακρίβειας και αξιοπιστίας προσπαθειών του είδους. Θα μελετήσουν, ακόμη, το αν αξίζει να προβεί κανείς στο επίτονο και χρονοβόρο έργο της πρόβλεψης των εξελίξεων, για να καταλήξουν σε συμπεράσματα σχετικά με το αν πρώτα πραγματοποιούνται μελέτες προβλέψεων και μετά βιώνονται οι εξελίξεις ή το αντίθετο.

Ερευνητική Μέθοδος: Μέσω βιβλιογραφικής ανασκόπησης και ποιοτικής ανάλυσης θα διατυπωθούν μια σειρά από επιστημονικές υποθέσεις στις οποίες θα δοθούν απαντήσεις ανθολογημένες από τη διεθνή και ελληνική βιβλιογραφία. Συγκεκριμένα, διερευνώνται θέματα, όπως: α) ποια θα είναι η μορφή των Υπηρεσιών Πληροφόρησης στο μέλλον, β) ποιο θα είναι το μοντέλο των πληροφοριακών διαύλων, γ) ποιες θα είναι οι πληροφοριακές αξίες και οι στόχοι του μέλλοντος δ) εάν θα είναι ριζικά νέες ή εάν θα έχουν προκύψει από ήδη υπάρχουσες, ε) ποιους νέους ρόλους θα κληθούν να ενδυσθούν αμφότεροι κοινό και βιβλιοθηκονόμοι κ.λπ.

Συμπέρασμα & Επιστημονική Πρόταση: Απαραίτητη προϋπόθεση της μετάβασης από μία κατάσταση σε μια άλλη, αποτελεί κατά τη γνώμη των συγγραφέων αφ' ενός η προσαρμογή και έκφραση των παλαιών αξιών και στόχων στα δεδομένα της νέας πραγματικότητας, αφ' ετέρου η ενσωμάτωση νέων αξιών εκπορευόμενων από τις τρέχουσες πληροφοριακές ανάγκες της κοινωνίας. Στο σύνολό τους, οι αξίες και οι στόχοι παρελθόντος και παρόντος, οφείλουν να συνδυαστούν με τρόπο δημιουργικό και με μοναδικό στόχο την κάλυψη των πληροφοριακών αναγκών του κοινού.

Λέξεις- κλειδιά: Διοίκηση Βιβλιοθηκών, Διοίκηση Αλλαγών, Οργανισμοί Πληροφόρησης.

Abstract

Statement: Information Organizations along the years have gradually but steadily adopted new functions, developed tools for the sufficient management of their collections and formed all the necessary services in an attempt

to satisfy the ever growing information needs of their users. They were, in other words, active members of a very predictive and well organized evolutionary process until a decade ago, when political and social changes have disturbed the informational status quo. Within a very short period of time, a new informational environment was formed in which the Information Organizations ought to adopt and learn how to function.

Aim/Objectives: The aforementioned drastic, however not planned, evolutionary process no member of the Information Society was able to fully predict and describe. The writers of this article, through scientific hypotheses, will comment the ability to predict the changes that will take part in a Library in the forthcoming years and the success percentage of such a prediction. The writers will also discuss over the need or not to commence such an arduous task, the one of predicting the future changes. They will finally result into the question of whether studies about the future are first developed and then applied, or the contrary.

Methods: The methodological approach for the study included an extended bibliographic review along with qualitative analysis in an attempt to provide answers to the scientific hypotheses, such as: i) which will be the structure of the Information Organization in the years to come, ii) which will be the form of the information channels, iii) which will be the values and goals of the future information, iv) those values and goals will be brand new or combined with existing ones, v) what are the users' and libraries' new roles.

Conclusion/Suggestions: According to the writers, in order to successfully pass from one situation to another one, Information Organizations need to adjust traditional values and goals to the challenges of the new environment and to adopt new ones emerging from the ever growing and demanding information needs of their users. In either way, dominant and new values should be combined under the main and only goal of an Information Organization of that to always satisfy the information needs of their users.

Keywords: Library Management, Change management, Information Organizations.

Στρατηγικός Σχεδιασμός για τη Διαχείριση Ανθρώπινων Πόρων στις Δημόσιες Βιβλιοθήκες

Human Resource Management for the Greek Public Libraries

Ευγενία Βασιλακάκη¹, Άρτεμις Χαϊεπθιογίου²

¹ MSc in Information Science,
DBS Υπηρεσίες Πληροφορικής ΑΕ,
mscevasilak@yahoo.gr

² MSc in Information Science,
Ίδρυμα Ιατροβιολογικών Ερευνών της Ακαδημίας Αθηνών (ΙΙΒΕΑΑ)
artemischal@bioacademy.gr

Περίληψη

Επιστημονική Παραδοχή: Οι επιταγές της νέας οικονομικής, πολιτικής και κοινωνικής πραγματικότητας απαιτούν ευελιξία μορφών και δομών επιβάλλοντας στους Οργανισμούς Πληροφόρησης, δημόσιους ή/και ιδιωτικούς, την ανάπτυξη ανάλογων διοικητικών μηχανισμών και πολιτικών. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, η ανάπτυξη Σχεδίων Δράσης για τη Διαχείριση Ανθρώπινων Πόρων (ΔΑΠ) στις Δημόσιες Βιβλιοθήκες δεν αποτελεί μια μεμονωμένη ενέργεια, αλλά αναπόσπαστο κομμάτι του ευρύτερου Στρατηγικού Σχεδιασμού κάθε βιβλιοθήκης. Ως διαδικασία, η ανάπτυξη ενός Στρατηγικού Σχεδιασμού επισημαίνει τα κρίσιμα τρέχοντα και μελλοντικά θέματα μιας Δημόσιας Βιβλιοθήκης και εφευρίσκει τους κατάλληλους μηχανισμούς προσέγγισής τους – συνεπείς προς τους διατιθέμενους πόρους και τους περιορισμούς του περιβάλλοντος, πάντοτε σε συμφωνία με την εθνική και διεθνή πολιτική σε θέματα Βιβλιοθηκών.

Σκοπός: Στο άρθρο συντάσσεται ένας Στρατηγικός Σχεδιασμός Διαχείρισης Ανθρώπινων Πόρων (ΣΣΔΑΠ) για τις Δημόσιες Βιβλιοθήκες με τη

χρήση της SWOT μεθόδου και την ανάπτυξη Σχεδίων Δράσης. Με αυτόν τον τρόπο οι συγγραφείς καταδεικνύουν την ανάγκη ύπαρξης ΣΣΔΑΠ στη διαμόρφωση ενός οργανωμένου και προγραμματισμένου τρόπου στελέχωσης και διοίκησης των Δημοσίων Βιβλιοθηκών.

Ερευνητική Μέθοδος: Η έρευνα πραγματοποιήθηκε μέσω εκτεταμένης βιβλιογραφικής ανασκόπησης και ποιοτικής ανάλυσης του εσωτερικού και εξωτερικού περιβάλλοντος των Δημοσίων Βιβλιοθηκών. Στο πλαίσιο της εργασίας ορίζονται οι έννοιες «Διαχείριση Ανθρωπίνων Πόρων», «Στρατηγικός Σχεδιασμός» και «SWOT Analysis». Μέσω της S.W.O.T. Ανάλυσης σημειώνονται τα δυνατά και αδύνατα σημεία των Δημοσίων Βιβλιοθηκών, ενώ η ανάπτυξη Σχεδίων Δράσης απώτερο σκοπό έχει την οριοθέτηση των βασικών στόχων, πολιτικών υλοποίησης και μεθόδων ελέγχου των αποτελεσμάτων για κάποια από τα σημαντικότερα ζητήματα που προκύπτουν κατά την σύλληψη και εφαρμογή του ΣΣΔΑΠ για τις Δημόσιες Βιβλιοθήκες.

Συμπεράσματα & Επιστημονική Πρόταση: Οι Δημόσιες Βιβλιοθήκες οφείλουν να συνειδητοποιήσουν το ρόλο που διαδραματίζουν στο πλαίσιο του σύγχρονου πληροφοριακού γίγνεσθαι και να υιοθετήσουν τις ανάλογες διοικητικές πρακτικές, οι οποίες θα τις βοηθήσουν στην επίτευξη του στόχου και της αποστολής τους. Κατά συνέπεια, η ανάπτυξη Σχεδίων Δράσης για τη Διαχείριση των Ανθρωπίνων Πόρων, δεν αποτελεί μια αυτοτελή διοικητική δραστηριότητα, αλλά περισσότερο έναν ισχυρό «κρίκο αλυσίδας» κατά την άσκηση της Διοίκησης των Δημοσίων Βιβλιοθηκών.

Λέξεις-Κλειδιά: Δημόσιες Βιβλιοθήκες, Διαχείριση Ανθρωπίνων Πόρων, Διοίκηση Προσωπικού, Στρατηγικός Σχεδιασμός, Ανάλυση S.W.O.T.

Abstract

Statement: The development and establishment of New Economy demands for structural flexibility and new managing methods by the Information Organizations in order to succeed further enhancement of the functions and services that they provide. In this context, developing strategic plans for human resource management is more than needed for the modern Public Libraries, in order to ensure their sustainability and longevity. As a process, strategic plan encompasses all the current and future plans of a public library and takes

into consideration and applies all the necessary national and international legislation as a way to ensure its success.

Aim & Objectives: In this article a strategic plan for Human Resource Management in Public Libraries is presented, by using both the SWOT Analysis and Strategic Plans method. In this way, the writers are underlying the need for the development of a well-organized and also well-planned policy for personnel recruitment for a public library.

Methods: The methodological approach for the current study included an extended bibliographic review along with qualitative analysis of both internal and external Public Libraries' environment. In the article is briefly given the meaning of the terms «SWOT Analysis», «Human Resource Management», «Strategic Planning». Via SWOT Analysis Public Libraries' strengths and weaknesses are reported, while via Strategic Planning development the main goals, policies and Libraries' evaluation methods are underlined.

Conclusion & Suggestions: Public Libraries need to come along with their advanced role within the ever emerging information society. Their enhanced role should be reflected into their administrative/organizational behavior in their services. Developing strategic plans for human resource management is not to be considered as an independent action for every library, but more as a crucial part of the informational chain in which they play an important and significant role.

Keywords: Public Libraries, Human Resource Management, Strategic Plan, S.W.O.T. Analysis, Staff development.

Ηλεκτρονικό Σύστημα Διαχείρισης Αιτήσεων Διαδανεισμού στη Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Μακεδονίας

Γεώργιος Βεράνης

Πανεπιστήμιο Μακεδονίας - Βιβλιοθήκη και Κέντρο Πληροφόρησης
veranis@uom.gr, gveranis@gmail.com

Περίληψη

Το Ηλεκτρονικό Σύστημα Διαχείρισης Αιτήσεων Διαδανεισμού στην Βιβλιοθήκη & Κέντρο Πληροφόρησης είναι μια διαδικτυακή εφαρμογή, που υποστηρίζει το διαδανεισμό τόσο μεταξύ χρηστών και βιβλιοθήκης όσο και μεταξύ βιβλιοθηκών. Αναπτύσσεται στη Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Μακεδονίας τους τελευταίους 8 μήνες στα πλαίσια του προγράμματος ΠΛΟΗΓΙΣ «Από την πληροφορία στην Γνώση» (ΕΠΕΑΕΚ II), με βάση τις ανάγκες της συγκεκριμένης Βιβλιοθήκης και λαμβάνοντας υπ' όψη τα διεθνή πρότυπα διαδανεισμού. Με την ολοκλήρωση του θα πάρει τη μορφή ελεύθερου, open-source λογισμικού ώστε να μπορεί να χρησιμοποιηθεί και να αναπτυχθεί περαιτέρω από κάθε ελληνική βιβλιοθήκη.

Αναλύοντας τη δομή του συστήματος, μπορούμε να το διακρίνουμε σε δύο κύρια τμήματα:

- Το τμήμα των χρηστών-πελατών.
- Το τμήμα της διαχείρισης.

Το τμήμα των χρηστών-πελατών περιλαμβάνει τα περιβάλλοντα: α) των χρηστών, β) των βιβλιοθηκών-πελατών, γ) των βιβλιοθηκών-παραρτημάτων. Στη σημερινή έκδοση του συστήματος (δίγλωσση, με δυνατότητα επέκτασης και σε άλλες γλώσσες), μέσα από το περιβάλλον τους, οι χρήστες μπορούν να κάνουν αίτηση διαδανεισμού και παρακολούθηση των αιτήσεων τους. Στην τελική έκδοση, προβλέπεται και η δυνατότητα αναζήτησης στον κατάλογο

της βιβλιοθήκης και σε άλλους καταλόγους (μεμονωμένους ή συλλογικούς), με χρήση της τεχνολογίας Z39.50. Οι βιβλιοθήκες-πελάτες, έχουν και αυτοί τη δυνατότητα να κάνουν αιτήσεις διαδανεισμού καθώς και παρακολούθηση των αιτήσεων τους, με τη διαφορά ότι μπορούν όσο η κατάσταση τους είναι σε φάση μη επεξεργασίας να αλλάζουν τα στοιχεία της αίτησης. Όσο αναφορά τις βιβλιοθήκες-παραρτήματα, έχουν τις ίδιες δυνατότητες με επιπρόσθετη την επεξεργασία των δικών τους αιτήσεων με την εποπτεία της κεντρικής διαχείρισης. Το τμήμα της διαχείρισης, χωρίζεται σε 3 επίπεδα:

- Το πρώτο επίπεδο, των υπαλλήλων της βιβλιοθήκης (library staff).
- Το δεύτερο επίπεδο, του κεντρικού διαχειριστή του συστήματος (administrator).
- Το τρίτο επίπεδο, του γενικού επόπτη (master administrator).

Οι υπάλληλοι της βιβλιοθήκης μπορούν να διαχειρίζονται τις αιτήσεις των βιβλιοθηκών-πελατών και των χρηστών, να κάνουν προώθηση των αιτήσεων αυτών σε παραρτήματα και παρακολούθηση τους είτε ανάλογα με την κατάσταση της αίτησης είτε ανάλογα με το χρήστη που την έχει κάνει. Μπορούν ακόμα, να επεξεργαστούν τα στοιχεία των χρηστών καθώς και των βιβλιοθηκών που πραγματοποιούν κάποια αίτηση. Ακόμα υπάρχει ενημέρωση του χρήστη και του βιβλιοθηκονόμου για τους όρους χρήσης που έχει επιβάλλει ο κάθε διαθέτης με βάση τα συμφωνητικά, πριν από την αποστολή κάθε ολοκληρωμένης αίτησης.

Επίσης, έχουν πρόσβαση στα βασικά στατιστικά των αιτήσεων. Ο κεντρικός διαχειριστής, πέρα από τα προαναφερθέντα, έχει:

- πρόσβαση και στις ρυθμίσεις του συστήματος,
- δυνατότητα δημιουργίας νέων λογαριασμών υπαλλήλων της βιβλιοθήκης,
- πρόσβαση σε περαιτέρω, διαχρονικά στατιστικά του συστήματος,
- τη δυνατότητα διαγραφής, η οποία και πρώτη φορά συναντάται στο συγκεκριμένο σύστημα.

Ο master administrator, έχει την εποπτεία και τη δυνατότητα ελέγχου όλων των λογαριασμών του συστήματος, καθώς και την εποπτεία του ιστορικού ενεργειών που συμβαίνουν σε καθημερινό επίπεδο.

Στην τελική έκδοση, στόχος είναι, αναφορικά με το τμήμα διαχείρισης, η υποστήριξη federate search, η ISO επικοινωνία με άλλα συστήματα, η συμ-

βατότητα με το πρωτόκολλο GEDI για την αποστολή των ολοκληρωμένων αιτήσεων και η λογιστική υποστήριξη.

Λέξεις-Κλειδιά: Διαδανεισμός, Υπηρεσία Διαδανεισμού, Διαχείριση Διαδανεισμού, Ελεύθερο Λογισμικό, Λογισμικό Ανοικτού Κώδικα.

Abstract

The Electronic System for Management of ILL's applications in Library & Information Center is a web application that supports the interlibrary loan either between users and library or among libraries. It is being developed in the library of University of Macedonia for the last 8 months in line with PLOIGHS «From Information to Knowledge» (EPEAEK II) based on this library's specific needs and taking into consideration the international interlibrary loan's protocols. With its fulfillment, it will become an open-source software so that it shall be used and developed more by each Hellenic library that will wish to acquire it.

Analyzing the system's structure, we realize the possibility to divide it in two main sections:

- The user-client section.
- The administration section.

The first, includes the interfaces of the a) user, b) library-client, c) library-branch. At the system's present version (bilingual, extensible to more languages), through their interface, the users are able to submit an electronic application form for the book/article interlibrary loan from other libraries and have a constant view of their applications. At the final version, it is anticipated to add the ability to search the library catalog or other libraries' catalogs (single or collective) via the Z39.50 technology. The libraries-clients, have also the ability to submit and monitor their electronic application forms for the book/article interlibrary loan, having the additional ability to change their applications as long as they are not being processed. As far as the libraries-branches are concerned, they have the same abilities together with the ability to work out their own application forms under the surveillance of the central administration.

The administration segment can be further divided in 3 levels:

- The library's staff
- The administrator's
- The master administrator's.

The library staff is able to work out the application forms submitted by libraries-clients and users and to forward them to branches while monitoring them either in proportion to the user or in proportion to the application's state. Furthermore, they can work out the user-client, library-client and branch information. In addition, the user and the library scientist can be informed as far as the policies and regulations imposed by the provider before submitting each application. Last but not least, they have access to the basic applications' statistics.

The administrator, in addition to the abilities mentioned above, is able to:

- Have access to the system's settings.
- Create new library staff's accounts.
- Have access to the system's diachronical statistics.
- Delete, an ability that is for the first time met in this system.

The master administrator has the surveillance and the possibility to control each account, and moreover the surveillance of the history of actions performed in daily basis.

At the final version, as far as the administration segment is concerned, we expect to include the support of federate search, the ISO communication to other systems, the compatibility to the GEDI protocol for the submission of the applications and accountant support.

Keywords: ILL, Open Source, Management Application, Document Delivery.

Μια Μεθοδολογία Αξιολόγησης της Ολοκληρωμένης Πρόσβασης σε Φυσικούς και Ψηφιακούς Χώρους Πληροφορίας

An Evaluation Methodology for the Integrated Access in Physical and Digital Information Domains

**Σπύρος Βερονίκης¹, Κυριακή Ζούτσου²,
Χρήστος Παπαθεοδώρου³**

Τμήμα Αρχειονομίας-Βιβλιοθηκονομίας, Ιόνιο Πανεπιστήμιο

¹spver@ionio.gr

²kyriaki@lis.upatras.com

³papatheodor@ionio.gr

Περίληψη

Οι σύγχρονες βιβλιοθήκες είναι πλέον υβριδικές και προσφέρουν υπηρεσίες που βασίζονται τόσο σε ψηφιακό όσο και σε έντυπο περιεχόμενο. Παράλληλα οι φορητές συσκευές με δυνατότητα ασύρματης πρόσβασης σε τοπικά δίκτυα ολοένα και κερδίζουν έδαφος στην «πανταχού» (ubiquitous) πληροφόρηση. Στην παρούσα εργασία εξετάζουμε τη δυνατότητα ολοκλήρωσης φυσικών και ψηφιακών χώρων πληροφόρησης μέσω φορητών τεματικών συσκευών. Για το σκοπό αυτό διερευνούμε τη χρηστική αξία και αποδοχή τους σε υβριδικά περιβάλλοντα πληροφόρησης, όπως οι ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες.

Η μεθοδολογία την οποία ακολουθήσαμε διαχωρίζεται σε τρεις φάσεις. Κατά την πρώτη, οργανώσαμε μια συνάντηση μεταξύ ειδικών από το χώρο της Βιβλιοθηκονομίας και της Τεχνολογίας Πληροφόρησης για να συμμετέχουν σε μια ομαδική αξιολόγηση (focus group) για τις πληροφοριακές ανάγκες των επισκεπτών μιας υβριδικής βιβλιοθήκης. Από τη συνάντηση αυτή

προέκυψε ένας αριθμός σεναρίων χρήσης (use cases) των συσκευών στους υβριδικούς χώρους πληροφόρησης, που αντικατοπτρίζουν τις δυνατότητες που προσφέρουν οι ασύρματες συσκευές στους χρήστες και βιβλιοθηκονόμους των ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών. Η δεύτερη φάση περιλαμβάνει την ανάπτυξη μιας πιλοτικής διεπαφής ενοποίησης των δύο χώρων (φυσικού και ψηφιακού). Η διεπαφή σχεδιάστηκε αφού εντοπίστηκαν και αναλύθηκαν τα σημεία διάδρασης μεταξύ του χρήστη και των δύο χώρων πληροφόρησης και με σκοπό η πρόσβαση στην πληροφορία (έντυπη ή/και ψηφιακή), να γίνεται με τρόπο συνεχή και αβίαστο. Η τρίτη φάση στοχεύει στην πειραματική αξιολόγηση των υπηρεσιών που βασίζονται στις ασύρματες συσκευές, έτσι ώστε να εντοπισθούν τυχόν σχεδιαστικά προβλήματα και να εξαχθούν συμπεράσματα σχετικά με την ικανοποίηση και τελική αποδοχή τους από τους χρήστες.

Το σύνολο των εργασιών της τελευταίας αυτής φάσης διαχωρίζεται σε τέσσερα στάδια:

Στον καθορισμό ενός πλαισίου αξιολόγησης: Το μοντέλο μας βασίστηκε στο συνδυασμό χρησιμότητας και χρησιμότητας και στόχευε στον προσδιορισμό των κριτηρίων και μετρικών αξιολόγησης των νέων υπηρεσιών πληροφόρησης.

Στην ανάπτυξη των εργαλείων αξιολόγησης: Προκειμένου να συλλεχθούν δεδομένα για την αξιολόγηση και ανασχεδίαση του συστήματος σχεδιάστηκαν ερωτηματολόγια προκειμένου να καταγράψουν το προφίλ και τις εμπειρίες των χρηστών πριν και μετά τη δοκιμαστική χρήση του πιλοτικού συστήματος. Για λόγους διασταύρωσης των αποτελεσμάτων, επιλέξαμε και την ποιοτική καταγραφή της εμπειρίας των χρηστών, επιλέγοντας ένα μικρό δείγμα εξ' αυτών προκειμένου να συμμετέχει σε μια συνέντευξη. Για το σκοπό αυτό δημιουργήσαμε έναν οδηγό καθοδήγησης της συζήτησης.

Στο σχεδιασμό της πειραματικής διαδικασίας: Κατά την πειραματική αξιολόγηση του συστήματος, μια ομάδα εμπειρών ερευνητών χρησιμοποίησε ευρετικές (heuristic) μεθόδους αξιολόγησης, προκειμένου να εντοπίσει θέματα ευχρηστίας των διεπαφών χρήσης. Αφού έγιναν οι απαραίτητες τροποποιήσεις, το σύστημα δόθηκε στους χρήστες ζητώντας τους να εκτελέσουν ένα πλήθος εργασιών εντοπισμού πληροφοριών, σύμφωνα με τα σενάρια χρήσης τα οποία προέκυψαν κατά την αρχική φάση από την ομαδική αξιολόγηση (focus group).

Στη στατιστική επεξεργασία και ανάλυση των αποτελεσμάτων: Ακολούθως συλλέχθηκαν τα πειραματικά δεδομένα και ακολούθησε η στατιστική ανάλυση και επεξεργασία με κατάλληλο λογισμικό προκειμένου να έχουμε μια καλύτερη αντίληψη και εποπτεία των αποτελεσμάτων.

Η φάση της αξιολόγησης ολοκληρώθηκε με την εξαγωγή και παρουσίαση των αποτελεσμάτων, προκειμένου να ξεκινήσει ένας νέος κύκλος ανασχεδίασης και βελτίωσης του νέου συστήματος πληροφόρησης.

Λέξεις-Κλειδιά: Μεθοδολογία αξιολόγησης, Εργαλεία αξιολόγησης, Υβριδικές βιβλιοθήκες, Φορητές συσκευές.

Abstract

Modern libraries are hybrid and offer new services based both in electronic and printed content. In parallel, portable devices which are capable of connecting to wireless local networks, are constantly gaining ground in ubiquitous information delivery. Our research team examines whether portable devices are capable of intergrating the physical and digital information domains. Therefore we study their utilitarian value and adoption as information harvesting tools, in hybrid information environments, like academic libraries.

The methodology we adopted is divided in three phases: During the first one, we organized a meeting among experts from the fields of *Librarianship* and *Information Technology*. They were invited to participate in a focus group about the information needs of hybrid library patrons. The outcome of that meeting was a number of use-case scenarios for the usage of the wireless-enabled devices in hybrid information environments. These scenarios depict the capabilities offered to the patrons, as well as the librarians of an academic library. The second phase includes the development of an interface which unifies the two domains (physical and digital). First, we identified and analyzed the interaction points among the users and the two information spaces and then we proceeded with the design of the interface, aiming for a continuous and seamless access to information content, whether printed or electronic. The third phase (evaluation) aims at the experimental validation of the new services, based on the handhelds, so that any interaction problems and other

issues may be found and resolved. The expected outcome of the last phase was to extract some safe conclusions about the users' satisfaction and the final adoption of the handhelds.

The tasks of the last phase were divided into three stages:

Setting an evaluation framework: our model was based on the combination of usability and usefulness, aiming for the identification of evaluation criteria and metrics for the new information services.

Developing appropriate evaluation tools: in order to collect data for the evaluation and redesign phase of the system, we had to create questionnaires to record the user profile and their experiences before and after using the pilot version of the system. For cross validation of the results, we also chose to have a qualitative method to record the users' experience, by inviting a small sample of them in an interview. Therefore we had to create a discussion guide as well.

Designing the experimental procedure: during the experimental evaluation of the system, an experts group used heuristic evaluation methods in order to find usability issues of the user interfaces. After modifications were made, library patrons were able to use the system. They were asked to perform certain information retrieval tasks, according to the usage scenarios that occurred from the focus group, during the initial designing phase.

Statistical processing and analysis of the collected data: Finally, the experimental data were collected and statistical analysis was performed, using appropriate software, in order to gain an insight and a better perspective of the results.

The evaluation phase was completed by extracting and presenting conclusions, so that a new redesign cycle could begin, leading into a better prototype.

Keywords: Evaluation methodology, Evaluation tools, Hybrid libraries, Wireless devices.

Θεματική Ενοποίηση Δημοσίων Καταλόγων και Ψηφιακών Βιβλιοθηκών

Δημήτρης Γαβρίλης¹, Κωνσταντία Κακάλη², Άννα Διακάκη³

Βιβλιοθήκη & Υπηρεσία Πληροφόρησης Παντείου Πανεπιστημίου

¹ gavrilis@panteion.gr, gavrilis@gmail.com

² nkakal@panteion.gr

³ annad@panteion.gr

Περίληψη

Η εργασία αυτή παρουσιάζει μια σειρά προβλημάτων σχεδίασης ακαδημαϊκών αποθετηρίων και δίνονται τα βασικά κριτήρια και πολιτικές που ακολουθήθηκαν για την αντιμετώπισή τους. Στα πλαίσια αυτά εξετάζουμε την ανάπτυξη της Ψηφιακής Βιβλιοθήκης ΠΑΝΔΗΜΟΣ (ΠΑΝτειακές ΔΗΜΟΣιεύσεις – <http://library.panteion.gr/pandemos>) η οποία περιέχει προς το παρόν πτυχιακές και μεταπτυχιακές εργασίες, διδακτορικές διατριβές και σημειώσεις μαθημάτων για κάθε τμήμα του Παντείου Πανεπιστημίου. Οι βασικές απαιτήσεις ανάπτυξης της ψηφιακής βιβλιοθήκης είναι:

- πολιτική πρόσβασης στο υλικό: όλα τα τεκμήρια του ΠΑΝΔΗΜΟΥ είναι ανοικτής πρόσβασης για όλους τους χρήστες,
- το σχήμα μεταδεδομένων: το σχήμα μεταδεδομένων το οποίο αρχικά προτάθηκε ήταν το Metadata Object Description Schema (MODS) το οποίο υπερέχει σημαντικά έναντι των άλλων σχημάτων και ιδιαίτερα του Dublin Core (DC). Το MODS είναι εξαιρετικά ευέλικτο, μπορεί να καταγράψει την πληροφορία ενός τεκμηρίου με εξαιρετική ακρίβεια και μπορεί να αντιστοιχηθεί σε DC. Βασική απαίτηση είναι η εισαγωγή-αξιοποίηση των θεμάτων από τα καθιερωμένα αρχεία του συστήματος αυτοματοποίησης της Βιβλιοθήκης (Advance) έτσι ώστε οι χρήστες να μπορούν να αναζητούν πληροφορία με σημασιολογικά ενιαίο τρόπο,

- η πολιτική ενημέρωσης του υλικού: Η υποβολή ψηφιακών τεκμηρίων γίνεται από τους χρήστες μέσω ειδικής φόρμας που παρέχεται στον ιστότοπο της Βιβλιοθήκης. Το περιεχόμενο ελέγχεται ως προς την ορθότητα του ενώ τα μεταδεδομένα εμπλουτίζονται από το προσωπικό της Βιβλιοθήκης έτσι ώστε να ελαχιστοποιηθούν τα σφάλματα και να επιτευχθεί η καλύτερη δυνατή συμβατότητα,
- η πλατφόρμα ανάπτυξης: η ψηφιακή βιβλιοθήκη αναπτύχθηκε με το λογισμικό ανοικτού κώδικα DSpace το οποίο εγκαταστάθηκε σε ένα Ultra Enterprise Sun Server με Solaris 9.

Η αρχική εγκατάσταση του DSpace δεν ήταν αρκετή για να καλύψει τις προδιαγραφές του ΠΑΝΔΗΜΟΥ, όπως αυτές είχαν σχεδιαστεί. Βασικό πρόβλημα αποτέλεσε ότι το DSpace χρησιμοποιεί ενδογενώς το DC και δεν μπορεί να υποστηρίξει πιο πολύπλοκα σχήματα μεταδεδομένων όπως το MODS. Επιπλέον, το DSpace δεν μπορεί να λειτουργήσει ικανοποιητικά με περισσότερες από 5.000 θεματικές επικεφαλίδες στη βάση του και ως εκ τούτου, οι 48.000 θεματικές επικεφαλίδες που εξήχθησαν από το Advance είναι αδύνατον να χρησιμοποιηθούν.

Οι τροποποιήσεις που έγιναν σε επίπεδο υλοποίησης, συνοψίζονται στις εξής:

- Κατασκευή ενός API (Application Programming Interface) ώστε να είναι εφικτή η αναζήτηση στον ΠΑΝΔΗΜΟ από τον ιστότοπο της Βιβλιοθήκης του Παντείου Πανεπιστημίου.
- Εισαγωγή ενός χώρου αυτόματης εμφάνισης των ανακοινώσεων της Βιβλιοθήκης.
- Βελτίωση της εφαρμογής υποβολής ψηφιακών τεκμηρίων του DSpace.
- Εξαγωγή των θεματικών επικεφαλίδων από το σύστημα αυτοματοποίησης της Βιβλιοθήκης – Advance, μετατροπή τους σε XML και εισαγωγή τους στο Dspace.
- Προσαρμογή της πλοήγησης (browsing) ώστε να δουλεύει με ελληνικούς χαρακτήρες.
- Ελληνοποίηση όλων των οθονών του συστήματος και του εγχειριδίου χρήσης. Προσαρμογή του συστήματος διεπαφής σύμφωνα με τις απαιτήσεις των χρηστών της Βιβλιοθήκης.

Λέξεις-Κλειδιά: Ακαδημαϊκά αποθετήρια, Ψηφιακές βιβλιοθήκες, Μεταδεδομένα, Σημαιολογική διαλειτουργικότητα, Θεματικές επικεφαλίδες.

Abstract

This paper presents a sum of problems in designing institutional repositories, as well as the basic criteria and policies followed for their confrontation. It is referred to the development of Pandemos (Panteion University Publications-<http://library.panteion.gr/pandemos>). Digital Library which is comprised of final and postgraduate theses, doctoral theses and lecture notes for each department of Panteion University, as well. The basic requirements for the development of the digital library are:

- Access policies in the material: all users of Pandemos merit open access in every document in it.
- Metadata schema: the metadata schema originally proposed was Metadata Object Description Schema (MODS) which is superior to other schemata, particularly, in this case, to Dublin Core (DC). MODS is an extremely flexible schema, it is rather accurate in rendering the information of a particular document and can be mapped easily to DC. Another basic requirement is the export-exploitation of subjects from the authority records of the library's information system (Advance), giving the users the opportunity to conduct their searches in a semantically uniform way.
- Updating material policy: The digital material submission process is handled by the users, via a web form which is provided from the library website. The submitted form's content is corrected and its metadata are enriched by the library staff, in order to minimize the mistakes and to reach the highest possible quality.
- The development platform: Panteion digital library was developed in DSpace open source software, which was installed in an Ultra Enterprise Sun Server with Solaris 9.

The initial installation of DSpace did not comply to the above set requirements. A primal issue was the fact that DSpace endogenously uses DC and cannot support much complicate metadata schemata, such as MODS. In addition, DSpace cannot sufficiently operate with more than 5.000 subject

headings in its database and thus it cannot exploit the 48.000 subject headings, which have been extracted from Advance.

The modifications that have been done in the implementation level boil down to:

- Creating an API (Application Programming Interface) so as to attain the search in Pandemos by the Panteion University Library website.
- Importing an area for automatic display of library announcements.
- Upgrading the DSpace application for digital items' submission.
- Extracting subject headings from the library information system (Advance), converting them into XML and importing them to DSpace.
- Adapting browsing to greek characters.
- Hellenizing the system' s interface and the usage manual.
- Adapting the interface system to the library users' expectations.

Keywords: Institutional repositories, Digital libraries, Metadata, Semantic interoperability, Subject headings.

Προσαρμοστικότητα και Ευελιξία στην Παροχή Ενοποιημένων Υπηρεσιών Πληροφόρησης: Το Σύστημα Διαχείρισης της Βιβλιοθήκης του Παντείου Πανεπιστημίου

**Δημήτρης Γαβρίλης¹, Κωνσταντία Κακάλη²,
Ασημάκης Μπούτλας³, Θεοδώρα Τσώλη⁴**

Πάντειον Πανεπιστήμιο, Βιβλιοθήκη – Υπηρεσία Πληροφόρησης
{¹gavrilis, ²nkakal, ³aboutlas, ³thetsoli}@panteion.gr

Περίληψη

Η παρούσα εργασία αφορά στην κατάθεση μιας πρότασης επίλυσης του προβλήματος παροχής ετερογενών υπηρεσιών μέσω ενός ολοκληρωμένου συστήματος διαχείρισης. Το σύστημα που έχει δημιουργηθεί χαρακτηρίζεται από: α) εύκολη και γρήγορη ανάπτυξη ψηφιακών υπηρεσιών, β) κοινή διαχειριστική διαδικασία με υψηλό βαθμό ολοκλήρωσης διαφορετικών τμημάτων και υπηρεσιών, γ) υψηλό βαθμό προσαρμοστικότητας στις νέες ανάγκες με χαμηλό κόστος και παράλληλη ελαχιστοποίηση της διαδικασίας συντήρησης για τους βιβλιοθηκονόμους. Οι αρχικές απαιτήσεις που τέθηκαν για το συγκεκριμένο σύστημα αφορούσαν στα παρακάτω:

- α) ανάπτυξη και αξιολόγηση ιστοσελίδας,
- β) ανακοινώσεις και κοινότητες συζητήσεων (forum),
- γ) εισαγωγή ψηφιακού υλικού,
- δ) ενιαία τεκμηρίωση ψηφιακών αντικειμένων με το DC,
- ε) εσωτερική μηχανή ενοποιημένης αναζήτησης,
- στ) ολοκληρωμένο σύστημα παρακολούθησης κίνησης χρηστών,
- ζ) ανάπτυξη υποδομής ασύρματων υπηρεσιών.

Η αρχιτεκτονική του συστήματος στηρίζεται στην ανάγκη αφενός ενός απλού διαχειριστικού περιβάλλοντος εργασίας και αφετέρου στην δυνατότητα εξέλιξης με την προσθήκη νέων υπηρεσιών όταν παραστεί ανάγκη. Η αρχιτεκτονική που προτείνεται στηρίζεται σε δομικά συστατικά (modules) που καλούνται Λειτουργικές Δομές (Function Blocks – FBs) και οι οποίες αντιστοιχούν σε εργασίες και υπηρεσίες της βιβλιοθήκης. Κάθε δομή με τη σειρά της αποτελείται από 3 Modules που είναι:

- α) το Service Development Module για η δημιουργία των υπηρεσιών της αντίστοιχης Δομής,
- β) το Service Management Module για τη διαχείριση των δεδομένων κάθε υπηρεσίας,
- γ) το Browsing Module για τη αναζήτηση από τον τελικό χρήστη των διαθέσιμων πηγών και την επικοινωνία με το προσωπικό της βιβλιοθήκης.

Οι λειτουργικές δομές που έχουν προταθεί και βρίσκονται υπό ανάπτυξη αφορούν στις παρακάτω υπηρεσίες

- α) Ιστοσελίδα.
- β) Δημιουργία ηλεκτρονικών φορμών.
- γ) Ανάπτυξη, διαχείριση και αναζήτηση ηλεκτρονικών/ψηφιακών πόρων (π.χ. θεματικές πύλες).
- δ) Κατάλογος βιβλιοθήκης (OPAC).
- ε) Υπηρεσίες γεωγραφικού εντοπισμού φυσικών πόρων και υπηρεσιών
- στ) Ενοποιημένη αναζήτηση στον κατάλογο, σε ηλεκτρονικές υπηρεσίες και στα περιεχόμενα της ιστοσελίδας.
- ζ) Υπηρεσία διαχείρισης ανακοινώσεων.

Μια από τις ιδιαίτερες υπηρεσίες που ενσωματώνει το σύστημα είναι η ανάπτυξη δομής υποστήριξης κινητών υπηρεσιών προς τους χρήστες οι οποίοι μπορούν να χρησιμοποιούν συσκευές κινητών τηλεφώνων και PDAs για να εντοπίζουν τεκμήρια στο χώρο της βιβλιοθήκης. Το σύστημα στηρίζεται σε ένα κοινό φυλλομετρητή του Ιστού για κινητές συσκευές και ένα σύστημα εντοπισμού της γεωγραφικής θέσης φυσικών τεκμηρίων.

Οι λειτουργικές δομές επικοινωνούν μεταξύ τους εσωτερικά μέσω ενός API και άρα κάθε υπηρεσία αλληλεπιδρά με τις υπόλοιπες αυξάνοντας την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών. Επιπλέον, υπάρχει η δυνατότητα

επικοινωνίας μέσω του πρωτοκόλλου Z39.50 με αυτοματοποιημένα συστήματα βιβλιοθηκών (στην παρούσα περίπτωση, με το Advance). Τέλος, υπάρχει η δυνατότητα διασύνδεσης και μέσω του πρωτοκόλλου OAI-PMH με συστήματα ψηφιακών βιβλιοθηκών. Συνολικά το σύστημα αναπτύσσεται σε γλώσσα PHP και στηρίζεται σε μια βάση MySQL.

Το προτεινόμενο σύστημα έχει αναπτυχθεί από τη Βιβλιοθήκη του Παντείου Πανεπιστημίου και έχει ολοκληρωθεί στο μεγαλύτερο βαθμό του. Ένας από τους στόχους του συστήματος είναι η ευκολία διαχείρισης του από τους βιβλιοθηκονόμους. Οι βιβλιοθηκονόμοι χρησιμοποιούν ένα ενιαίο διαχειριστικό περιβάλλον εργασίας για την εισαγωγή δεδομένων στις διάφορες δομές, την ανάπτυξη νέων στοιχείων (π.χ. φόρμες επικοινωνίας, θεματικές πύλες, κ.ά.) και τον έλεγχο των χρηστών. Σε συνδυασμό με τα υπόλοιπα χαρακτηριστικά του (δηλ. τη δυνατότητα εξέλιξης και ανάπτυξης του ανάλογα με τις ανάγκες και τη διαλειτουργικότητα) καθίσταται εξαιρετικά πρωτότυπο σε σχέση με αντίστοιχα εμπορικά συστήματα και συστήματα ανοιχτού κώδικα

Λέξεις-Κλειδιά: Ολοκλήρωση υπηρεσιών βιβλιοθήκης, Υπηρεσίες υβριδικών βιβλιοθηκών, Υπηρεσίες για φορητές συσκευές, Αρχιτεκτονική ψηφιακών βιβλιοθηκών.

Abstract

The paper regards to a proposition for coping with the problem of providing heterogeneous services through an integrated managerial system. The proposed framework has been implemented at the Panteion University Library and is characterized by:

- a) easy and rapid deployment of electronic and digital library services,
- b) uniform resources management with high integration rate between different information services minimum operational complexity,
- c) high adaptability rate to constantly evolving user needs with minimum cost and minimum operational complexity for the librarians.

[Initial requirement regarding services coverage for the system where as follows:

- a) Web site development and evaluation,
- b) announcements and forum,
- c) upload of new digital material,
- d) uniform documentation of digital objects based on DC,
- e) a built-in federated search engine,
- f) integrated logging, bug tracking and reporting subsystem,
- g) integrated infrastructure for wireless services.

System architecture is based on the one hand on a simple graphical administration interface and on the other hand on the ability to evolve new services whenever is needed. The proposed architecture is modular consisting of components, named Function Blocks (FBs) which provide library services. Each Block is a standalone entity and consists of set of modules. The FBs consist of three main modules:

- a) Service Development Module for the creation of custom services that are supported by the function block.
- b) Service Management Module for the management of data produced by a service.
- c) Browsing Module for browsing available services and communication with the library staff and the system.

The proposed FBs are being developed to cover the following services:

- a) Web site block,
- b) Web form blocks for the creation of dynamic web forms,
- c) Electronic resources block for the development, management and browsing of collections of electronic resources,
- d) OPAC block,
- e) Mobile services block which links libraries' physical resources with geographical information,
- f) Search block which interoperates with the web site, electronic services and OPAC function blocks,
- g) Announcement blocks which provides announcement services.

One of the distinguished services of the system is the creation of services for users with mobile devices such as PDAs and cell phones. The infrastructure

enables users to link physical items such as books with a geographic location inside the library building. The requirements of the system are a standard mobile web browser and an easy recognition of the material re-allocation. Every Function Block communicates with every other while it communicates and exchanges information with external systems. The communication is realized through an OAI-PMH or a Z39.50 interface. The proposed system is being developed in PHP and uses a MySQL database.

The proposed system is being developed at the Panteion University Library and is complete at its main part as well as tested successfully. One of the main targets for the system is to demand minimum operational complexity on behalf of the librarians. Indeed, librarians are able to use an integrated management interface for entering data to different blocks, developing new services and (for example web forms or subject gateways), controlling logging facilities. Along with the other characteristics (such as scalability and interoperability) the system is innovative compared to other commercial or open source systems.

Keywords: Library services integration, Digital libraries architecture, Hybrid library services, Mobile web services, Indoor navigation.

Πληροφοριακή Παιδεία και Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες

Πανωραία Γαϊτάνου¹, Δομνίκη-Μαρκυσία Ρουγγέρη²

¹ Μουσείο Μπενάκη - Βιβλιοθήκη
gaitanou@benaki.gr, rgaitanou@gmail.com

² Ελληνονοαρχική Σχολή «Jeanne d' Arc»
drouggeri@yahoo.gr

Περίληψη

Η δια βίου μάθηση βασίζεται στις πληροφοριακές δεξιότητες των εκπαιδευομένων· οι βιβλιοθηκονόμοι, ως ειδικοί της πληροφορίας, έχουν το σημαντικότερο ρόλο στην πραγμάτωση της πληροφοριακής επάρκειας, καθώς είναι υπεύθυνοι για τη διαχείριση των πληροφοριών και τη διοίκηση της μάθησης. Οι βιβλιοθηκονόμοι θα πρέπει να συνεισφέρουν ενεργά στη μαθησιακή διαδικασία των εκπαιδευομένων, στην αναζήτησή τους προς τη βελτίωση και την ανάπτυξη των ικανοτήτων, των γνώσεων και των αξιών τους, ώστε να είναι σε θέση να εντοπίζουν, να αξιολογούν και να αντλούν χρήσιμες πληροφορίες. Αυτή την αντίληψη έρχεται να συμπληρώσει και να ολοκληρώσει το μοντέλο «πληροφοριακή παιδεία», το οποίο κάνει όλο και πιο αισθητή την εμφάνισή του τα τελευταία χρόνια κυρίως στις ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες.

Σκοπός της μελέτης αυτής είναι μια αρχική εισαγωγή στις βασικές έννοιες της πληροφοριακής παιδείας, καθώς και η απόδοση των βασικών όρων και των συστατικών που απαρτίζουν το γενικότερο εννοιολογικό πλαίσιο της. Παράλληλα, γίνεται σύντομη αναφορά στα σημαντικότερα πρότυπα και τους οδηγούς που διέπουν το μοντέλο της πληροφοριακής παιδείας.

Στη συνέχεια, επιχειρείται μια προσπάθεια αναλυτικής παρουσίασης της ελληνικής πραγματικότητας, της εικόνας δηλαδή που εμφανίζει η εφαρμογή της πληροφοριακής παιδείας στις ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες στην Ελλάδα.

καθώς επίσης και της μετατροπής του ρόλου των ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών σε Κέντρα Μαθησιακών Πόρων (Learning Resources Centers), ώστε να συμβάλουν στην θεμελίωση και εδραίωσή της. Πιο συγκεκριμένα, αναφέρονται οι λόγοι για τους οποίους είναι σημαντική και αναγκαία η εφαρμογή της πληροφοριακής παιδείας στους κόλπους των ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών, τα βασικότερα πλεονεκτήματα που αποκομίζουν οι εκπαιδευόμενοι με τη μεταστροφή τους προς αυτή, καθώς επίσης και οι προκλήσεις που καλούνται να αντιμετωπίσουν οι βιβλιοθηκονόμοι και οι εκπαιδευτικοί.

Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, δίνεται μεγάλη έμφαση στο ρόλο του βιβλιοθηκονόμου, ο οποίος καλείται να συνεισφέρει με τη δική του ιδιαίτερη παρουσία. Επιπρόσθετα, μέγιστης σημασίας θεωρείται η συνεργασία του με το εκπαιδευτικό προσωπικό, καθώς από κοινού θα διαμορφώσουν τις συνθήκες εκείνες, ώστε οι εκπαιδευόμενοι-χρήστες να αναπτύξουν αυτόρεια των πληροφοριακών δεξιοτήτων τους.

Συμπερασματικά, διατυπώνουμε την ανάγκη για την εφαρμογή των προγραμμάτων πληροφοριακής παιδείας στο πλαίσιο του προγράμματος σπουδών με τη συνεργασία του εκπαιδευτικού ιδρύματος, των βιβλιοθηκονόμων και των εκπαιδευτικών.

Λέξεις-Κλειδιά: Πληροφοριακή παιδεία, Ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες, Διαβίου μάθηση, Βιβλιοθηκονόμοι.

Abstract

Lifelong learning is based on the learners' information skills and the librarians, as information experts, hold the most important role in accomplishing informational adequacy, since they are responsible for information management and they direct the management of learning. Librarians should actively contribute in the learning process, in their search towards the improvement and development of the learners' skills, knowledge and principles, such as they would be able to find, evaluate and obtain useful information. This perception is further completed and supported by the «information literacy» model, which appears more and more regularly in the recent years, especially in academic libraries.

This paper aims to perform a fundamental introduction to the basic concepts of information literacy, as well as a clear definition of the basic terms and components that compose its general conceptual framework. The paper also highlights shortly the most important standards and guidelines that describe the information literacy model.

In the next sections, the paper tries to present in detail the current state in Greece, the reflection of the application of information literacy in Greek Academic Libraries, as well as the transformation of the role of the Academic Libraries into Learning Resources Centers, in order to support its foundation and consolidation. Specifically, the paper describes the reasons that make the application of information literacy within Academic Libraries necessary and important, the major benefits that this transformation offers to the learners, and the challenges that librarians and educators are asked to face.

Within this framework, strong emphasis is made on the librarian's role, who is asked to contribute with his own particular presence. Additionally, the librarian's cooperation with the educators is of great importance, since they will, in common, form the necessary conditions, so that the learners-users will develop their informational skills adequacy.

Concluding, this paper denotes the need for the application of information literacy programs within the educational program framework, with the cooperation of the Academic Institute, the librarians and the educators.

Keywords: Information literacy, Academic libraries, Lifelong learning, Librarians.

Ο Ρόλος του «Ψηφιακού» Βιβλιοθηκονόμου στη Διαχείριση της Ψηφιακής Γνώσης

Πανωραία Γαϊτάνου

Μουσείο Μπενάκη - Βιβλιοθήκη
gaitanou@benaki.gr, rgaitanou@gmail.com

Περίληψη

Η ραγδαία εξέλιξη της Τεχνολογίας επέφερε σημαντικές μεταβολές, όχι μόνο στις βιβλιοθήκες και τις υπηρεσίες πληροφόρησης, αλλά και στους ρόλους και τις προσδοκίες των βιβλιοθηκονόμων και των επιστημόνων της πληροφόρησης. Η πολυμεσική φύση των ψηφιακών βιβλιοθηκών απαιτεί την δημιουργία της επόμενης γενιάς βιβλιοθηκονόμων, τους «ψηφιακούς» βιβλιοθηκονόμους, οι οποίοι μετεξελίσσονται από φύλακες της πληροφορίας σε ειδικούς σε θέματα έρευνας και αναζήτησης πληροφοριών. Ο «ψηφιακός» βιβλιοθηκονόμος λοιπόν, είναι πλέον υπεύθυνος –πέρα από τις παραδοσιακές βιβλιοθηκονομικές εργασίες (καταλογογράφηση, ευρετηρίαση, εξυπηρέτηση χρηστών κ.λπ.)– για τη διαχείριση και την οργάνωση της ψηφιακής πληροφορίας και επομίζετα εξειδικευμένα καθήκοντα, όπως είναι η μαζική ψηφιοποίηση, η αποθήκευση και η ανάκτηση της ψηφιακής πληροφορίας, η εξόρυξη ψηφιακής γνώσης, οι ψηφιακές υπηρεσίες πληροφόρησης, η έρευνα σε βάσεις δεδομένων, η βιβλιογραφική υποστήριξη, το διαδίκτυο. Συνεπώς, η έλευση των ψηφιακών βιβλιοθηκών παρουσιάζει μια πληθώρα προκλήσεων για τον ίδιο, καθώς καλείται πραγματικά να δημιουργήσει, αλλά και να διαχειριστεί αξιόπιστες και φιλικές προς τον χρήστη υπηρεσίες προστιθέμενης αξίας.

Αρχικά, η εργασία αυτή κάνει μια σύντομη αναφορά στον παραδοσιακό ρόλο του βιβλιοθηκονόμου, ενώ παράλληλα αναλύεται ο τρόπος με τον οποίο αυτός μεταβάλλεται. Εν συνεχεία, ακολουθεί αναλυτική παρουσίαση των νέων ρόλων του «ψηφιακού» βιβλιοθηκονόμου. Δίνεται ιδιαίτερη έμφαση

στις δεξιότητες και ικανότητες στη διαχείριση σημαντικότερων τομέων των συστημάτων ψηφιακής πληροφόρησης, όπως είναι οι τεχνολογίες εικόνας, η οπτική αναγνώριση χαρακτήρων, οι γλώσσες σήμανσης, η καταλογογράφηση, τα μεταδεδομένα, η ευρετηρίαση πολυμέσων, ο σχεδιασμός διεπαφής χρήστη, οι τεχνολογίες Ιστού κ.λπ. Επιπλέον, η μελέτη αυτή στοχεύει στην παρουσίαση των νέων τάσεων και προκλήσεων που προκύπτουν, όπου κρίνεται επιτακτικής σημασίας η ανάγκη της δια βίου μάθησης, ώστε ο βιβλιοθηκονόμος να είναι σε θέση να προσαρμόζεται αποτελεσματικά και ικανοποιητικά στις νέες συνεχείς εξελίξεις που επιδέχεται το περιβάλλον των βιβλιοθηκών.

Εν κατακλείδι, η μελέτη συνηγορεί και στοχεύει στη δημιουργία και καθιέρωση ενός νέου τίτλου εργασίας –τον «ψηφιακό βιβλιοθηκονόμο»– ο οποίος θα αναλάβει τη διαχείριση και τη διακυβέρνηση των διαφόρων συστημάτων ψηφιακής πληροφόρησης.

Λέξεις-Κλειδιά: «Ψηφιακός» βιβλιοθηκονόμος, Ψηφιακές βιβλιοθήκες, Διαχείριση πληροφορίας, Διαχείριση γνώσης.

Abstract

The rapid technology evolution has introduced remarkable modifications, not only in libraries and information services, but also into the roles and the expectations of librarians and information scientists. The multimedia nature of digital libraries requires the introduction of a new librarian generation, the «digital librarians», which represent the transformation of a traditional information guardian into a research and information retrieval expert. The digital librarian is responsible, apart from the traditional librarian services (cataloguing, indexing, user servicing, etc), for the management and organization of digital information, and handles specialized tasks, such as mass digitization, storage and retrieval of digital information, digital knowledge mining, digital reference services, database research, literature support, internet. Consequently, the advent of digital libraries presents a plethora of challenges and opportunities to the librarian, as he is actually asked to create and manage reliable and user friendly added value services.

This paper begins with a brief description of the traditional role of a librarian, describing at the same time the way in which this role is changing. Next, the paper presents thoroughly the new roles of the digital librarian. Strong emphasis is shown on the abilities and skills in managing very significant aspects of digital information systems, such as imaging technologies, optical character recognition, markup languages, cataloguing, metadata, multimedia indexing, user interface design, web technologies, etc. Additionally, this paper aims to present the new trends and challenges that appear, where the need for life-long learning is present, so that a librarian will be able to adapt effectively and efficiently to the constant changes that take place within the library environment.

Finally, we could support that this paper presents and suggests the introduction of a new job title, the «digital librarian», who will take up the management and direction of the various digital information systems.

Keywords: «Digital» librarian, Digital libraries, Information management, Knowledge management.

**Έρευνα για τις Απόψεις του Ακαδημαϊκού
Προσωπικού Σχετικά με τις Βιβλιοθήκες και
τους Βιβλιοθηκονόμους**

**The Views of Academic Staff Concerning Libraries
and Librarians**

Εμμανουήλ Γαρουφάλλου

ΑΤΕΙ Θεσσαλονίκης,
Τμήμα Βιβλιοθηκονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης
garoufallou@yahoo.co.uk, mgarou@libd.teithe.gr

Περίληψη

Είναι αναμφισβήτητο γεγονός ότι τα τελευταία δέκα χρόνια οι ελληνικές ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες έχουν κάνει άλματα στην παροχή νέων υπηρεσιών και την ενδυνάμωση των ήδη παρεχομένων προς την ακαδημαϊκή κοινότητα. Είναι επίσης δεδομένο, ότι στο σύγχρονο περιβάλλον ενός ακαδημαϊκού ιδρύματος η διαχείριση της γνώσης και η υποστήριξη της έρευνας αναδεικνύονται ως πρωταρχικοί παράγοντες για την εξέλιξη αλλά και την επιβίωση των ιδρυμάτων.

Η ανακοίνωση αυτή θα παρουσιάσει τα αποτελέσματα μιας διαχρονικής μελέτης που ξεκίνησε το 1999 και συνεχίζεται έως σήμερα, όπου καταγράφει τις απόψεις του ακαδημαϊκού προσωπικού, των πληροφορικών και των διοικητικών υπαλλήλων σχετικά με τους βιβλιοθηκονόμους και τις βιβλιοθήκες. Στη μελέτη αυτή, για πρώτη φορά μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας, μέσω συνεντεύξεων, εκφράζουν την άποψή τους για τις εξελίξεις που συντελούνται στις βιβλιοθήκες των ιδρυμάτων τους. Καταγράφονται οι απόψεις τους για τους βιβλιοθηκονόμους, την προσφορά τους στα ακαδημαϊκά ιδρύματα, αλλά και πως βλέπουν τόσο την μελλοντική ανάπτυξη των βιβλιοθηκών όσο

και του προσωπικού τους. Στην έρευνα συμμετείχαν είκοσι ένα άτομα από επτά ακαδημαϊκά ιδρύματα.

Η έρευνα αποτυπώνει τις εκ διαμέτρου αντίθετες απόψεις αρκετών συμμετεχόντων για το ρόλο της βιβλιοθήκης και των βιβλιοθηκονόμων στα ακαδημαϊκά ιδρύματα. Αυτές οι απόψεις, κάποιες φορές είναι αρνητικές ως προς το ρόλο της βιβλιοθήκης: «η καλύτερη βιβλιοθήκη είναι η δική σου βιβλιοθήκη», και ως προς το ρόλο του βιβλιοθηκονόμου: «είναι υπάλληλοι χωρίς νέες ιδέες». Τις περισσότερες φορές οι απόψεις είναι θετικές και εποικοδομητικές: «η βιβλιοθήκη είναι το ποτάμι, το αίμα που βοηθάει το πανεπιστήμιο να προχωρήσει μπροστά», και οι βιβλιοθηκονόμοι, όπως χαρακτηριστικά ειπώθηκε, «είναι το Α και το Ω των βιβλιοθηκών».

Τέλος, αυτές οι απόψεις και αντιλήψεις που καταγράφηκαν κατά τη διάρκεια της έρευνας, προσδιορίζουν τις αντικρουόμενες απόψεις, τα πιστεύω και τα «θέλω» του προσωπικού των ακαδημαϊκών ιδρυμάτων σχετικά με τις βιβλιοθήκες και τους βιβλιοθηκονόμους.

Λέξεις-Κλειδιά: Ρόλος των βιβλιοθηκών και των βιβλιοθηκονόμων στα ακαδημαϊκά ιδρύματα, Απόψεις του ακαδημαϊκού προσωπικού, Διοίκηση βιβλιοθηκών, Εκπαίδευση προσωπικού, Υπηρεσίες βιβλιοθηκών.

Abstract

Undoubtedly the last ten years Greek academic libraries made considerable progress in the provision of new services as well as revamping old services that provided to the academic community. It is also a fact that in the new academic environment knowledge management and supporting research are two vital tools in the development and continuation of academic institutions.

This paper presents the results of an ongoing research, which started back in 1999 and continues till now, that reports the views and attitudes of the academic staff, computer scientists and administrative staff on various issues concerning libraries and librarians. In this research, for the first time members of the academic community, via interviews, express their views about the developments occurred in libraries, their opinions about librarians and the future development regarding libraries and their staff. Twenty one interviewees from seven academic institutions participated in the research.

The research reports the controversial views concerning the role of the library and librarians in academic institutions. Some views are negative towards libraries and librarians like «the best library is your own library» and «librarians are employees without new ideas». Nevertheless, most academic staff had positive and constructive views such as «the library is the river, *the blood stream* that helps the university to move forward»; thus they stated positive views concerning the role of librarians on institutions like «librarians are the A to Z of the library».

Finally, these views and perspectives determine the conflicted views, attitudes and beliefs that exist amongst institutional staff concerning the role of the library and librarians.

Keywords: Role of the library and librarians in academic institutions, Views of academic staff, Library management, Staff training, Library services.

Ο Ρόλος και η Λειτουργία του Βιβλιοθηκονόμου σε μια Σύγχρονη Υπηρεσία Πληροφόρησης

Μιχάλης Γερόδημος, Ουρανία Κώνστα

Ιόνιο Πανεπιστήμιο

¹mike@ionio.gr, ²rania@ionio.gr

Περίληψη

Παράλληλα με τη συζήτηση για το ρόλο και τη λειτουργία των βιβλιοθηκών στο υπό διαμόρφωση πληροφοριακό αλλά, και γενικότερα, κοινωνικό περιβάλλον, που διεξάγεται τα τελευταία χρόνια, κυρίως μετά την εμφάνιση του Παγκόσμιου Ιστού και την αξιοποίηση των δυνατοτήτων της Επιστήμης των Υπολογιστών και Επικοινωνιών, ιδιαίτερης σημασίας είναι και η παράλληλη επιστημονική και επαγγελματική ανάλυση που αφορά το ρόλο του ανθρώπου που εργάζεται στις Βιβλιοθήκες και τις Υπηρεσίες Πληροφόρησης γενικότερα. Σε μια προσπάθεια προσδιορισμού και κατανόησης των αλλαγών που υφίσταται το επάγγελμα και, κυρίως, ανάλυσης των δεδομένων που θα το οδηγήσουν στον νέο αιώνα, διαφόρων ειδών προβλέψεις, αναλύσεις και εισηγήσεις για το μέλλον του επαγγέλματος του Βιβλιοθηκονόμου δημοσιεύονται με σκοπό να οριστούν και να καταγραφούν τα προσόντα και οι δεξιότητες που θα έχει, ή, πιθανώς, να πρέπει να έχει, ο επαγγελματίας της πληροφόρησης στη βιβλιοθήκη του μέλλοντος.

Η παρούσα εργασία αποσκοπεί στην παρουσίαση του προφίλ ενός σύγχρονου βιβλιοθηκονόμου –δεξιότητες, προσόντα και ικανότητες– στο λειτουργικό περιβάλλον μια σύγχρονης –υβριδικής– βιβλιοθήκης. Τα δεδομένα και τα στοιχεία που θα παρουσιαστούν είναι αποτέλεσμα της πολύχρονης ενασχόλησης του συγγραφέα με το ειδικό αυτό θέμα στα πλαίσια εκπόνησης της Διδακτορικής του Διατριβής, μελέτης σχετικών με το αντικείμενο εργασιών που έχουν δημοσιευτεί διεθνώς, καθώς και προσωπικής έρευνας

με την καταγραφή και αξιοποίηση δημοσιευμένων αγγελιών εύρεσης εργασίας στον Παγκόσμιο Ιστό.

Το αποτέλεσμα της ανακοίνωσης θα είναι η συγκρότηση, ανάλυση και παρουσίαση των κυρίαρχων εκείνων στοιχείων που θα αποτελούν, σύμφωνα με τη γνώμη του συγγραφέα, τα απαραίτητα προσόντα που πρέπει να κατέχει ο επαγγελματίας του χώρου της Πληροφόρησης, τόσο στο σύγχρονο εργασιακό περιβάλλον, όσο και στο προσεχές μέλλον. Ταυτόχρονα, θα γίνει μια σύντομη παρουσίαση εκείνων των ρόλων που είναι πιθανό να κληθεί να καλύψει και να εκπληρώσει ο βιβλιοθηκονόμος σε ένα μελλοντικό διαχειριστικό μοντέλο αξιοποίησης της πληροφορίας, ρόλους που θα έχει τη δυνατότητα με επιτυχία να εκπληρώσει, αφού τα προσόντα του, συνδυασμός παλιών και νέων, θα του εξασφαλίσουν βιωσιμότητα στη μελλοντική διαδικασία παραγωγής και διακίνησης πληροφοριών σε παγκόσμιο επίπεδο.

Λέξεις-Κλειδιά: Βιβλιοθηκονόμοι-Προσόντα- Ικανότητες, Υβριδική Βιβλιοθήκη.

Abstract

At the same time with the discussion on the role and the operation of libraries inside the under transformation informational, and more generally, social environment, that is carried out the last years, mainly after the appearance of World Wide Web and the exploitation of possibilities of Science of Computers and Communications, of particular importance is also the parallel scientific and professional analysis that concerns the role of the person that works in the Libraries and the Information Services in general. In an attempt to determine and understand the changes that the profession is experiencing and, mainly, to analyze the data that will lead the profession to the new century, various types of forecasts, analyses and proposals for the future of profession of Librarian are published with a view to determine and record the qualifications and the dexterities that will have, or, probably, should have, the information professional in the library of the future.

The present work aims in the presentation of profile of modern librarian -dexterities, qualifications and skills- in the functional environment of modern -hybrid- library. The data and the elements that will be presented

are result of a long duration avocation of the writer with this special subject in the frames of development of his Doctoral Thesis, of the study of relative, with this specific subject, papers that have been published internationally and, finally, the result of a writer's personal research with the recording and exploitation of job advertisements in the World Web.

The result of this paper will be the constitution, analysis and presentation of those sovereign elements that will constitute, according to the opinion of writer, the essential qualifications that the information professional should possesses, so much in the modern labour environment, as in the near future. Simultaneously, there will be a short presentation of those roles that it is likely the librarian will be called to cover and to achieve in a future administrative model of information, roles that he will have the possibility of achieving with success, as his qualifications, combination of old and new, will offer him viability in the future process of production and distribution of information in world level.

Keywords: Librarians- Skills- Qualifications, Hybrid Library.

Ψηφιακό Ελληνικό Περιεχόμενο και Ανοικτή Πρόσβαση

Παναγιώτης Γεωργίου¹, Φιερούλα Παπαδάτου²

Πανεπιστήμιο Πατρών Βιβλιοθήκη & Υπηρεσία Πληροφόρησης

¹panos@lis.upatras.gr, ²fiori@lis.upatras.gr

Περίληψη

Με την παρούσα εργασία θα επιχειρήσουμε μια αποτύπωση και ανάλυση των ελληνικών ψηφιακών πηγών οι οποίες παρέχουν πληροφορίες ή/και πρόσβαση σε πρωτότυπο περιεχόμενο στην ελληνική γλώσσα στοχεύοντας στην ανάδειξη σημαντικών σχετικών θεμάτων και προβλημάτων αναφορικά με ζητήματα τεχνολογιών, προτύπων, παρεχόμενων υπηρεσιών και πολιτικών επιλογής και διαχείρισης και κυρίως του θέματος της ανοικτής πρόσβασης στο περιεχόμενο. Μετά από μια σύντομη απόδοση ορισμών και ανάλυση εννοιών και μια εξίσου σύντομη ιστορική επισκόπηση της μετάβασης των ελληνικών πηγών σε ψηφιακό περιβάλλον, επιχειρείται μια συστηματική καταγραφή του συνόλου των υπάρχοντων ελληνικών ψηφιακών συλλογών, αρχείων, ευρετηρίων, καταλόγων και κάθε είδους δικτυακής πύλης πρωταρχικά ανάλογα με το είδος τους: Ιδρυματικά αποθετήρια, Βάσεις βιβλιογραφικών δεδομένων (κατάλογοι βιβλιοθηκών, βιβλίων –μονογραφίες & βιβλιογραφίες– άρθρων περιοδικών) και τέλος Ψηφιακές συλλογές με πρόσβαση και στην τελική πληροφορία (Αρχεία περιοδικών, ηλεκτρονικά περιοδικά, βιβλία, μονογραφίες, κείμενα πολιτιστικού και ιστορικού περιεχομένου). Επιπλέον βασικές παράμετροι της καταγραφής αποτελούν μεταξύ άλλων τα στοιχεία για τις υιοθετούμενες τεχνολογίες κατά είδος πηγής, τα ακολουθούμενα πρότυπα, οι πολιτικές επιλογής και διαχείρισης του περιεχομένου, οι τρόποι πρόσβασης και διάθεσης του περιεχομένου καθώς και οι παρεχόμενες υπηρεσίες προς τους χρήστες. Η μελέτη των παραμέτρων αυτών αναδεικνύουν σημαντικά ζητήματα και προβλήματα στη λειτουργία, τη

διαχείριση αλλά και στην προβολή των ελληνικών ψηφιακών πηγών όπως η μη υιοθέτηση προτύπων ανοικτής πρόσβασης όπως το OAI-PMH, ενώ γεννά πρόβληματισμούς και ιδέες για την ουσιαστικότερη και συστηματικότερη οργάνωση του ψηφιακού τοπίου στη χώρα μας. Απώτερος στόχος αυτής της μελέτης είναι η παρουσίαση τρόπων που θα βοηθήσουν στη βελτίωση της πρόσβασης και στην ευρεία διάδοση και χρήση των πηγών όπως η δημιουργία OA harvester σε εθνικό επίπεδο, η λειτουργία μητρώου ψηφιακού περιεχομένου για τον καλύτερο συντονισμό των ψηφιακών πρωτοβουλιών, η δημιουργία βιβλιογραφικών βάσεων δεδομένων ελληνικών περιοδικών βάση κοινών προτύπων, η ανάπτυξη πρωτοβουλιών ηλεκτρονικής δημοσίευσης περιοδικών κ.ά.

Λέξεις-Κλειδιά: Ανοικτή πρόσβαση, Ψηφιακό περιεχόμενο, Ψηφιακές βιβλιοθήκες, Βάσεις δεδομένων, Δικτυακές πηγές.

Abstract

This paper tends to present and analyze all the Greek digital resources that provide information or/and access to original content in Greek language, aiming to point out important issues and problems related with technological aspects, standards, services provided and administrative policies, but most of all the issue of free and open access to the content. After a brief introduction to terminology and concepts of the digital environment and open access and an also brief review of the Greek transition efforts to the digital environment, we aim to list systematically current Greek digital resources of any kind as: Institutional Repositories, Bibliographic Databases, and finally Digital Resources that provide access to an exact copy of the content (e.g. full text of articles) Moreover, important features for the listing will be, amongst others, the issues about the adapted technologies based on the source, the used standards, the policies regarding the selection and administration of the content, the ways of accessing and sharing the content and the services provided to the end user. The study of these features will point out important issues and problems regarding the function, the administration but also the προβολή of the Greek digital sources, such as the inability of adopting open access standards like OAI-PMH. It also raises questions and ideas about

organizing the digital surround in our country in a more substantial and systematic way. Furthermore, this paper will try to present solutions in order to improve access and dissemination of the various Greek digital efforts such as the implementation of a national OA Harvester, coordination of efforts through an national digital registry, development of Greek bibliographic databases upon common standards, e-publishing initiatives

Keywords: Open access, Digital content, Digital libraries, Databases, Digital resources.

Σύγχρονες Προκλήσεις στη Διοίκηση της Βιβλιοθήκης

Modern Challenges to Library's Administration

Βαρβάρα Γεωργοπούλου

Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή της Ελλάδος (Ο.Κ.Ε.)
lib@oke-esc.eu

Περίληψη

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβόνας (Μάρτιος 2000) έθεσε ως στόχο να καταστεί η Ευρώπη η πλέον ανταγωνιστική και δυναμική οικονομία της γνώσης ανά τον κόσμο εντός δεκαετίας. Το γρήγορα μεταβαλλόμενο περιβάλλον δράσης, η ανάπτυξη της τεχνολογίας της γνώσης και ο ταχύς ρυθμός ανάπτυξης της τεχνολογίας δημιουργούν προκλήσεις για την ευρωπαϊκή τριτοβάθμια εκπαίδευση και έρευνα αλλά παρέχουν και νέες δυνατότητες που πρέπει να αξιοποιηθούν αποτελεσματικά. Σε μία κοινωνία που βασίζεται στη γνώση (όχι μόνο τη σχολική και ακαδημαϊκή αλλά και τη διαβίου), η Βιβλιοθήκη συνιστά αναπόσπαστο κομμάτι του διεθνοποιημένου ανταγωνιστικού περιβάλλοντος και όχι απλώς συνιστώσα του εκπαιδευτικού συστήματος. Στην αλυσίδα της προστιθέμενης αξίας της γνώσης, ο βιβλιοθηκονόμος καλείται να αναπτύξει σε συνεχή βάση τις γνώσεις και ικανότητές του και να ανταποκριθεί αποτελεσματικά στις συνεχείς μεταβολές.

Στην εισήγηση εξετάζεται η υιοθέτηση νέων προτύπων οργάνωσης και διοίκησης του ανθρώπινου δυναμικού μιας βιβλιοθήκης σε συνδυασμό με την κατάλληλη κατάρτιση και υποστήριξη του στη διαχείριση των νέων δεδομένων. Στόχος είναι η βελτίωση της αποδοτικότητας και αποτελεσματικότητας των βιβλιοθηκών, ώστε να καταστεί εφικτή η καλύτερη δυνατή παροχή υπηρεσιών στην κοινωνία των πολιτών και την οικονομία της αγοράς. Η αποτελεσματικότητα μιας βιβλιοθήκης προάγεται μέσα από μια νέα φιλοσοφία διοίκησης, προσανατολισμένη στο συστηματικό προγραμματισμό, την

εφαρμογή σύγχρονων μεθόδων και εργαλείων διοίκησης, το στρατηγικό σχεδιασμό και στοχοθέτηση, καθώς και στην ενδυνάμωση και ορθότερη διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού.

Η οργάνωση της εργασίας και η προσαρμογή σε ένα καινοτόμο σύστημα διοίκησης σημαίνει ότι η βιβλιοθήκη θέτει στόχους ποιότητας, παρακολουθεί τις απαιτήσεις και την ικανοποίηση των χρηστών της και υλοποιεί κύκλους συνεχούς βελτίωσης. Στο ίδιο πλαίσιο, επαναπροσδιορίζεται ο ρόλος του βιβλιοθηκονόμου προκειμένου να προάγει τις απαραίτητες για την κοινωνία της γνώσης δεξιότητες, που δεν περιλαμβάνουν μόνο τη χρήση και την αξιοποίηση των νέων μέσων Τεχνολογίας, Πληροφορικής, Επικοινωνίας (ΤΠΕ) αλλά και γενικότερες ικανότητες, όπως οι γνωστικές δεξιότητες, η μεθοδολογία, η ομαδική εργασία, η επίλυση προβλημάτων.

Λέξεις-Κλειδιά: Οργάνωση και διοίκηση βιβλιοθηκών, Διοίκηση προσωπικού, Καινοτομία, Διοικητική οργάνωση.

Abstract

The Lisbon European Council (March 2000) set the goal of making Europe the most competitive and dynamic economy of knowledge in the world within one decade. The fast changing economic landscape, the development of information technology and the rapid pace of technological development create challenges for the European university/polytechnic education and research but they also new possibilities which must be exploited in an efficient way. In a society which is based upon learning (not only school-level or university level but also life-long learning), the Library is an integral part of the globalised competitive environment and not just a parameter of the educational system. In the chain of value added knowledge, the librarian is called upon to develop on a constant basis his knowledge and skills and to respond efficiently to constant changes. The intervention will focus on the need to adopt new prototypes of a library's human resources' organization and management in combination with the appropriate training and support in managing the new conditions. The aim will be ameliorate the libraries' efficiency and the effectiveness in order to provide better services to the civil society and the market economy. The efficiency of a library is promoted by a new manage-

ment philosophy oriented towards systematic programming, the application of modern methods and tools of administration, strategic planning and goal setting as well as the strengthening and better managing of human power.

Work organization and adjusting to a innovative system of administration means that the library sets quality tasks, keeps track of the demands and satisfaction of its users and materializes circles of constant improvement. In the same context, the role of the librarian is re-determined in order to develop the necessary in a knowledge society skills. These skills encompass not only the basic skills in using the new tools of information, technology and communication (ITC) but also the more general skills like knowledge skills, methodology, group work and problem solving.

Keywords: Library administration, Library management, Personnel management, Innovation, Administrative organization.

Δικτυακός Τόπος Βιβλιοθήκης: Τεχνική Υποστήριξη ή Κομβική Υπηρεσία

Library Web Site: Technical Support or Nodal Library Section

Ιωάννα Ζορμπά¹, Σοφία Ζαπουνίδου², Δημήτρης Πατρινός³

Βιβλιοθήκη & Κέντρο Πληροφορικής Πανεπιστημίου Θεσσαλίας
¹izorba@lib.uth.gr, ²szapoun@lib.uth.gr, ³dipatrin@lib.uth.gr

Περίληψη

Μετά από μια δεκαπενταετή περίπου παρουσία των βιβλιοθηκών στο Διαδίκτυο, οι επισκέπτες των δικτυακών τους τόπων (web sites) αποζητούν την online πρόσβαση στο μεγαλύτερο μέρος των προσφερόμενων πληροφοριακών υπηρεσιών και σε όσο το δυνατό περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τη λειτουργία τους. Επίσης, το Προσωπικό των βιβλιοθηκών καλείται να χειρίζεται online αυτοματοποιημένα συστήματα για την καθημερινή του εργασία, αλλά και για τη διεκπεραίωση διοικητικών διαδικασιών. Η χρήση και διάθεση, επομένως, ολοένα πιο ποικίλων και τεχνολογικά προηγμένων online εργαλείων και υπηρεσιών βιβλιοθήκης θεωρείται δεδομένη, ειδικά σε ό,τι αφορά βιβλιοθήκες, των οποίων το έργο υποστηρίζεται διοικητικά και οικονομικά από τους φορείς τους (parent organizations). Αντίστοιχα διαδεδομένη είναι η έρευνα σχετικά με την ανάπτυξη και λειτουργικότητα μεμονωμένων τύπων online υπηρεσιών πληροφόρησης (π.χ. ψηφιακές βιβλιοθήκες). Δε διαφαίνεται, ωστόσο, να είναι αναλογικά εκτενής ο προβληματισμός σχετικά με τα μοντέλα οργάνωσης και διοίκησης των δικτυακών τόπων των βιβλιοθηκών, οι οποίοι μπορούν να αποτελούν ένα πλήρως αναδραστικό, εικονικό, εκδοτικό online οικοδόμημα για τους επισκέπτες και τα εγγεγραμμένα μέλη, καθώς και για το Προσωπικό.

Η Βιβλιοθήκη & Κέντρο Πληροφόρησης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας (ΒΙΚΕΠΠΘ), στα πλαίσια της πολιτικής της για συνεχή ανάπτυξη και αναβάθμιση των υπηρεσιών της, λαμβάνοντας υπόψη το τοπικό και εθνικό ακαδημαϊκό status quo, αλλά και τις διεθνείς εξελίξεις στο χώρο της πληροφόρησης και γενικότερα της κατάστασης που διαμορφώνεται στην «Κοινωνία της Πληροφορίας», επενδύει στην αυτοματοποίηση των διαδικασιών της (διοικητικών και μη) και στην προσφορά online πρόσβασης στις υπηρεσίες μέσα από το δικτυακό της τόπο (<http://www.lib.uth.gr>). Η παρούσα εισήγηση αποβλέπει στην παρουσίαση της οργάνωσης και διαχείρισης του δικτυακού τόπου της ΒΙΚΕΠΠΘ, με απώτερο στόχο την επισήμανση δύο ζητημάτων. Το πρώτο αφορά την ανάδειξη της σημασίας, που έχει για μία βιβλιοθήκη η επιλογή και εφαρμογή στρατηγικής διαχείρισης του δικτυακού της τόπου, ενώ το δεύτερο επικεντρώνεται στον τρόπο, με τον οποίο αυτή η πολιτική μπορεί να αναγάγει την ομάδα ανάπτυξης και διαχείρισης του web site σε κομβική οργανωτική μονάδα της βιβλιοθήκης. Η εισήγηση ολοκληρώνεται με μια καταγραφή παραμέτρων, που επενεργούν καταλυτικά στη βιωσιμότητα ενός δικτυακού τόπου, ο οποίος λειτουργεί ως συντονιστικό μέσο για την εξέλιξη μιας σύγχρονης βιβλιοθήκης σε ένα δυναμικό περιβάλλον πληροφόρησης.

Λέξεις-Κλειδιά: Δικτυακός Τόπος, Οργάνωση Βιβλιοθηκών, Μοντέλα Διοίκησης, Πρακτικές Εφαρμογές, Υπηρεσίες Βιβλιοθηκών.

Abstract

After more or less fifteen years of library presence on the Web, the provision of more and more online library services is an undoubted reality, especially as regards libraries supported by their parent organizations managerially and financially. On the one hand, library web site visitors expect online access at least to the majority of the provided information services and to library services information. On the other hand, staff of advanced libraries call to handle online systems for their every day work and other administrative operations. Respectively the research on isolate online library services (like digital library projects) development and functionality is widespread. Yet, the reasoning on library web site management models is not respectively thor-

ough, particularly within the potentiality of a library web site to become a fully interactive, visual, published online library building for visitors, the registered library members and the library staff. University of Thessaly Library & information Centre, in the terms of its policy for continuing development and upgrade of its services and taking into account the local and national academic status, as well as the international evolutions in the information field as it is formulated within the «Information Society», invests on library procedures automatization and provision of online library services through its web site (<http://www.lib.uth.gr>). The present paper aims to demonstrate the web site organization and management by University of Thessaly Library & information Centre, focusing on two main issues. The first one refers to the importance for a library choosing a strategic approach for its web site management. The second one focalizes on the way that this library policy can shape the web site development team into a nodal library section. The paper concludes reporting a number of parameters impacting radically on the viability of a library web site operating as a coordinative section for a modern library in a dynamic information environment.

Keywords: Web Site, Library Organization, Management Models, Practice, Library Sections.

Διασυνοριακή Συνεργασία Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών: Σέρρες-Φιλιππούπολη

Λίλια Θεοδωρίδου-Σωτηρίου¹, Κωνσταντίνος Δαυίδ²

ΤΕΙ Σερρών
mtheodteiser@hotmail.com

Περίληψη

Η διασυνοριακή συνεργασία μεταξύ της βιβλιοθήκης του ΤΕΙ Σερρών και της βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου Plovdiv «Paisii Hilendarski» αποτελεί επί-μέρους δράση ενός ευρύτερου προγράμματος συνεργασίας μεταξύ των αντίστοιχων ιδρυμάτων για την από απόσταση εκπαίδευση στους τομείς των ΤΠΕ και της Νέας Οικονομίας. Ο σχεδιασμός, ο συντονισμός και η διαχείριση ενός έργου ανταλλαγής επιστημονικού και πληροφοριακού υλικού μεταξύ δύο ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών διαφορετικών κρατών προϋπόθετε τη συνεργασία τόσο σε επίπεδο ανθρώπινου δυναμικού, όσο και τεχνολογικών υποδομών. Θεσμικά και οργανωτικά θέματα, ζητήματα πνευματικής ιδιοκτησίας, επιστημονική επικοινωνία, εκπαιδευτικές πρακτικές τέθηκαν υπό εξέταση ώστε να βρεθούν οι βέλτιστες πρακτικές ώστε οι τελικοί χρήστες να μπορέσουν να χρησιμοποιήσουν ισότιμα τους πόρους των δύο συνεργαζομένων βιβλιοθηκών.

Η εμπειρία από την εφαρμογή του παραπάνω προγράμματος σχολιάζεται στην παρούσα ανακοίνωση από την ελληνική πλευρά. Έμφαση δίνεται στις διαδικασίες επίλυσης των προβλημάτων και στην προώθηση της εικόνας της βιβλιοθήκης ως εκπαιδευτικού εργαλείου και στις δύο εκπαιδευτικές κοινότητες. Η προσθήκη στις τρέχουσες εργασίες της βιβλιοθήκης αυτής της ιδιαίτερης δράσης, αποτέλεσε αιτία μιας εσωτερικής αποτίμησης και αναδιοργάνωσης και την προετοιμασία για υποστήριξη στο μέλλον δράσεων διαβίου και απομακρυσμένης εκπαίδευσης.

Λέξεις-Κλειδιά: Διαχείριση της αλλαγής, Ανθρώπινα και ιδεατά δίκτυα, Συνεργατικές λειτουργίες και υπηρεσίες διασυνοριακή συνεργασία.

Βιωσιμότητα Ακαδημαϊκών Εκδόσεων Ανοικτής Πρόσβασης

Ρωξάνα Θεοδώρου

Ιόνιο Πανεπιστήμιο
Roxana@ionio.gr

Περίληψη

Τα δημοσιεύματα ανοικτής πρόσβασης (ιδρυματικά και θεματικά αποθετήρια, περιοδικά ανοικτής πρόσβασης κ.λπ.) έρχονται με τη φιλοδοξία να αντικαταστήσουν ένα εκδοτικό σύστημα που υπάρχει και λειτουργεί τριακόσια τουλάχιστον χρόνια. Οι ακαδημαϊκές εκδόσεις, ακόμα περισσότερο, βασίζονται στο εκδοτικό αυτό σύστημα, γιατί, παρόλο που αποδεικνύεται ιδιαίτερα ακριβό και πολλές φορές αργό, από την άλλη εξυπηρετεί σε πολύ μεγάλο βαθμό τα συμφέροντα κυρίως των συγγραφέων των εκδοτών αλλά και των αναγνωστών. Η επιστημονική πληροφορία όμως έχει ανάγκη μεγαλύτερης ευελιξίας στη διακίνηση της καθώς οι πληροφοριακές ανάγκες των χρηστών διαρκώς αυξάνουν. Οι βιβλιοθήκες βρίσκονται παγιδευμένες μέσα σε ένα σύστημα αγορών και συνδρομών στο οποίο δυσκολεύονται να ανταπεξέλθουν οικονομικά, με αποτέλεσμα να διακυβεύεται η ποιότητα των υπηρεσιών που (θα ήθελαν να) παρέχουν.

Τα συστήματα ανοικτής πρόσβασης ωστόσο, όσο και αν φαίνονται θελκτικά και αποτελεσματικά, δεν έχουν ακόμα αποδείξει τη βιωσιμότητα τους σε ένα οικονομικό σύστημα, το οποίο προφανώς αφήφούν (ή τουλάχιστον προσπαθούν να ανατρέψουν) και δεν έχουν γίνει ακόμα πλήρως αποδεκτά από την ευρεία ακαδημαϊκή κοινότητα.

Η μεγάλη πρόκληση που έχουν να αντιμετωπίσουν τα συστήματα αυτά εντοπίζεται κυρίως στην μεταβατική περίοδο ανάμεσα στις δύο μορφές εκδοτικής δραστηριότητας. Κατά της διάρκεια της περιόδου αυτής θα πρέπει να πειστούν τόσο οι συγγραφείς να αλλάξουν τον τρόπο με τον οποίο μέχρι

τώρα δημοσίευαν τις εργασίες τους, η ακαδημαϊκή κοινότητα να αποδεχτεί την επιστημονική αξία και εγκυρότητα των δημοσιευμάτων ανοικτής πρόσβασης, αλλά πολύ περισσότερο να αλλάξει ο τρόπος που αξιολογούμε και κοστολογούμε την πληροφορία εν γένει.

Σκοπός της παρουσίασης είναι να καταδείξει καταρχάς τα πλεονεκτήματα της ανοικτής πρόσβασης στην επιστημονική πληροφορία, από οικονομικής, επιστημονικής και –προφανώς– κοινωνικής άποψης. Από την άλλη θα παρουσιαστούν τα προβλήματα και οι προκλήσεις που διαφαίνεται ότι θα πρέπει να αντιμετωπιστούν, τόσο σε επίπεδο λειτουργικό, αλλά και σε επίπεδο νοοτροπίας, προκειμένου τα συστήματα ανοικτής πρόσβασης να εξασφαλίσουν τη βιωσιμότητα τους, με σκοπό, βέβαια, να αποτελέσουν μία βελτιωμένη εκδοχή της επιστημονικής εκδοτικής δραστηριότητας και όχι απλώς άλλο ένα πείραμα στο τομέα αυτό.

Λέξεις-Κλειδιά: Ανοικτή πρόσβαση, Επιχειρηματικά μοντέλα, Ηλεκτρονικά περιοδικά, Οικονομική βιωσιμότητα, Συνεργατικά μοντέλα.

Abstract

Open access systems of scientific information come to replace a publishing system that has been around for over 300 years. Academic publishing, even more, depends on this publishing system because, even though sometimes it proves to be expensive and slow, has served the interest of publishers, writers and even readers. Scientific information though, needs to be more flexible as concerns its distribution, as the informational needs of the users increase. Libraries find themselves trapped in a system of buys and subscriptions, which cannot cope with, given the constant shrinkage of their budgets. As a result the quality of their services is compromised.

Open access systems, on the other hand, have not yet proved capable of being viable in the economic system that they defy, and have not yet been widely approved by the academic society.

The biggest challenge that these systems have to tackle is mainly surviving the transitional period between these two forms of publishing. During this period open access systems must convince the writers to change the way they are getting published, the academic society to approve the scientific integ-

rity and merit of open access publications and even more, we all must change the perception we have about assessing and costing information worth in general.

Aim of this presentation is to demonstrate first of all the advantages of open access systems in scientific information from an economic, scientific and social point of view. On the other hand, there will be an analysis of the problems and the challenges that these systems have to surmount in order to assure their survival, with ultimate goal of course to provide with a new and improved version of scientific publishing system, an not just be another experiment in the field of publishing.

Keywords: Open access, Business models, E-journals, Economic viability, Collaborative models.

Η Καινοτομία στην Πνευματική Ιδιοκτησία: Το Μοντέλο των Αδειών Creative Commons

Διονυσία Καλλινίκου¹, Θεόδωρος Καρούνος²,
Μαρίνος Παπαδόπουλος³

¹Αναπληρώτρια Καθηγήτρια
Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Νομική Σχολή.
kallinikoudionysia@yahoo.gr

²Ειδικός Επιστημονικός Συνεργάτης
Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, Τμήμα Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών
Ηλεκτρονικών Υπολογιστών.
²karounos@mail.ntua.gr

³Δικηγόρος J.D., M.Sc.
www.marinos.com.gr
marinos@marinos.com.gr

Περίληψη

Στην ιδέα του λογισμικού ανοιχτού κώδικα βασίστηκε ο καθηγητής Lawrence Lessig ο οποίος ίδρυσε το 2001 το ίδρυμα Creative Commons με έδρα τις ΗΠΑ και γραφεία στο Βερολίνο και Λονδίνο (<http://creativecommons.org>). Βασικός στόχος είναι να μπορεί ο δημιουργός να χορηγεί άδεια χρήσης του έργου του με πιο ελεύθερο και ανοιχτό τρόπο. Οι απόψεις του Lessig καταγράφονται στο βιβλίο του «Free Culture» που προσφέρεται δωρεάν στο διαδίκτυο για μη εμπορική χρήση. Σε προηγούμενο έργο του με τίτλο «The future of ideas» είχε ήδη υποστηρίξει τη μεταλλαγή του copyright και των προστατευμένων έργων σε περιεχόμενο που θα μπορούσε να γίνει αντικείμενο ελεύθερης χρήσης με δυνατότητα περαιτέρω δημιουργίας. Οι άδειες Creative Commons (CC) επιτρέπουν την ελεύθερη χρήση πέρα από τα όρια του fair use και των νόμιμων περιορισμών ως προς την έκταση του περιουσιακού δικαιώματος. Στο χρήστη επιτρέπεται ιδίως η αναπαραγωγή,

η διανομή, η παρουσίαση στο κοινό και η μετατροπή του έργου. Το σύστημα των αδειών CC δεν έχει στόχο να τροποποιήσει τη νομοθεσία, αλλά προτείνει ευέλικτους τρόπους άσκησης του δικαιώματος μέσω των συγκεκριμένων αδειών. Σε νομικό επίπεδο είναι γνωστό ότι το περιουσιακό δικαίωμα μεταβιβάζεται και ασκείται μέσω των συμβάσεων και αδειών εκμετάλλευσης. Από την άποψη αυτή οι άδειες Creative Commons μπορούν να ενταχθούν στη κατηγορία των αδειών εκμετάλλευσης. **Η ύπαρξη και λειτουργία των ελληνοποιημένων αδειών Creative Commons είναι κατεξοχήν τεχνονομικό εγχείρημα αφού πέραν της διαμόρφωσης του νομικού περιεχομένου τους με έρεισμα κυρίως στο θεσμικό πλαίσιο για την προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας και στο ενοχικό δίκαιο, η λειτουργία των αδειών αυτών προϋποθέτει τη χρήση μετα-δεδομένων (meta-tags και meta-data) που επιτρέπουν την αναγνώριση των έργων τα οποία διατίθενται και διαδίδονται υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις των σχετικών αδειών κατόπιν ενεργοποίησης διαδικτυακών εφαρμογών που καθιστούν εφικτό τον εύκολο εντοπισμό της διάδοσης των έργων που προστατεύονται με τις άδειες Creative Commons ή/και την ενδεχόμενη περαιτέρω διαμόρφωσή τους υπό τους όρους των αδειών αυτών.**

Λέξεις-Κλειδιά: Πνευματική Ιδιοκτησία, Συμβατικό Πλαίσιο, Άδεια εκμετάλλευσης έργου, Ευέλικτοι τρόποι άσκησης του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας.

Abstract

Lawrence Lessig, Professor of Law at Stanford University, Law School, leveraged on the idea of open source code proclaimed through the Free Software Foundation mainly and founded in 2001 the Creative Commons Organization based in the Massachusetts USA (<http://creativecommons.org>). Offices were also established in London, UK, and Berlin, Germany. The fundamental idea behind the Creative Commons licensing pertains to an author's empowerment with the tools that make easy to mark their creative works with the freedoms they want to them to carry. In his seminal book «Free Culture», Lawrence Lessig explains his views upon Creative Commons licensing. Before «Free Culture» Lessig had described the so called transportation of copyright in his

book «The future of ideas». Creative Commons (CC) licenses allow the free use of works beyond the fair use limits and the legal restrictions of copyright. The user is granted the right to reproduction, distribution, making the work available to the public, and adaptation of the work. CC licenses do not aim at amending the intellectual property legislation, but rather they consist of a means for flexible ways to exercise the intellectual property rights through them. Intellectual property law provides for contractual agreements between the author of a work and third parties permitting the proper practice of intellectual property. Creative Commons licenses are included in the category of contractual means for legally binding authorisation for exploitation of works. The creation and operation of the Greek version of Creative Commons licenses is a two-sided endeavour in nature, a technological as well as a legal undertaking. Not only does it consider the adaptation of Creative Commons framework in the Greek legal system for the protection of intellectual property, but also it involves meta-tagging in the text of the finally formed licenses which allow for the recognition of work available online under the terms and conditions of Creative Commons licenses.

Keywords: Creative Commons, Intellectual Property, Tools that let authors, scientists, artists, and educators easily mark their creative work with the freedoms they want it to carry.

Ψηφιακές Βιβλιοθήκες και Πνευματικά Δικαιώματα

Μαρία Κανελλοπούλου-Μπόττη

Ιόνιο Πανεπιστήμιο
botti@otenet.gr

Περίληψη

Ένας από τους πιθανούς στόχους μιας βιβλιοθήκης είτε στα πλαίσια κοινοπραξίας είτε στα πλαίσια συνεργατικών υπηρεσιών και λειτουργιών είναι και η δημιουργία και λειτουργία μιας ψηφιακής βιβλιοθήκης.

Οι διατάξεις για την πνευματική ιδιοκτησία είναι καθοριστικές ως προς τη δημιουργία αυτή, είτε από την πλευρά των δικαιωμάτων της βιβλιοθήκης ως δημιουργού της ψηφιακής βιβλιοθήκης αυτής είτε από την πλευρά των νομικών δεσμεύσεων ως προς την συλλογή και ψηφιοποίηση του υλικού της ψηφιακής βιβλιοθήκης.

Ως προς το πρώτο ζήτημα, θα εκτεθεί το σχετικό νομικό πλαίσιο. Ειδικά όμως προς το δεύτερο, ο βαθμός προστασίας υλικού με copyright όμως ίσως αποτελεί εμπόδιο στη δημιουργία, τη διατήρηση και τον εμπλουτισμό των ψηφιακών βιβλιοθηκών. Αν πρόκειται να στηρίξουμε τις ψηφιακές βιβλιοθήκες τύπου Project Gutenberg, πρέπει να μελετήσουμε κάποιες αλλαγές στη νομοθεσία της πνευματικής ιδιοκτησίας. Στην εισήγηση θα περιγραφεί το πρόβλημα και θα παρουσιαστούν κριτικά κάποιες νομικές λύσεις που ήδη προτείνονται από τους θεωρητικούς της πνευματικής ιδιοκτησίας.

Λέξεις-Κλειδιά: Ψηφιακές βιβλιοθήκες, Πνευματικά δικαιώματα.

Abstract

The creation of a digital library may be one of the purposes of a library. Copyright laws are important in these projects, whether referring to the

rights of the library as creator of the digital library, or to the copyright rules protecting digital content the library wishes to include into the digital library it is creating. The rights of the library as maker of the digital library shall be analyzed. Additionally, in some cases, copyright rules consist an impediment to the creation of a digital library. If we are interested in supporting projects like Project Gutenberg, we have to study some possible changes of copyright laws. The problem will be explained and some solutions, supported by parts of legal theory will be critically described.

Keywords: Digital libraries, Copyright.

Τα Ιστολόγια ως Μέσο Επιστημονικής Επικοινωνίας Ανάμεσα στις Βιβλιοθήκες και τους Βιβλιοθηκονόμους

Γεωργία Κατσαρού

Διεθνές Κέντρο Ελληνικών και Μεσογειακών Σπουδών
gkatsa@dikemes.edu.gr

Περίληψη

Τα τελευταία χρόνια έχουμε δει σημαντικές αλλαγές στον τρόπο επικοινωνίας και ανταλλαγής της πληροφορίας στο Διαδίκτυο. Έχουμε δει το Web να μετατρέπεται σε Web2.0 και να προσφέρονται όλο και περισσότερες υπηρεσίες κοινωνικού περιεχομένου όπως τα ιστολόγια (weblogs ή blogs), τα wikis, τους RSS readers και τους social bookmarkers τα οποία διευκολύνουν την επικοινωνία καθώς προσφέρουν νέους τρόπους διακίνησης της πληροφορίας και της γνώσης δίνοντας τη δυνατότητα στους υπόλοιπους χρήστες να ανταποκριθούν και να εκφράσουν τη γνώμη τους με μεγάλη ευκολία και άμεσα. Η χρήση ιστολογίων έχει παίξει καταλυτικό ρόλο σε αυτή τη νέα εποχή καθώς προσφέρουν έναν εύκολο, έγκαιρο και άμεσο τρόπο επικοινωνίας. Η ευκολία δημιουργίας, διαχείρισης και χρήσης τους τα έχει κατατάξει ανάμεσα στα πιο διαδεδομένα μέσα επικοινωνίας του διαδικτύου. Οι βιβλιοθήκες αναπτύσσονται παράλληλα με αυτές τις εξελίξεις και μετατρέπονται και αυτές με τη σειρά τους από Library σε Library2.0. Υιοθετούν τα ιστολόγια ως μέσα επικοινωνίας και οι βιβλιοθηκονόμοι τα χρησιμοποιούν για την καθημερινή τους ενημέρωση και επικοινωνία με τους συναδέλφους τους. Στην παρούσα εισήγηση θα γίνει μία σύντομη εισαγωγή στα Web2.0 και Library2.0, θα αναφερθεί τι είναι ιστολόγιο, πως μπορεί κάποιος να δημιουργήσει ένα, θέματα διαχείρισης και οργάνωσης, σχετικό λογισμικό, προσθήκη βοηθητικών widgets και υπηρεσιών και πως μπορεί να γίνει έγκαιρη ενημέρωση μέσω RSS feeds. Επίσης, θα παρουσιασθεί πως μπορεί ένα ιστολόγιο να χρησιμοποιηθεί από τις βιβλιοθήκες και τους βιβλιοθηκονό-

μους ομαδικά ή ατομικά για την ενίσχυση της επιστημονικής επικοινωνίας και θα παρουσιαστούν σχετικά παραδείγματα.

Λέξεις-Κλειδιά: Τα ιστολόγια ως μέσα επιστημονικής επικοινωνίας ανάμεσα στις βιβλιοθήκες και τους βιβλιοθηκονόμους.

Abstract

Lately, we have noticed tremendous changes concerning communication and information exchange in the Web. We have seen Web turning into Web2.0 and more and more social software services like weblogs, wikis, RSS readers and social bookmarkers emerging in order to facilitate communication, by offering new ways for the distribution of information and knowledge and by allowing users to submit their feedback easily and directly.

Weblogs have played a significant role to this new era since they offer an easy, prompt and direct way of communication. The simplicity of creating, administering and using a weblog has placed it among the most popular means of communication in the Web. At the same time Libraries are advancing in step with these developments and they turn from Library to Library2.0. and they use weblogs for their daily information and communication among other libraries and librarians. In this paper the author will make a brief introduction to Web2.0 and Library2.0 and she will explain what a weblog is, how somebody can create one, issues that have to do with administration and organisation, relevant software, use of auxiliary widgets and services and how prompt information can take place through RSS feeds. A presentation with examples will be done in order to show how libraries and librarians can use weblogs individually or in groups to enhance scientific communication.

Keywords: Weblogs, Scientific communication, Social software, Library2.0, Librarians.

**Κοινοπραξία Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών
- Επιτροπή Υλοποίησης για τα Περιοδικά**

Στοιχεία Χρήσης: 2006-2007

**Σάσα Τζεδάκη¹, Κλωντίνη Δέρβου², Άννα Φράγκου-Μπάτσιου³,
Κατερίνα Συνέλλη⁴, Μερσίνη Κακούρη⁵**

Πανεπιστήμιο Κρήτης¹, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης²,
Πανεπιστήμιο Μακεδονίας³ Πανεπιστήμιο Πατρών⁴, Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα
Θεσσαλονίκης⁵

**Hellenic Academic Libraries Link –
Steering Committee for Electronic Resources**

Usage Statistics: 2006-2007

**Sassa Tzedaki¹, Claudine Dervou², Anna Fragkou-Mpatsiou³,
Catherine Synelli⁴, Mersini Kakouri⁵**

University of Crete¹, Aristotle University of Thessaloniki², Macedonia University³,
University of Patras⁴, Technological Educational Institute of Thessaloniki⁵

Κοινοπραξία Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών - Επιτροπή Υλοποίησης για τα Περιοδικά

Η Πορεία του Έργου: 2006-2007

**Άννα Φράγκου-Μπάτσιου¹, Κλωντίνη Δέρβου², Σάσα Τζεδάκη³,
Κατερίνα Συνέλλη⁴, Μερσίνη Κακούρη⁵**

Πανεπιστήμιο Μακεδονίας¹, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης²,
Πανεπιστήμιο Κρήτης³, Πανεπιστήμιο Πατρών⁴, Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό
Ίδρυμα Θεσσαλονίκης⁵

Hellenic Academic Libraries Link – Steering Committee for Electronic Resources

Review of the Progress: 2006-2007

**Anna Fragkou-Mpatsiou¹, Claudine Dervou², Sassa Tzedaki³,
Catherine Synellis⁴, Mersini Kakouri⁵**

Macedonia University¹, Aristotle University of Thessaloniki²,
University of Crete³, University of Patras⁴, Technological Educational
Institute of Thessaloniki⁵

Συμβολή των Βιβλιοθηκονόμων στην Πληροφοριακή Παιδεία

The Contribution of Academic Librarians in Information Literacy

Στέλλα Κορομπίλη¹, Αφροδίτη Μάλλιανη²,
Γιώργος Χριστοδούλου³

A.T.E.I. Θεσσαλονίκης

¹Ph.D., Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, koro@libd.teithe.gr

²Ph.D, Εργαστηριακός Συνεργάτης, malliari@libd.teithe.gr

³MSc., Εργαστηριακός Συνεργάτης, gxristod@jour.auth.gr

Περίληψη

Η παρούσα μελέτη θεωρεί ότι οι βιβλιοθηκονόμοι πρέπει να συμμετέχουν στην ανάπτυξη πληροφοριακής παιδείας, βοηθώντας τους χρήστες τους να χειρίζονται την πληροφορία, σήμερα και στο μέλλον και συμβάλλοντας με τον τρόπο αυτό στη μείωση του χάσματος ανάμεσα στους πληροφοριακά φτωχούς και πληροφοριακά πλούσιους. Συγκεκριμένα αναλύονται οι απαιτούμενες δεξιότητες που πρέπει να έχουν οι βιβλιοθηκονόμοι, ώστε να συμβάλλουν ενεργά στην ανάπτυξη της πληροφοριακής παιδείας και καταγράφεται η προσπάθεια συμμετοχής των ελληνικών ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών στην πληροφοριακή εκπαίδευση. Ο όρος πληροφοριακή παιδεία θα πρέπει να κατανοηθεί ως όρος που περιγράφει τις δεξιότητες και ικανότητες εκείνες που απαιτούνται για τον εντοπισμό, την αναζήτηση, την ανάκτηση, την αξιολόγηση και την αποτελεσματική χρήση της πληροφορίας. Δεξιότητες που είναι απαραίτητες για την επιβίωση στην κοινωνία της πληροφορίας. Στην προσπάθεια να εντοπιστούν οι απόψεις των Ελλήνων βιβλιοθηκονόμων σε σχέση με τη συμμετοχή τους σε προγράμματα εκπαίδευσης χρηστών, πραγματοποιήθηκε έρευνα στο σύνολο των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών Ελλάδας

και Κύπρου. Συγκεντρώθηκαν και αναλύθηκαν 167 ερωτηματολόγια από εργαζόμενους στις βιβλιοθήκες. Οι Έλληνες βιβλιοθηκονόμοι θεωρούν ότι πρέπει να συμμετέχουν στην εκπαιδευτική διαδικασία, όπως προκύπτει από την ανάλυση των δεδομένων. Επιπλέον, το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτηθέντων θεωρεί ότι ο βιβλιοθηκονόμος μόνος του ή σε συνεργασία με το εκπαιδευτικό προσωπικό θα πρέπει να αναλάβει την εκπαίδευση χρηστών. Επίσης, ένα μεγάλο ποσοστό (84%) αυτών ενδιαφέρεται να διδάξει σε προγράμματα πληροφοριακής εκπαίδευσης και θεωρεί ότι έχει τις ικανότητες ώστε να φέρει σε πέρας αυτό το έργο αποτελεσματικά. Παρ' όλα αυτά, μικρό ποσοστό των βιβλιοθηκονόμων δίνει μεγάλη προτεραιότητα σε τομείς, που τονίζονται στη βιβλιοθηκονομική βιβλιογραφία, όπως είναι η διδακτική εμπειρία και η γνώση του επιστημονικού αντικειμένου των χρηστών. Η βελτίωση της εκπαίδευσης χρηστών μπορεί να επιτευχθεί με καλύτερη βιβλιοθηκονομική εκπαίδευση σύμφωνα με τις απόψεις σημαντικού ποσοστού των ερωτηθέντων. Η βιβλιοθηκονομική βιβλιογραφία δείχνει επίσης ότι οι βιβλιοθηκονόμοι για να συμβάλλουν στην ανάπτυξη πληροφοριακής παιδείας, ενδείκνυται να αποκτήσουν γνώσεις σε αντικείμενα όπως θεωρίες μάθησης, τεχνικές διδασκαλίας και μεθόδους μεταφοράς της γνώσης. Οι γνώσεις αυτές μπορούν να αποκτηθούν μέσα από ποικίλες μορφές εκπαίδευσης, που δεν παρέχονται σήμερα και που θα δώσουν τη δυνατότητα στους βιβλιοθηκονόμους να συμβάλλουν ουσιαστικά στην εκπαιδευτική διαδικασία.

Λέξεις-Κλειδιά: Πληροφοριακή Παιδεία, Εκπαιδευτική Διαδικασία, Συνεχίζόμενη Εκπαίδευση, Βιβλιοθηκονομική Εκπαίδευση.

Abstract

The authors of this study consider that librarians need to take part in the development of information literacy, helping users to handle information, today and in the future, and thus contributing to the decrement of the gap between the information poor and the information rich. More specifically, the skills that are necessary for librarians to contribute actively in the development of information literacy are analyzed. In addition, the effort of Greek academic libraries to get involved in users' education programs is recorded. The term information literacy needs to be understood as a term that describes

the skills and abilities that are necessary for identifying, inquiring, retrieving, evaluating and effective use of the obtained information. These are skills and abilities that are necessary for survival in the information society. In an effort to identify the opinions and attitudes of Greek librarians with regard to their participation in user education programs, a survey was conducted to the Academic librarians of Greece and Cyprus. One hundred sixty seven (167) questionnaires were gathered and analyzed. From the analysis of the data it is clear that Greek librarians believe that they should participate in the educational process. In addition, the greater percentage of the respondents considers that the librarian by himself or with the cooperation of a member of the faculty should be responsible for educating the users. A large percentage (84%) also, from the ones that are interested in participating in an information literacy program, considers that he/she is capable of carrying out this project, effectively. However, a small percentage of librarians think that teaching experience and knowledge of user's scientific domain, which are pointed out in library literature, are very important. The improvement of users' training may be achieved by a better library educational program, according to the opinions of a significant percentage of the respondents. Library literature indicates also, that librarians in order to contribute to the development of information literacy, it is advisable to acquire knowledge of theories of learning, of instructional design and of methods of transferring information. These fields of knowledge may be acquired through a variety of educational programs, which are not provided up to now, and which may enable librarians to contribute substantially to teaching process.

Keywords: Information Literacy; Educational Process; Continuing Education; Library Education.

Ελληνική Βιβλιοθηκονομική Κοινότητα και Συλλογικοί Κατάλογοι – Ευκαιρίες και Προκλήσεις

Δημήτριος Κουός¹, Φωτεινή Ευθυμίου²,
Φίλιππος Τσιμπόγλου³, Παντελής Μπράττης⁴, Κανέλα Πουλή⁵

¹Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο – Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών, dkoud@central.ntua.gr, kouis@unioncatalog.gr

²ΕΜΠολυτεχνείο – ΣΕΑΒ, feuthim@central.ntua.gr

³Πανεπιστήμιο Κύπρου/Βιβλιοθήκη, ftsimp@ucy.ac.cy

⁴ΕΜΠολυτεχνείο – ΣΕΑΒ, pbrattis@unioncatalog.gr

⁵ΕΜΠολυτεχνείο – ΣΕΑΒ, kpouli@unioncatalog.gr

Περίληψη

Η διεθνής βιβλιογραφία αλλά και πρακτική έχει καταλήξει στο συμπέρασμα ότι τα επικρατέστερα μοντέλα αρχιτεκτονικής για τη δημιουργία συλλογικών καταλόγων είναι τα εξής: **το φυσικό μοντέλο**, το οποίο βασίζεται σε μια κεντρική βάση δεδομένων, η οποία περιέχει όλες τις βιβλιογραφικές εγγραφές, **το εικονικό μοντέλο**, το οποίο κάνει χρήση του Z39.50 πρωτοκόλλου με τις αναζητήσεις να γίνονται «on the fly» και **το υβριδικό μοντέλο** το οποίο είναι μία συνένωση των δύο παραπάνω και μπορεί να έχει τρεις διαφορετικές εκδοχές.

Οι βασικοί στόχοι όλων των μοντέλων και προσπαθειών υλοποίησης συλλογικών καταλόγων είναι κοινοί και συνοψίζονται στους εξής: να αποτελούν μια πλούσια πηγή αξιόπιστων βιβλιογραφικών δεδομένων, ικανή να ανταποκριθεί στις αυξημένες απαιτήσεις των σύγχρονων χρηστών, να εξασφαλίζουν γρήγορη, συνεπή και αξιόπιστη ανάκτηση αποτελεσμάτων σε σχέση με την αναζήτηση του χρήστη, να περιέχουν βιβλιογραφικές εγγραφές υψηλής ποιότητας, αξιοποιήσιμες από τους καταλογογράφους, να επιτρέπουν τη λειτουργία διαδανεισμού, να παρέχουν φιλικό προς το χρήστη

περιβάλλον αναζήτησης και τέλος να είναι συμβατοί με τις νέες τεχνολογίες καθώς και επεκτάσιμοι.

Η ανομοιογένεια στην ερμηνεία και χρήση των κοινών προτύπων και κανόνων καταλογογράφησης και η ποικιλία των πληροφοριακών συστημάτων που συναντάμε στον ελληνικό χώρο αποτέλεσε τη σημαντικότερη δυσκολία στην πορεία υλοποίησης Συλλογικών Καταλόγων. Επίσης τα παραπάνω αποτελούν έναν επιπλέον λόγο για τον οποίο συναντούμε διαφορετικά μοντέλα συλλογικών καταλόγων σήμερα στην Ελλάδα. Άλλοι λόγοι διαφοροποίησης σχετίζονται με τα περισσότερα από ένα οργανωτικά σχήματα που ήταν κατά καιρούς υπεύθυνα για την δημιουργία των Συλλογικών Καταλόγων. Οι κυριότερες προσπάθειες Συλλογικών Καταλόγων στον Ελληνικό χώρο είναι ο Συλλογικός Κατάλογος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών, ο Ζέφυρος, η Αργώ, ο Συλλογικός Κατάλογος των Δημοσιών Βιβλιοθηκών κ.α.

Η παρούσα εργασία σκοπεύει να παρουσιάσει με λεπτομέρεια τα μοντέλα αρχιτεκτονικής Συλλογικών Καταλόγων και τις αντίστοιχες υλοποιήσεις τους στον Ελληνικό χώρο. Επιπλέον μέσα από την παρουσίαση των αποτελεσμάτων της επεξεργασίας των 2,5 εκατομμυρίων εγγραφών των Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών κατά την διάρκεια υλοποίησης του Φυσικού Συλλογικού Καταλόγου θα διαφανεί από τη μία πως είναι δυνατή η επίτευξη βελτίωσης των τοπικών συλλογών, και από την άλλη η ανάγκη για συνεργασία και συντονισμό της προσπάθειας για την δημιουργία ενός «κοινού» καταλογογραφικού συνεργατικού σχήματος. Επίσης, βασικό συμπέρασμα από την ανάλυση που θα γίνει είναι η κατάδειξη της αλληλοσυμπλήρωσης που παρουσιάζουν τα μοντέλα μεταξύ τους καθώς και η ανάγκη για συνεργασία στην ανταλλαγή τεχνογνωσίας, ώστε να γίνει δυνατή η εκμετάλλευση των θετικών χαρακτηριστικών και των δυο φιλοσοφιών σε σχέση με τη δημιουργία χρήσιμων βιβλιογραφικών εργαλείων στο σύγχρονο περιβάλλον πληροφίας.

Λέξεις-Κλειδιά: Συλλογικοί Κατάλογοι, Μοντέλα, Υλοποιήσεις, Εργαλεία, Τελικός χρήστης, Βιβλιοθηκονόμοι.

Abstract

The international library community has concluded that the most important architectural models for implementing union catalogs are the followings: the physical model, where a central database keeps stored all the bibliographic records, the virtual or distributed model, where users access the bibliographic data through the Z39.50 protocol «on the fly», and finally the hybrid model, which combines the two previous models and presents three different variations. The most important goals of all union catalogs and implementation efforts are common no matter the architectural model followed and they are summarized as follows: to be a rich source for bibliographic data, capable to fulfill the high expectations of modern users, to ensure fast, reliable access and retrieval to results, to maintain high quality bibliographic records for copy cataloging, to enable inter library loan and finally to be compatible with and extendable to new technologies and protocols. The heterogeneity both in the interpretation of cataloging standards and information systems that Greek Libraries follow are the major obstacle in the process of creating any type of union catalog. Also, this is one of the major reasons that more than one architectural models have been followed by different implementation efforts. The most important union catalogs in Greek Library community are the Hellenic Academic Libraries Union Catalog, Zephyros, Argo and the Union Catalog of Greek Public Libraries. This article aims to present in details the most important architectural models for implementing Union Catalogs and the corresponding implementation efforts in the Greek Library community. Moreover, through the presentation of the results which emerged after the process of more than 2.5 million records from the Greek Academic libraries, during the implementation of the Hellenic Academic Libraries Union Catalog, what becomes obvious is the necessity for creating and establishing a common cataloging scheme. Also, it has been proved that architectural models are complementary and thus it is necessary to cooperate and exchange technological experience in order to exploit the best from both «approaches» to building useful bibliographic tools in the current information environment.

Keywords: Union Catalogs, Models, Tools, End users, Librarians.

Ανάπτυξη Ψηφιακής Βιβλιοθήκης και Ιδρυματικού Αποθετηρίου στην Κεντρική Βιβλιοθήκη ΕΜΠ

Digital Library and Institutional Repository Development at NTUA Central Library

Αλέξανδρος Κουλούρης¹, Διονύσης Κόκκινος²,
Άγγελος Αναγνωστόπουλος³

Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, Κεντρική Βιβλιοθήκη

¹akoul@central.ntua.gr

²dennis@central.ntua.gr

³aanagnostopoulos@lib.ntua.gr

Περίληψη

Περιγράφεται η ανάπτυξη ψηφιακής βιβλιοθήκης και ιδρυματικού αποθετηρίου στο Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο (ΕΜΠ). Το έργο συν-χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (75%) και από εθνικούς πόρους (25%) – (ΕΠΕΑΕΚ II). Η ψηφιακή βιβλιοθήκη χρησιμοποιεί το λογισμικό DSpace και περιέχει σπάνιες ψηφιοποιημένες συλλογές και ένα υπό ανάπτυξη ιδρυματικό αποθετήριο με ηλεκτρονικές διπλωματικές, μεταπτυχιακές και διδακτορικές διατριβές (βλ. ETDs). Από τη μία, η Κεντρική Βιβλιοθήκη επιχειρεί να προάγει την ελληνική πολιτιστική κληρονομιά, παρέχοντας σπάνιο ψηφιοποιημένο περιεχόμενο. Τρέχουσα ψηφιοποίηση, περιλαμβάνει δύο μοναδικούς στα Βαλκάνια τίτλους ελληνικών περιοδικών, τον *Αρχιμήδη* και τον *Προμηθέα* και περίπου 800 σπάνια βιβλία, που αποτελούν μέρος της *Ελληνικής Επιστημονικής και Τεχνικής Βιβλιογραφίας (1830-1940)*. Σκοπός της παρούσας ψηφιοποιημένης συλλογής βιβλίων, είναι η διευκόλυνση των ερευνητών που ασχολούνται με την ιστορία των επιστημών και της τεχνολογίας. Από την άλλη, στο ιδρυματικό αποθετήριο κατατίθενται, για την ώρα,

μόνο ETDs του ΕΜΠ. Ωστόσο, σχέδια περιλαμβάνουν την κατάθεση και διατήρηση, του συνόλου της γκριζας βιβλιογραφίας (επιστημονικές δημοσιεύσεις, κ.λπ.) που παράγονται στο ΕΜΠ. Πρωταρχικός σκοπός είναι να εγκαθιδρυθούν νέες ρουτίνες στην ακαδημαϊκή κοινότητα αναφορικά με την ηλεκτρονική υποβολή και αυτο-αρχειοθέτηση των ETDs. Υπάρχει ήδη σχετική απόφαση της Συγκλήτου του Ιδρύματος, που μας δίνει το δικαίωμα της συλλογής-αποθήκευσης των ETDs και την ευχέρεια του ορισμού των απαραίτητων προδιαγραφών, προτύπων και διαδικασιών για την συγγραφή, ηλεκτρονική υποβολή, αποθήκευση και πρόσβαση των ETDs. Ακολουθούνται τα υποδείγματα συγγραφής των σχολών του ΕΜΠ, ωστόσο, προσδοκούμε στην υλοποίηση ενός ευέλικτου, ενοποιημένου και μοναδικού υποδείγματος που θα βασίζεται στον οδηγό ETD της UNESCO. Μέχρι τώρα πρόοδος αποτελεί η ανάπτυξη και υλοποίηση της διαδικτυακής φόρμας υποβολής ETDs και η σχετική online βοήθεια στα ελληνικά και στα αγγλικά, οι απαραίτητες τροποποιήσεις και προσθήκες *Dublin Core* (DC) πεδίων μεταδεδομένων για την ETD DC εγγραφή, και οι πολιτικές, αποθήκευσης και πρόσβασης μεταδεδομένων και ETDs. Έχει ήδη υλοποιηθεί το σύστημα ηλεκτρονικής υποβολής, μια ξεχωριστή διαδικτυακή εφαρμογή, η οποία δρα ως ενδιάμεσος μεταξύ του DSpace και του τελικού χρήστη και έχει ξεκινήσει η πιλοτική εφαρμογή του (Ιούνιος 2007). Επιπροσθέτως, αλλαγές έχουν γίνει στον κώδικα και στο γραφικό περιβάλλον του DSpace με στόχο την ικανοποίηση των αναγκών των χρηστών. Τρέχοντα βήματα, περιλαμβάνουν την αποτίμηση της πιλοτικής περιόδου λειτουργίας του ιδρυματικού αποθετηρίου, εστιάζοντας στην αντίδραση της επιστημονικής κοινότητας αναφορικά με την αυτο-αρχειοθέτηση και ηλεκτρονική υποβολή. Για λόγους διαλειτουργικότητας, διατήρησης μεταδεδομένων και ολοκλήρωσης, τα ETDs είναι προσβάσιμα από το δημόσιο κατάλογο (OPAC) της βιβλιοθήκης και το DSpace. Οι συγγραφείς, υποβάλλουν τη δήλωση αποδέσμευσης στην οποία καθορίζουν την πολιτική πρόσβασης που επιθυμούν (π.χ. *παγκόσμια πρόσβαση, ΕΜΠ πρόσβαση και έλλειψη πρόσβασης*) και έπειτα, τα μεταδεδομένα και το πλήρες κείμενο του ETD. Οι υλοποιημένες πολιτικές πρόσβασης είναι χρηστοκεντρικές και βασίζονται σε διεθνή πρότυπα και πρακτικές (π.χ. NDLTD). Μελλοντικά σχέδια περιλαμβάνουν την εξατομίκευση, την ολοκλήρωση ψηφιακών συλλογών και υπηρεσιών, τη δυνατότητα αναζήτησης πλήρους κειμένου, την υλοποίηση ομόσπονδης αναζήτησης σε όλες τις ετερογενείς πηγές (ψηφι-

ακή βιβλιοθήκη, ιδρυματικό αποθετήριο, δημόσιος κατάλογος, κ.λπ.), την αυτόματη εισαγωγή μεταδεδομένων στο DSpace, την υποβολή των αλλαγών κώδικα και διεπαφής στη σχετική κοινότητα ανάπτυξης του DSpace και τη συμμετοχή στην κίνηση-συλλογικό κατάλογο του NDLTD.

Λέξεις-Κλειδιά: Γκριζα βιβλιογραφία, Ιδρυματικά αποθετήρια, Ψηφιακές βιβλιοθήκες, DSpace, Dublin Core.

Abstract

This paper describes the *Digital Library* (DL) and *Institutional Repository* (IR) development at the *National Technical University of Athens* (NTUA). The project is co-funded by the European Social Fund (75%) and National Resources (25%) – (ΕΠΕΑΕΚ II). Our DL is a DSpace installation, containing unique digitized collections and an evolving IR with *Electronic Theses and Dissertations* (ETDs). On the one hand, the Central Library tries to promote the Greek cultural heritage, by providing unique digitized content. Current digitization includes two unique in Balkans Greek journal titles, *Archimedes* and *Prometheus*, and approximately 800 rare books, part of the *Scientific and Technical Greek Bibliography (1830-1940)*. This digitized collection, aims to facilitate the researchers in science and technology history field. On the other hand, the IR, for the time being, deposits only NTUA ETDs. However, plans include the deposition and preservation of the grey literature's bulk (research papers, etc.), produced at NTUA. Our primary goal is to establish new routines for the academic community regarding ETDs, e-submission and self-archiving. We already have the NTUA Senate's decision that gives us the right to collect-deposit the ETDs and the responsibility to define the necessary specifications, standards and procedures for writing, e-submission, storage, deposit and access of ETDs. We adhere to the existing ETD templates that each faculty has established, however, our prospect is to implement a flexible, integrated and unique template, based on the UNESCO ETD guide. So far, progress has been achieved in preparing and implementing a web-based e-submission form for ETDs and its relevant online help in Greek and English; modifying and adding the necessary *Dublin Core* (DC) meta-data fields for ETDs DC registry; designing and implementing the policies

for metadata storage and accessibility, and access of ETDs. We have already implemented the e-submission system, a separate web application, acting as a proxy between DSpace and the end user and started our pilot testing period, from June 2007. Additionally, code and GUI modifications have been made to DSpace for satisfying our specific user needs. Current steps include the IR pilot testing period's evaluation, focusing on the scientific community's reaction in self-archiving and e-submission. We provide two access points for ETDs, the library's OPAC and the DSpace system, for interoperability, metadata preservation, and integration reasons. The authors submit the policy statement in which they define the access policy they prefer (i.e. *WWW access*, *NTUA access* and *no access*), and afterwards, the ETDs' metadata and full text. The implemented access policies are user-centered and based on international standards and practices (i.e. NDLTD). Future plans include, but are not limited to, personalization, integration of DL collections and services, full-text searching capability, implementation of the federated searching feature to all heterogeneous resources (DL collections, IR, OPAC, etc.), automated batch importing of metadata to the DSpace system, submission of code and GUI modifications to the DSpace development community; participation in NDLTD Union Catalogue and movement.

Keywords: Grey literature, Institutional repositories, Digital libraries, DSpace, Dublin Core.

Ασύγχρονη Τηλεκπαίδευση στη Χρήση Η/Υ με Ανοικτό Λογισμικό από τη Βιβλιοθήκη & Κέντρο Πληροφόρησης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας

Άννα Κρασσά¹, Βασιλική Μολέ², Χρυσούλα Παπάζογλου³

Πανεπιστήμιο Μακεδονίας – Βιβλιοθήκη και Κέντρο Πληροφόρησης

¹annak@uom.gr

²mole@uom.gr

³parazoglou@uom.gr

Περίληψη

Η ανάγκη για Διά Βίου Εκπαίδευση και Κατάρτιση σε συνδυασμό με το σύγχρονο τρόπο ζωής και εργασίας έχουν καταστήσει την ασύγχρονη τηλεκπαίδευση ως μία δημοφιλή εναλλακτική μέθοδο μάθησης. Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση με χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών (e-learning) αποτελεί μια καθιερωμένη πρακτική σε παγκόσμιο επίπεδο. Λαμβάνοντας υπόψη αυτές τις εξελίξεις, η Βιβλιοθήκη και Κέντρο Πληροφόρησης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας δημιούργησε το περιβάλλον ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης «Τηλεμάθεια» με χρήση του ελεύθερου λογισμικού ανοικτού κώδικα Moodle. Το Moodle διατίθεται δωρεάν και επιτρέπει τη δημιουργία, διαχείριση και παρακολούθηση ηλεκτρονικών μαθημάτων μέσω Διαδικτύου. Αξιοποιώντας το Γ' Κοινωνικό Πλαίσιο Στήριξης και συγκεκριμένα το έργο «ΠΛΟΗΓΙΣ: Από την Πληροφορία στη Γνώση», η Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Μακεδονίας ανέλαβε την υλοποίηση πακέτου εργασίας για την ανάπτυξη ηλεκτρονικών μαθημάτων ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης σε συνεργασία με καθηγητές του Πανεπιστημίου. Το θεματικό αντικείμενο που επιλέχθηκε για διδασκαλία ήταν ο χειρισμός ηλεκτρονικού υπολογιστή με χρήση ελεύθερου λογισμικού ανοικτού κώδικα (free and open source software). Η επιλογή αυτή στηρίχθηκε αφενός στο γεγονός ότι οι βασικές δεξιότητες χρήσης Η/Υ (διαχείριση αρχείων, εφαρμογές γραφείου, Internet) αποτελούν απαραίτητο συστατικό

της πληροφοριακής παιδείας που οφείλουν να διαθέτουν φοιτητές και εργαζόμενοι και αφετέρου εντάσσεται στη γενικότερη προσπάθεια προώθησης του ελεύθερου λογισμικού από τη Βιβλιοθήκη και το Πανεπιστήμιο. Τα μαθήματα απευθύνονται τόσο σε χρήστες Linux όσο και σε χρήστες Microsoft Windows και διαφοροποιούνται ανάλογα με το λειτουργικό σύστημα. Οι χρήστες Linux διδάσκονται τη διαχείριση αρχείων με το λειτουργικό σύστημα Ubuntu Linux ενώ και για τα δύο λειτουργικά συστήματα δημιουργήθηκαν μαθήματα για τη χρήση εφαρμογών γραφείου (OpenOffice.Org), περιηγητή ιστού (Mozilla Firefox) και εφαρμογής ηλεκτρονικής αλληλογραφίας (Mozilla Thunderbird). Τα μαθήματα διεξάγονται αποκλειστικά εξ' αποστάσεως, μέσω του περιβάλλοντος ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης Τηλεμάθεια, χωρίς να είναι απαραίτητη η φυσική παρουσία των μαθητών. Το κοινό των μαθημάτων δεν περιορίστηκε στους χρήστες της Βιβλιοθήκης αλλά προέκυψε από δημόσια πρόσκληση για εκδήλωση ενδιαφέροντος. Κατά συνέπεια αποτελούνταν από ανθρώπους διαφόρων ηλικιών και επαγγελματιών και από διαφορετικές περιοχές της Ελλάδας. Το περιεχόμενο των μαθημάτων βασίστηκε σε υλικό που παραχωρήθηκε από το Ίδρυμα ICDL (International Computer Driving License) και η προετοιμασία τους έγινε από προσωπικό της Βιβλιοθήκης και καθηγητές του Πανεπιστημίου Μακεδονίας. Αυτό το άρθρο περιγράφει την εμπειρία του πιλοτικού σεμιναρίου ηλεκτρονικών μαθημάτων που διεξήγαγε η Βιβλιοθήκη το πρώτο εξάμηνο του 2007 με αντικείμενο τη χρήση περιηγητή ιστού και εφαρμογής ηλεκτρονικής αλληλογραφίας. Η παρουσίαση περιλαμβάνει τη σχεδίαση και προετοιμασία των μαθημάτων, την επίβλεψη/παρακολούθηση του μαθήματος από τη σκοπιά των καθηγητών, τα στατιστικά για τη δραστηριότητα των μαθητών και τα συμπεράσματα της τελικής αξιολόγησης, τόσο του μαθήματος όσο και του περιβάλλοντος διδασκαλίας από τους μαθητές.

Λέξεις-Κλειδιά: Ασύγχρονη Τηλεκπαίδευση, Τηλεμάθημα, Ανοιχτό Λογισμικό/Λογισμικό Ανοιχτού Κώδικα (ΕΛ/ΛΑΚ), Τηλεμάθεια.

Abstract

Asynchronous e-learning has emerged as the learning method of choice in many education scenarios primarily due to the need for lifelong learning combined with the contemporary way of life. Distance learning using com-

puters (electronic learning or e-learning) has become a globally established practice. Bearing these developments in mind, the Library and Information Center of the University of Macedonia (UOM) created a virtual learning environment called Telemathea using Moodle, a freely available open source software. Moodle facilitates the creation, management and deployment of electronic courses entirely via the World Wide Web. In the context of the 3rd Community Support Framework and the PLOEGIS project in particular, the UOM Library embarked on the development of online courses with the help of University Professors. The topic of the administered courses was selected to be computer usage with free and open source software. This choice was motivated on one hand by the importance of basic computer skills as a component of information literacy and on the other hand by the intention of both the Library and the University to promote free and open source software. Courses were offered for both Linux and Microsoft Windows users with different content depending on the operating system. Linux users were taught operating system basics and file management using the Ubuntu distribution while courses on the applications of the OpenOffice.Org suite, the Mozilla Firefox web browser and the Mozilla Thunderbird e-mail client were offered to both categories of users. All teaching and learning was performed asynchronously via the Telemathea virtual learning environment and did not require the presence of students in a classroom at any point. The selected audience was not restricted to Library users but instead encompassed people of various ages and occupations located in several Greek cities. The course content was based on material granted by the ICDL (International Computer Driving License) Foundation. Course design and preparation was handled by Library personnel in cooperation with University of Macedonia Professors. This paper describes the e-learning seminar conducted by the UOM Library during the first semester of 2007 which included the courses on web browsing and e-mail. Among the issues covered is the design and construction of online courses, the supervision of courses while they were offered to students, the statistics of student activity and the conclusions of the evaluation of both the courses and the learning environment from the viewpoint of students.

Keywords: Asynchronous e-learning, Online course, Free and Open Source Software Telemathea.

Επιπτώσεις Εφαρμογής ISO 9001:2000 στις Ελληνικές Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες

Issues for ISO 9001:2000 Implementation in Greek Academic Libraries

Πέτρος Α. Κωσταγιόλας, Μαρία Β. Κίτσιου (B.Sc., M.Sc.)

Τμήμα Αρχειονομίας – Βιβλιοθηκονομίας,
Ιόνιο Πανεπιστήμιο,
pkostagiolas@ionio.gr

Περίληψη

Η διερεύνηση της ποιότητας αποτέλεσε κατά τις τελευταίες δεκαετίες αντικείμενο έντονης επιστημονικής αναζήτησης στις υπηρεσίες πληροφόρησης. Αναλόγως παρατηρείται αύξηση του ενδιαφέροντος για την ανάπτυξη συστημάτων διασφάλισης της ποιότητας ή/και για την εφαρμογή διεθνών προτύπων ποιότητας στις ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες. Ωστόσο, στην χώρα μας, απουσιάζουν εμπειρικές έρευνες για τις επιπτώσεις εφαρμογής των προτύπων στους διάφορους τομείς της οικονομίας. Σήμερα, περισσότερο από ποτέ, η κοινωνία της γνώσης είναι και η κοινωνία των οργανισμών, διότι η εξειδικευμένη γνώση δεν παράγει από μόνη της τίποτα, εάν δεν ενταχθεί σε ένα κοινό έργο. Οι προσεγγίσεις για τη βελτίωση της ποιότητας διαχρονικά σχετίζονται με την αμφισβήτηση και τη δημιουργικότητα σχετικά με την παραγωγή ιδεών. Το άρθρο αρχικά παρέχει μια επισκόπηση των διαφορετικών προσεγγίσεων για τη διοίκηση της ποιότητας, με εφαρμογή στις ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες. Στην συνέχεια, συσχετίζει τις προσεγγίσεις με τις αναλήψεις των εργαζομένων. Τέλος, παρουσιάζονται στοιχεία από έρευνα, η οποία διεξήχθη κατά το τρίτο τρίμηνο του 2007 μέσω της ανάπτυξης και διακίνησης ειδικά διαμορφωμένου ερωτηματολογίου, για την καταγραφή της αντίληψης στελεχών ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών, σχετικά με α. την ανά-

πτυξη και εφαρμογή συστημάτων ποιότητας ISO 9001:2000, β. τους λόγους, που ωθούν στην ανάπτυξη συστημάτων διοίκησης της ποιότητας και γ. τα προσδοκώμενα αποτελέσματα από την εφαρμογή συστημάτων ποιότητας.

Λέξεις-Κλειδιά: Διασφάλιση ποιότητας, ISO 9000, Πιστοποίηση, Ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες, Εμπειρική διερεύνηση.

Abstract

This work investigates and empirically assesses the current status of quality management systems implementation in the Greek academic libraries. More specifically, the main aim of this paper is the assessment of pitfalls and benefits of ISO 9001:2000 standard development, implementation and certification in the Greek academic libraries and information services. For that purpose, a. inferences and recommendations based on a national and international literature review for ISO 9001:2000 in academic libraries is provided, and b. an empirical research in regard to the effects of quality management system implementation in the Greek academic libraries is conducted. The empirical study was based on similar attempts for the Greek service sector. A questionnaire has been developed and distributed through electronic mail to the directors of the academic libraries within the spring of 2007. The open and closed questions that are included in the questionnaire express a. the reasons that may lead to a decision for ISO 9001:2000 standard implementation and, b. the expectations of academic libraries top management in regard to the effect of ISO 9001:2000 implementation in library operations and/or information service quality.

Keywords: Quality assurance, ISO 9000, Certification, Academic libraries, Empirical research.

Ο Ρόλος του Ιατρικού Βιβλιοθηκονόμου στην Ελλάδα: Προκλήσεις & Προοπτικές

The Multiple Role of Medical Librarian in Greece

Ευαγγελία Λάππα, MScEcon¹, Άρτεμις Χατζεπληίου, MSc in Information Science

¹ Γενικό Νοσοκομείο ΚΑΤ, evlappa@med.uoa.gr

² Ίδρυμα Ιατροβιοθολογικών Ερευνών Ακαδημίας Αθηνών (ΙΙΒΕΑΑ), artemischal@bioacademy.gr

Περίληψη

Επιστημονική παραδοχή: Η Επιστήμη της Βιβλιοθηκονομίας-Πληροφόρησης αποτελεί «επιστήμη-κλειδί» για τα λοιπά επιστημονικά πεδία, συνδεδεμένη άμεσα με τις Νέες Τεχνολογίες, τη στιγμή, μάλιστα, που αυτές διαμορφώνουν –σε μεγαλύτερο ή μικρότερο βαθμό– τη ροή της εργασίας, την πορεία της έρευνας ή/και το ίδιο το αποτέλεσμα. Οι Βιβλιοθηκονόμοι-Επιστήμονες της Πληροφόρησης, έχουν ως στόχο –εξ επαγγελματικής/επιστημονικής φύσεως– την πληροφοριακή υποστήριξη των ποικίλων αντικειμένων, παρέχοντας έγκαιρη και έγκυρη πληροφόρηση, ανεξαρτήτως μέσου και φορέα παραγωγής. Ακολουθώντας δε τις εξελίξεις, ενδύονται ρόλους διάφορους των παραδοσιακών καθηκόντων τους και μετατρέπονται σε Διαχειριστές της Πληροφορίας και της Γνώσης.

Επιστημονικά Ερωτήματα: Είναι γεγονός, ότι οι Βιβλιοθηκονόμοι καλούνται να παρέχουν ποικίλες διοικητικές υπηρεσίες, καθώς και συστηματικής πληροφόρησης σε διαφορετικά είδη Βιβλιοθηκών. Το ερώτημα που τίθεται είναι κατά πόσο μπορούν οι Βιβλιοθηκονόμοι να ανταποκριθούν επιτυχώς στις επιμέρους εξειδικευμένες πληροφοριακές ανάγκες μιας ολοένα και πιο απαιτητικής επιστημονικά και πληροφοριακά εγγράμματης κοινωνίας. Η ανομοιομορφία των μέσων, η πληθώρα των επικοινωνιακών διαύλων και

ο καθ'αυτός όγκος της πληροφορίας καθιστούν το έργο των Επιστημόνων των Πληροφορίας διάφορο του παρελθόντος.

Σκόπος: Η παρούσα μελέτη ερευνά το επιστημονικό κομμάτι που καλύπτει η «Ιατρική Βιβλιοθηκονομία» στο ελληνικό πληροφοριακό περιβάλλον, σε άμεση συνάρτηση με τις απορρέουσες συνιστώσες αυτές, αφορούν στη μελέτη των χώρων άσκησης της Ιατρικής Βιβλιοθηκονομίας, στον τρόπο άσκησης αυτής, καθώς και στο προφίλ αυτών που την ασκούν – στις προσδοκίες, τις ανάγκες, αλλά και τις προοπτικές εξέλιξής τους.

Ερευνητική Μέθοδος: Στο άρθρο, μέσω βιβλιογραφικής ανασκόπησης και ποιοτικής ανάλυσης, ορίζονται, αρχικά, οι έννοιες «επιστημονική πληροφορία», «ιατρική βιβλιοθηκονομία», «βιοιατρική πληροφόρηση», «ιατρικές βιβλιοθήκες» κ.λπ. Εν συνεχεία, μέσω ερωτηματολογίου και ποιοτικής ανάλυσης του περιβάλλοντος των Ιατρικών Βιβλιοθηκών στην Ελλάδα, μελετώνται θέματα, όπως α) ποιο είναι το επιστημονικό και επαγγελματικό προφίλ των ιατρικών βιβλιοθηκονόμων, β) ποια τα περιβάλλοντα άσκησης της Ιατρικής Βιβλιοθηκονομίας, γ) ποιο κοινό αναζητά ιατρική πληροφόρηση κ.λπ.

Συμπέρασμα-Επιστημονική πρόταση: Σε κάθε περίπτωση, εκείνο που καθίσταται άμεσα αντιληπτό αποτελεί η ανάγκη για ιδιαίτερη εκπαίδευση των Ιατρικών Βιβλιοθηκονόμων στην Ελλάδα, όπως ήδη γίνεται στο εξωτερικό. Δεδομένης της μείζονος σημασίας της ιατρικής πληροφορίας, τόσο σε επίπεδο έρευνας, όσο και διασφάλισης της κοινωνικής υγείας και ευημερίας, αλλά και λόγω των υψηλών απαιτήσεων στην ορολογία, τη διαχείριση και την απόδοση της προστιθέμενης αξίας στην ιατρική πληροφορία, οι ιατρικοί βιβλιοθηκονόμοι χρίζουν επιστημονικής εξειδίκευσης, γεγονός που οφείλει να αντικατοπτρίζεται και στο πρόγραμμα σπουδών των Σχολών Βιβλιοθηκονομίας, αλλά και στη στελέχωση των Ιατρικών Βιβλιοθηκών.

Λέξεις-Κλειδιά: Ιατρική βιβλιοθηκονομία, Βιο-Ιατρική Πληροφόρηση, Εκπαίδευση Βιβλιοθηκονόμων, Στελέχωση Βιβλιοθηκών.

Abstract

Background: Library Science constitutes a so called «key-science» for the rest of the scientific fields, directly connected to new technologies. The main task of librarians is to provide the different scientific disciplines with current and accurate information.

Scientific questions: It is more than evident that nowadays librarians are expected to respond adequately both to administrative and informational services within different Library types. The question raised concerns the librarians' capability towards a more and more informational literate society. The heterogeneity of the information carriers, the vast number of communication means and the plethora of information sources, make the librarians' role different than the one used to be.

Aim of the study: The article aims to provide a comprehensive overview of the present situation within the health library and information field in Greece, associated with the emerging parameters.

Methods: The methodological approach for the study included a bibliographic review along with qualitative analysis of both the internal and external environment of the greek health libraries. In this article is also given a thorough explanation of terms, such as «scientific information», «medical library science», «biomedical information», «medical libraries» etc. Topics like: a) the scientific and professional profile of medical librarians, b) where medical library science is practiced in Greece and c) what is the aforementioned medical libraries' target group, are some of the issues studied by means of distributing Questionnaires to fellow medical librarians.

Conclusion/Suggestions: The scientific information is of great importance, in grounds of scientific research, as well as in social welfare. Taking into account these issues, we deem that medical librarians need to be educated and trained in a special way. The professional specialization will provide them with the ability to respond to users' extended biomedical information needs.

Keywords: Medical Library Science, Medical libraries, Staff development, biomedical information, Education.

Συμβολή Προγραμμάτων Πληροφοριακής Παιδείας στην Εκπαιδευτική Διαδικασία

Contribution of Information Literacy Programs to Educational Procedure

Αφροδίτη Μάλλιανη¹, Ηλίας Νίτσος²

Βιβλιοθήκη ΑΤΕΙ Θεσσαλονίκης

¹malliari@libd.teithe.gr

²nitsos@lib.teithe.gr

Περίληψη

Στόχος των προγραμμάτων πληροφοριακής παιδείας είναι η εκπαίδευση των φοιτητών στη σωστή χρήση της πληροφορίας. Τα online προγράμματα πληροφοριακής παιδείας των ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής, στην Αυστραλία και στο Ηνωμένο Βασίλειο αναδεικνύουν την τάση για τη μεθοδική εκπαίδευση σε θέματα αναζήτησης πληροφοριών, αξιολόγησης και συγγραφής εργασιών, αλλά και σε θέματα πνευματικών δικαιωμάτων. Ο εκπαιδευμένος φοιτητής θα πρέπει να είναι αυτόνομος, ικανός να αναζητά, να ανακτά και να αξιολογεί πληροφορίες σε οποιοδήποτε περιβάλλον και αν βρεθεί. Αντικείμενο της εισήγησης αυτής αποτελεί η παρουσίαση και ανάλυση του online προγράμματος πληροφοριακής παιδείας που αναπτύσσεται από τη βιβλιοθήκη ενός τεχνολογικού εκπαιδευτικού ιδρύματος. Η ανάγκη για τη δημιουργία ενός τέτοιου προγράμματος επιβεβαιώνεται από σχετική έρευνα που πραγματοποιήθηκε στο εκπαιδευτικό προσωπικό του ιδρύματος. Τα δεδομένα συγκεντρώθηκαν με τη μέθοδο των ερωτηματολογίων. Από την επεξεργασία και ανάλυση των δεδομένων προκύπτει ότι σημαντικό ποσοστό των εκπαιδευτικών (47%) επισημαίνει προβλήματα των φοιτητών κατά τον εντοπισμό και τη χρήση πηγών πληροφόρησης στη βιβλιοθήκη. Ενδεικτικά προβλήματα είναι

η περιγραφή ενός θέματος με λέξεις-κλειδιά και η αναζήτηση στον αυτοματοποιημένο κατάλογο της βιβλιοθήκης. Το ποσοστό ανέρχεται στο 57% στην περίπτωση της χρήσης του Διαδικτύου, με ενδεικτικά προβλήματα την επιλογή κατάλληλης βάσης δεδομένων και την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της αναζήτησης. Επιπλέον, το 85% των καθηγητών που συμπλήρωσαν το ερωτηματολόγιο δήλωσε ότι θα χρησιμοποιούσε ως μέσο διδασκαλίας προγράμματα της βιβλιοθήκης για την εκπαίδευση των φοιτητών σε σύγχρονες μεθόδους εντοπισμού πληροφορίας. Επίσης, σημαντικό ποσοστό (75%) των ερωτηθέντων κρίνει απαραίτητη την ύπαρξη ενός ανάλογου μαθήματος στα προγράμματα σπουδών. Το online πρόγραμμα πληροφοριακής παιδείας που αναλύεται και παρουσιάζεται στο πλαίσιο της παρούσας εισήγησης περιλαμβάνει τις παρακάτω θεματικές ενότητες: προσδιορισμός πληροφοριακών αναγκών, αναζήτηση και ανάκτηση πληροφοριών, αξιολόγηση πληροφοριών, συγγραφή και δημοσίευση και τέλος σωστή χρήση της πληροφορίας. Η δομή και η οργάνωση του προγράμματος ακολουθούν τα διεθνή πρότυπα της Αμερικάνικης Ένωσης Κολεγιακών και Ερευνητικών Βιβλιοθηκών και του Ινστιτούτου Πληροφοριακής Παιδείας Αυστραλίας και Νέας Ζηλανδίας.

Λέξεις-Κλειδιά: Πληροφοριακή παιδεία, Εκπαίδευση χρηστών, Εκπαιδευτική διαδικασία.

Abstract

Information literacy programs help students develop skills to efficiently use and evaluate information. Online information literacy programs developed by academic libraries in the United States, Australia and the United Kingdom highlight the need for systematic education and training in searching information, evaluating and composing essays and copyright issues. An information literate student should be able to search, retrieve and evaluate information in any learning environment. In this paper we explore the information literacy program developed by the library of a technological educational institute. The need for an information literacy program is verified by a relative study that has taken place to the Institution's educational staff. Data were gathered using the method of questionnaires. Having processed and analyzed the data,

it came out that a significant percentage of the educational staff (47%) notes that students face problems locating and using information in the library, such as describing a subject using keywords and searching the library's automated catalogue. This percentage is higher (57%) when students use the internet to retrieve information. Indicative problems are choosing the proper database and evaluating the search results. Furthermore, 85% of the teaching staff that has answered the questionnaire, notes that they would use the library's educational programs as teaching aid. Also, a significant percentage (75%) of the teaching staff considers important a relevant course with credits to exist in the curriculum. The online information literacy program presented and analyzed in this paper consists of the following modules: determine the information needs, search and retrieve information, evaluate the information, synthesize and communicate the information and proper use of the information. The modules are in accordance to the standards of the American College and Research Libraries Association and the Australian and New Zealand Institute for Information Literacy.

Keywords: Information literacy, User instruction, Educational process.

Ειδησεογραφικά Πρότυπα Κωδικοποίησης Δεδομένων: Μοντέλο Υλοποίησης του Προτύπου News ML

Ελένη Μαμμά

Υπουργείο Εξωτερικών
e_mamma@mfa.gr

Περίληψη

Σε μία εποχή η οποία χαρακτηρίζεται από ραγδαίες αλλαγές και εξελίξεις στην κοινωνία της πληροφόρησης, η εκδοτική και η δημοσιογραφική κοινότητα, στην προσπάθειά τους να οργανώνουν και να διαχειρίζονται τις πληροφορίες που προέρχονται από τον ειδησεογραφικό χώρο, χρησιμοποιούν ευρέως αναγνωρισμένα πρότυπα μεταδεδομένων. Σκοπός τους η πραγματοποίηση διαδικασιών, όπως η περιγραφή, η κωδικοποίηση, η τεκμηρίωση και η ανταλλαγή δεδομένων μεταξύ μεγάλων φορέων. Στην εκπλήρωση του συγκεκριμένου σκοπού συμβάλλουν πρότυπα όπως, τα NewsML, Nif, Prism, XMLNews, IPTC 7901, IIM, RSS, ICE, τα οποία προέκυψαν μέσα από μακρόχρονες ερευνητικές προσπάθειες και συνεργατικά σχήματα μεγάλων οργανισμών όπως είναι οι διεθνείς ενώσεις Τύπου και Τηλεπικοινωνιών, οι δημοσιογραφικοί οίκοι, γνωστά πρακτορεία ειδήσεων, κ.ά. Στόχος της ακόλουθης μελέτης είναι κατ' αρχήν ο εντοπισμός και η επισκόπηση των προαναφερθέντων προτύπων και ακολούθως η κωδικοποίηση ειδησεογραφικών αντικειμένων με την εφαρμογή του προτύπου NewsML. Θα δοθούν τα κύρια χαρακτηριστικά τους γνωρίσματα καθώς και συγκεκριμένες ομοιότητες & διαφορές τους. Επιπροσθέτως, θα ακολουθήσει η κωδικοποίηση ενός ειδησεογραφικού αντικειμένου και η περιγραφή του με βάση το διεθνώς αναγνωρισμένο και χρησιμοποιούμενο πρότυπο περιγραφής ειδησεογραφικών μεταδεδομένων, το επονομαζόμενο NewsML. Ιδιαίτερα η κωδικοποίηση αποτελεί ένα δημιουργικό και ενδιαφέρον κομμάτι στην εφαρμογή, λόγω των σύγχρονων τεχνολογιών, οι οποίες απαιτούνται για την υλοποίηση της

διαδικασίας αυτής. Τέλος, θα καταλήξουμε σε ορισμένα ουσιαστικά συμπεράσματα, τα οποία θα αποτελέσουν σημεία για ένα γόνιμο επιστημονικό προβληματισμό όσον αφορά τη χρήση των ειδησεογραφικών προτύπων και την εφαρμογή τους για τη διαχείριση πληροφοριών, όπως είναι τα ειδησεογραφικά αντικείμενα, και την παροχή εξατομικευμένων υπηρεσιών στους τελικούς χρήστες. Κύριο μέλημα της συγκεκριμένης εργασίας είναι αφενός, να γνωστοποιήσει την ύπαρξη, τη χρησιμότητα καθώς και την αναγκαιότητα αυτών των προτύπων στους κόλπους της Βιβλιοθηκονομίας και της εν γένει Κοινωνίας της Πληροφόρησης, και αφετέρου να αποτελέσει ένα ουσιαστικό και λειτουργικό βοήθημα στο χώρο της Επιστήμης της Πληροφορίας για τη διαχείριση της γνώσης.

Λέξεις-Κλειδιά: Ειδησεογραφικά Πρότυπα, Διαχείριση Δεδομένων, Κωδικοποίηση Ειδησεογραφικών Αντικειμένων, Μεταδεδομένα.

Abstract

In the epoch of latest rapid changes and evolutions in information society, the publishing and journalistic communities, in their attempt to organize and manage information, which proceed from the environment of news, use broadly recognized metadata standards. Their goal is the achievement of processes, such as the description, the encoding, the documentation and the exchange of data between big organizations. For the fulfillment of this certain aim some standards contribute such as *NewsML*, *Nitf*, *Prism*, *XML-News*, *IPTC 7901*, *IIM*, *RSS*, *ICE*, which have come to light after the long-term research efforts and the cooperative schemes of great organizations. The international unions of Press and Telecommunications, big journalistic houses, well-known news agencies are indicatively some of them. The main goal of the following article is initiatively the localization and the inspection of the above-mentioned standards, and subsequently the encoding of news objects with the implementation of *NewsML standard*. Their main characteristics and several similarities and dissimilarities will be given. Furthermore, the description and the encoding of a certain news object based on the worldwide recognized and used standard of news metadata, denominated as *NewsML*, will follow. Especially, the encoding constitutes a creative and interesting

implemented process, because of the contemporary technologies, which are demanded for its materialization. Finally, we will end up to some interesting conclusions that will lead to a fruitful scientific speculation as far as the usage and the implementation of news standards are concerned. These standards are very important for the management of news information and the provision of personalized services to end-users. The main solicitude of this study is to make known the presence, the usefulness and the necessity of news standards in the bosom of Library Science and generally of Information Society. Moreover, news standards can be a substantial and functional aid in the area of Information Science, concerning knowledge management.

Keywords: News Standards, Data Management, News Objects Encoding, Metadata.

Μεθοδολογία Ανάλυσης και Συσχετισμού Δεδομένων Ποιοτικών και Ποσοτικών Δεικτών Υπηρεσιών Βιβλιοθηκών Χρησιμοποιώντας Μεθόδους Εξόρυξης Γνώσης

Methodology of Analysis and Interrelation of Data about Quality Indexes of Library's Services by using Data and Knowledge Mining Techniques

Αριστείδης Μελετίου¹, Ανθή Κατσιρικού²

¹Πολυτεχνείο Κρήτης, amlet@library.tuc.gr

²Πανεπιστήμιο Πειραιά, anthi@asmda.com, anthi@unipi.gr

Περίληψη

Στην εργασία αυτή περιγράφεται μια μεθοδολογία ανάλυσης δεδομένων χρησιμοποιώντας τεχνικές Εξόρυξης Δεδομένων και Γνώσης (Data Mining) με σκοπό την εξόρυξη γνώσης από αυτό, δηλαδή την απόρροια χρήσιμων συμπερασμάτων που θα βοηθήσουν τους ιθύνοντες μιας Βιβλιοθήκης στις αποφάσεις τους και στον στρατηγικό τους σχεδιασμό. Αποτελεί ουσιαστικά συνέχεια της εργασίας που παρουσιάστηκε στο συνέδριο Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών 2006 στην Πάτρα με τίτλο: «Ποιοτικοί Δείκτες Υπηρεσιών Βιβλιοθηκών και Διαχείριση Πόρων: Μεθοδολογίες Ανάλυσης και στρατηγικός σχεδιασμός», στο οποίο δινόταν μια γενική περιγραφή μεθοδολογιών ανάλυσης δεδομένων και εξόρυξης γνώσης και πώς αυτές μπορούν να εφαρμοστούν στον τομέα διαχείρισης Βιβλιοθηκών. Η παρούσα εργασία ασχολείται αποκλειστικά πλέον με πραγματικά δεδομένα που προέρχονται από το χώρο των σύγχρονων Βιβλιοθηκών. Δίνεται αρχικά εμπειριστατώμενη περιγραφή και αιτιολόγηση των δεδομένων που θα χρησιμοποιηθούν και στη συνέχεια εφαρμόζεται συγκεκριμένη μεθοδολογία σε αυτά, από την

οποία τελικά προκύπτουν αποτελέσματα, συσχετίσεις και συμπεράσματα που αρχικά ήταν πολύ δύσκολο ή αδύνατο να διαπιστωθούν. Γίνεται λεπτομερής περιγραφή της μεθοδολογίας και περιγράφεται σε κάθε βήμα της οι διαδικασίες που εφαρμόζονται ενώ σε συνδυασμό με ειδικό λογισμικό ανάλυσης δεδομένων το οποίο χρησιμοποιεί μεθόδους εξόρυξης γνώσης, προκύπτουν και παρουσιάζονται αποτελέσματα συσχετίσεων δεδομένων που μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε μεγάλο βαθμό στο στρατηγικό σχεδιασμό μελλοντικών κινήσεων σε μια Βιβλιοθήκη. Με άλλα λόγια, αρχικά ορίζεται ποια δεδομένα θα χρησιμοποιηθούν, γίνεται περιγραφή της διαδικασίας που εφαρμόζεται σε αυτά και τέλος παρουσιάζονται συσχετίσεις μέσω των οποίων εξάγονται συμπεράσματα που μπορούν να βοηθήσουν στη λήψη αποφάσεων διοικητικού χαρακτήρα. Τα δεδομένα που χρησιμοποιούνται προέρχονται από βάσεις δεδομένων της Βιβλιοθήκης του Πολυτεχνείου Κρήτης που χρησιμοποιούνται σε καθημερινή βάση, κάτι όμως που δεν σημαίνει ότι στη μεθοδολογία που περιγράφεται δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν παρόμοια δεδομένα από οποιαδήποτε Βιβλιοθήκη.

Λέξεις-Κλειδιά: Διαχείριση Ανθρώπινων Πόρων, Εξόρυξη Πληροφορίας, Δείκτες Αποτίμησης, Αξιολόγηση, Στρατηγικός Σχεδιασμός.

Abstract

This paper describes a data analysis methodology using the Data and Knowledge Mining Techniques. The aim is to spring useful conclusions for managers' decision making and strategic planning. This paper is the second part of a work, the first of which presented at the 15th Conference of Academic Libraries in Patras. It was about the data analysis methods generally, as well as the way they could be applied to libraries' management. This paper examines real data making use of them from the Technical University of Crete library. In first, we present a documented description and explanation of those data, and afterwards we apply the proper methodologies, from which the results, the interrelations and the outcomes are derived. At first there is a description of data that will be used and then is applied one specific methodology to them. Using this methodology are derived results and data interrelations that were not obvious at begin of data analysis process. There is a detailed description

in each step of this procedure about all used techniques. The data analysis software uses Data and Knowledge Mining Techniques and at the end are presented results of data interrelation that can be used in decision making at Strategic Planning of Library. Used data are coming from Databases of Technical University's of Crete Library but methodology can also be applied in data that are coming from any other Library's databases.

Keywords: Human Resources Management, Information Mining, Assessment Indicators, Evaluation, Strategic Planning.

Ιδρυματικά Καταθετήρια: Προτάσεις για μια Ενιαία Εθνική Πολιτική με Βάση ένα Ελληνικό Παράδειγμα

Institutional Repositories: A Proposal for a National Policy Based upon a Greek Case

Μερσίνη Μορελήλη-Κακούρη¹, Ελίζα Μακρίδου²,
Υπάτιος Ασμανίδης³

Αλεξάνδρειο Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Θεσσαλονίκης

¹kakouri@libd.teithe.gr

²makridou@libd.teithe.gr

³ypasm@lib.teithe.gr

Περίληψη

Η νέα επιστημονική τάση που επικρατεί σε διεθνές επίπεδο, κυρίως σε θέματα επιστημονικής επικοινωνίας, είναι τα Ιδρυματικά Καταθετήρια (Institutional Repositories) και η σχέση τους με το κίνημα της Ανοιχτής Πρόσβασης (Open Access). Η ανάγκη να παρέχεται όσο το δυνατόν ευρύτερη δυνατότητα πρόσβασης στα πορίσματα και δεδομένα της έρευνας με στόχο τον εκδημοκρατισμό στη διάδοση των επιστημονικών αποτελεσμάτων και οι οικονομικοί παράγοντες που σχετίζονται με το κόστος κυρίως των περιοδικών εκδόσεων σε μια εποχή ισχνών προϋπολογισμών των βιβλιοθηκών συνετέλεσαν, ώστε να δημιουργηθεί ένα ισχυρό κίνημα με στόχο την ελεύθερη online πρόσβαση στο ψηφιακό υλικό. Η Βιβλιοθήκη ενός Εκπαιδευτικού Ιδρύματος κατανοώντας τις ανάγκες της κοινότητάς της για αναβάθμιση των υπηρεσιών στον τομέα της επιστημονικής πληροφόρησης και θέλοντας να ακολουθήσει, αλλά και να συμμετάσχει ενεργά στο νέο παράδειγμα της επιστημονικής επικοινωνίας προχώρησε, έπειτα από έρευνα των εθνικών και διεθνών πρωτοβουλιών στον τομέα αυτό, στην ανάπτυξη ενός Ιδρυματικού Καταθετηρίου Ανοιχτής Πρόσβασης. Το Ιδρυματικό Καταθετήριο δημιουργήθηκε με σκοπό να συμ-

βάλει στην υποστήριξη της ψηφιακής υπόστασης των επιστημών (e-science), την προστασία και ανταλλαγή του επιστημονικού περιεχομένου, αλλά και τη διάσωση και ενίσχυση της πολιτιστικής παραγωγής του Ιδρύματος. Το Ιδρυματικό Καταθετήριο, που παρουσιάζεται, χρησιμοποιεί το λογισμικό Dspace του MIT που εκμεταλλεύεται τα πλεονεκτήματα των διακομιστών εφαρμογών (Application servers) και της γλώσσας προγραμματισμού Java και φιλοξενείται σε πλατφόρμα Linux η οποία διασφαλίζει καλύτερη απόδοση, σταθερότητα και ασφάλεια, τόσο σε επίπεδο συναλλαγών όσο και σε επίπεδο διατήρησης των δεδομένων. Αναλύονται επίσης οι αλλαγές και οι προσθήκες που έγιναν στο σύστημα του Ιδρυματικού Καταθετηρίου, οι οποίες το καθιστούν περισσότερο λειτουργικό και ευέλικτο, ενώ παράλληλα βελτιώνουν τη διάδραση με τους χρήστες προσδίδοντας, έτσι, προστιθέμενη αξία στις υπηρεσίες που προσφέρει. Η μελέτη της διεθνούς βιβλιογραφίας, η παρακολούθηση σχετικών συνεδρίων και συναντήσεων και η εμπειρία που αποκτήθηκε κατά τη διαδικασία ανάπτυξης του συγκεκριμένου Καταθετηρίου συνηγορούν για την ανάγκη θέσπισης κανόνων και πολιτικών, σε εθνικό επίπεδο, που σχετίζονται με:

- Τις υπηρεσίες που προσφέρονται.
- Τις πολιτικές που κρίνεται απαραίτητο να αναπτυχθούν.
- Τις νομικές πληροφορίες που σχετίζονται με θέματα πνευματικής ιδιοκτησίας.
- Τα θέματα ασφαλείας του συστήματος.
- Το πλαίσιο διαλειτουργικότητας που πρέπει να διασφαλιστεί.
- Τα μεταδεδομένα και τη μακροπρόθεσμη διαθεσιμότητα των τεκμηρίων.

Απώτερος σκοπός των παραπάνω είναι η θέσπιση ενός συστήματος πιστοποίησης των Ιδρυματικών Καταθετηρίων που θα λειτουργεί σε εθνικό επίπεδο και θα καθορίζει τα ελάχιστα επιθυμητά χαρακτηριστικά της συνολικής τους ποιότητας.

Λέξεις-Κλειδιά: Ιδρυματικά Καταθετήρια, Ανοιχτή Πρόσβαση, Επιστημονική πληροφόρηση, Πολιτικές, Πιστοποίηση.

Abstract

Institutional Repositories and their relation with the Open Access movement constitute internationally the new scientific trend as far as scholarly communication is concerned. The need for even wider access to the scientific data with the objective of democratizing the dissemination of research results and the cost, especially, of scientific journals as well as the reduced library budgets have contributed towards the creation of a strong movement that aims at the free online access to digital material. A Greek Educational Institution Library, understanding the needs of its community for the upgrade of the scholarly communication services and aiming not only at following but also at actively participating into the new scholarly communication paradigm, developed, after studying the national and international relevant initiatives, an Open Access Institutional Repository. The Institutional Repository was created in order to contribute to the support of e-science, the protection and interchange of scientific content, as well as the preservation and reinforcement of the cultural production of the Institution. The Institutional Repository presented here uses Dspace software of MIT, which capitalizes on the Application servers and the Java programming language advantages. It is hosted on a Linux platform that ensures efficiency, stability and security both on transaction and data preservation level. An analysis is also made of changes and additions having been implemented into the repository system. The above alterations make the repository system more functional and flexible, while at the same time improve the interaction with users, adding value to its services. The study of the international bibliography, the participation in international conferences and other related meetings as well as the experience having been acquired by this Repository development process lead to the need of enacting standards and policies, at national level, related to:

- Services offered.
- Policies necessary to be developed.
- Legal information related to copyright matters.
- Issues of system security.
- Interoperability framework
- Metadata and long-term document availability.

The ultimate goal of the above is the enactment of a certificate at the national level for Institutional Repositories which will determine the minimum desirable characteristics of their total quality.

Keywords: Institutional Repositories, Open Access, Scholarly Communication, Policies, Certification.

Θύρα: Ανάπτυξη Θεματικής Πύλης Πληροφόρησης στη Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Μακεδονίας με τη Χρήση Λογισμικού Ανοικτού Κώδικα

Subject Gateways, Subject Gateway Management Software, Scout Portal Toolkit, Academic Libraries

**Κυριακή Μπαητά¹, Ευάγγελος Μπάνος²,
Χρύσα Παπάζογλου³, Κωνσταντίνος Ζωντανός⁴,
Μάριος Μαυρίδης⁵**

Πανεπιστήμιο Μακεδονίας - ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

¹balta@uom.gr

²vbanos@uom.gr

³rapazoglou@uom.gr

⁴zontanos@uom.gr

⁵mmayr@uom.gr

Περίληψη

Οι Θεματικές Πύλες Βιβλιοθηκών (ΘΠΒ) συγκεντρώνουν βάσεις δεδομένων και άλλες πηγές πληροφόρησης, οργανωμένες κάτω από θεματικές κατηγορίες, οι οποίες έχουν συλλεχθεί, αξιολογηθεί και προταθεί από ειδικούς συνήθως βιβλιοθηκονόμους. Οι συλλογές ΘΠΒ στοχεύουν στην υποστήριξη της έρευνας και την ικανοποίηση των αναγκών πληροφόρησης προσδιορίζοντας και δημιουργώντας συνδέσμους προς επιλεγμένες, ακαδημαϊκού προσανατολισμού πηγές πληροφόρησης διαθέσιμες στον Παγκόσμιο Ιστό. Παλαιότερα οι βιβλιοθήκες ανέπτυσαν ΘΠΒ με τη χρήση HTML κωδικοποίησης χωρίς την χρήση ειδικού λογισμικού και χωρίς την εφαρμογή προτύπων οργάνωσης των μεταδομένων. Τα τελευταία χρόνια έχουν αναπτυχθεί λογισμικά ανοικτού κώδικα για τη δημιουργία ΘΠΒ, τα οποία υποστηρίζουν διεθνή πρότυπα μεταδεδομένων, συγκομιδής δεδομένων (data harvesting)

και τεχνολογίας Ιστού, καθιστώντας έτσι δυνατή τη συνεργατική δημιουργία ΘΠΒ στα πλαίσια ενός ή περισσότερων συνεργαζόμενων φορέων χωρίς να απαιτούν από τους επιμελητές τους ειδικές γνώσεις HTML. Η ΘΥΡΑ, η ΘΠΒ της Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας αναπτύχθηκε στα πλαίσια του έργου Πλοηγός: Από την Πληροφορία στη Γνώση (ΕΠΕΑΕΚ II). Μετά από βιβλιογραφική επισκόπηση στη σχετική με τις ΘΠΒ βιβλιογραφία δημιουργήθηκε μια λίστα χαρακτηριστικών τα οποία, το λογισμικό που θα υποστήριζε την ανάπτυξη και διαχείριση της ΘΠΒ της Βιβλιοθήκης, θα έπρεπε να πληροί. Με βάση τη λίστα χαρακτηριστικών επιλέχθηκε το λογισμικό Scout Portal Toolkit λόγω του ότι ήταν έτοιμο προς εφαρμογή, είχε χαμηλό κόστος συντήρησης και λειτουργίας, ήταν απλό στην εγκατάσταση, χρήση και συντήρηση από προσωπικό που δεν έχει εξειδικευμένες γνώσεις πληροφορικής, ανταποκρινόταν στα σχετικά διεθνή πρότυπα. Το Scout PT έχοντας προεγκατεστημένα τα βασικά πεδία περιγραφής μεταδεδομένων του Dublin Core χρειάστηκε πολύ λίγες προσθήκες για να ανταποκρίνεται στις ανάγκες περιγραφής των δεδομένων για τις πηγές που διέθετε η βιβλιοθήκη. Το Scout PT είναι ανοικτό στη χρήση οποιουδήποτε θεματικού θησαυρού. Για τη ΘΥΡΑ σε επίπεδο θεματικής περιγραφής των πηγών επιλέχθηκε να χρησιμοποιηθεί ο δίγλωσσος Θησαυρός Θεματικών Όρων του ΕΚΤ ενώ σε επίπεδο δημιουργίας Θεματικών Κατηγοριών επιλέχθηκε το Australian Standard Classification of Education για την κατηγοριοποίηση των επιστημών. Για το τεχνικό μέρος της εφαρμογής, απαιτήθηκαν εκτενείς προσθήκες στον πηγαίο κώδικα του Scout PT καθώς και αλλαγές στη σχεδίαση της βάσης δεδομένων του. Το κυριότερο ζήτημα ήταν η υποστήριξη πολλαπλών γλωσσών (Ελληνικά-Αγγλικά) τόσο στο περιβάλλον της εφαρμογής (μενού, φόρμες, κ.λπ.) όσο και στα βιβλιογραφικά δεδομένα (δημιουργία διαφορετικού δένδρου για κάθε γλώσσα). Αφού υλοποιήθηκε προγραμματιστικά η πολυγλωσσικότητα, έγινε εξελληνισμός όλων των φορμών, των προβολών και των μηνυμάτων που εμφανίζονται στο Scout. Επίσης, κρίθηκε απαραίτητη η δημιουργία αλφαβητικού ευρετηρίου των πηγών και αφού η λειτουργία δεν υποστηρίζεται από το αρχικό πακέτο, δημιουργήθηκε εκ του μηδενός. Τέλος, έγιναν αλλαγές στα πεδία μεταδεδομένων που χρησιμοποιούνται στις φόρμες σύνθετης αναζήτησης της εφαρμογής προκειμένου να δοθούν επιπλέον δυνατότητες στους χρήστες που αναζητούν πηγές. Πιλοτικά εισήχθησαν στο σύστημα 311 βάσεις δεδομένων που αποτέλεσαν το βασικό κορμό

πάνω στον οποίο δομήθηκε η ΘΥΡΑ. Η πιλοτική λειτουργία της εφαρμογής ανέδειξε κάποιες αναγκαίες βελτιώσεις, κυρίως στις δυνατότητες πλοήγησης στις εγγραφές των πηγών με βάση όχι μόνο τη θεματική κατηγορία αλλά και τον τύπο της πηγής. Σε αυτή την κατεύθυνση δημιουργήθηκαν σύνδεσμοι για την εμφάνιση αποκλειστικά των βάσεων δεδομένων και στη συνέχεια προστέθηκαν πιο σύνθετες δυνατότητες φιλτραρίσματος.

Λέξεις-Κλειδιά: Θεματικές Πύλες, Λογισμικά διαχείρισης θεματικών πυλών, Scout Portal Toolkit, Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες.

Abstract

Library subject gateways (LSGs) are collections of databases and other information resources, arranged by subject, that have been assembled, reviewed and recommended by specialists, usually librarians. These library developed gateway collections support research and reference needs by identifying and pointing to recommended, academically-oriented web pages. Back at beginning of SGs libraries used to develop such tools by creating HTML coded web pages without using resource management software or any metadata description standards. These days, several open source software that support metadata description standards, data harvesting, web technology standards for SG creation and management have been developed providing the opportunity to every institution to create such a tool alone or in a cooperative with other institutions basis. On top of all such software does not demand any knowledge of HTML coding from the SG editors. THIRA was developed under PLOEGIS: from information to knowledge project (Operational Programme for Education and Initial Vocational Training II – OPEIVT II) After extensive bibliographic literature review on LSGs a list of mandatory characteristics was developed to define the core features of software the Library was looking for the creation and management of its SG. Based on the characteristics list the project team (both librarians and IT personnel) selected Scout Portal Toolkit because it was virtually turnkey, very inexpensive to maintain and operate, easy for non-technical staff to set up and populate with metadata, conformed to international standards for metadata, data harvesting and web technology. Scout PT comes with a Dub-

lin Core Element Set and it took a few adjustments in order to support the metadata description of the resources held by the Library. Its Controlled Name Flag allows the usage of any thesaurus and its Classification Flag is open to any classification scheme. The project team selected the NDC's bilingual List of Subject Headings for the subject description of the resources and the Australian Standard Classification of Education to create the Thematic Index. Regarding the technical aspect of the application, extensive additions to Scout's source code were made in order to meet the requirements of the Library including changes to the database schema. The most fundamental issue was multi-language support (English and Greek) both in the application interface (menus, forms, etc) and in the bibliographical data (support for separate trees for each language). After adding multi-language capabilities to the application, the Library personnel proceeded to translating all forms, views and messages appearing in Scout in Greek. Furthermore, an alphabetic index of resources was added to the browsing options. Since this type of browsing was not provided in the original toolkit, the corresponding index was built from scratch. Finally, changes were also necessary in the metadata fields used in advanced search forms in order to provide the users with additional search options when looking for resources. The initial testing of the application included 311 databases held by the library at that moment. The conclusions drawn of this face highlighted some necessary improvements. These improvements mainly concerned the browsing capabilities offered to users which were initially limited to either resource type or resource thematic description, i.e it was not possible to view resources of a specific type (e.g. databases or electronic journals) for a given topic. In this direction, links were initially added to allow viewing only databases and more elaborate filtering capabilities were subsequently implemented.

Keywords: Subject gateways, Subject gateway management software, Scout Portal Toolkit, Academic Libraries.

Πτυχές Διαμόρφωσης Αναγνωστικής Ποιτικής και Ποιτικής για το Έντυπο Βιβλίο των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών

Χριστίνα Μπάνου

Τμήμα Αρχειονομίας - Βιβλιοθηκονομίας, Ιόνιο Πανεπιστήμιο
cbanou@ionio.gr

Περίληψη

Στις απαρχές του 21^{ου} αιώνα, οι ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες-υπηρεσίες πληροφόρησης οφείλουν να επαναπροσδιορίσουν την αναγνωστική πολιτική καθώς και την πολιτική για το έντυπο βιβλίο, έτσι ώστε να ενδυναμώσουν την ακαδημαϊκή κοινότητα και δραστηριότητα. Οι πολιτικές των ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών διαμορφώνονται με βάση τις αξίες, οι οποίες αναδεικνύουν και εκφράζουν τις εκάστοτε οικονομικές, κοινωνικές, τεχνολογικές και πολιτισμικές συνθήκες. Στη σημερινή, ραγδαία μεταβαλλόμενη, υβριδική εποχή, οι ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες αποζητούν ειδικά την ανάπτυξη στρατηγικών, οι οποίες σχετίζονται τόσο με την αναγνωστική πολιτική, όσο και με την πολιτική για το βιβλίο. Οι ανάγκες και οι προσδοκίες των αναγνωστών-χρηστών, η ιστορία και η διάθροση του πανεπιστημίου, οι ερευνητικές ανάγκες, ο επιστημονικός διάλογος, οι συνεργασίες, οι ακαδημαϊκοί εκδοτικοί οίκοι αποτελούν ορισμένες μόνο από τις παραμέτρους διαμόρφωσης τέτοιου είδους στρατηγικών και πολιτικών.

Το άρθρο αυτό πραγματεύεται τα παραπάνω ζητήματα, εξετάζοντας α) τρόπους διαμόρφωσης της αναγνωστικής συμπεριφοράς και αντίληψης στην ακαδημαϊκή κοινότητα β) τρόπους επανακαθορισμού της έννοιας των παλαιών και σπάνιων τεκμηρίων, καθώς και στρατηγικές αξιοποίησής τους γ) τη δυναμική σχέση ακαδημαϊκών εκδόσεων, γραφείων δημοσιευμάτων και ακαδημαϊκής βιβλιοθήκης. Το προαναφερθέν τρίπτυχο εξετάζεται στο πλαίσιο αξιοποίησης των οικείων πόρων της ακαδημαϊκής βιβλιοθήκης. Οι συλλογές παλαιών ή/και σπάνιων εντύπων βιβλίων αποτελούν τμήμα της ιστορίας

του ακαδημαϊκού ιδρύματος και εκφράζουν τις επιλογές και τις κατευθύνσεις του πανεπιστημίου, τα ερευνητικά ενδιαφέροντα του διδακτικού-ερευνητικού προσωπικού και των χρηστών γενικότερα, καθώς και τις παλαιότερες πολιτικές της βιβλιοθήκης. Οι ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες οφείλουν, συνεπώς, να αναδειξουν και να αξιοποιήσουν το υλικό αυτό, ώστε να αποτελέσει μέσο διαμόρφωσης αναγνωστικών συμπεριφορών αλλά και αρωγής στην εκδοτική ακαδημαϊκή δραστηριότητα. Εκθέσεις, κύκλοι ομιλιών, σεμινάρια, έκδοση καταλόγων και ειδικών ερευνητικών τόμων, συνέδρια, συνιστούν ορισμένες μόνο από τις δραστηριότητες και τις δράσεις της αναγνωστικής πολιτικής μιας ακαδημαϊκής βιβλιοθήκης. Συνεπώς, στο άρθρο παρουσιάζονται πτυχές διαμόρφωσης της αναγνωστικής πολιτικής και της πολιτικής για το έντυπο βιβλίο εκ μέρους των ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών, οι οποίες μπορούν σε ένα ρεαλιστικό πλαίσιο να εφαρμοστούν στη χώρα μας.

Λέξεις-Κλειδιά: Αναγνωστική πολιτική, Ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες, Πολιτική βιβλίου, Έντυπο βιβλίο, Αναγνωστική συμπεριφορά.

Keywords: Reading policy, Academic libraries, Book policy, Printed book, reading behaviour.

Διδάσκοντας Πληροφοριακή Παιδεία Teaching Information Skills

Μιχαήλ Νικητάκης

TEI Κρήτης, Nikit@lib.teiher.gr

Περίληψη

Κάθε ημέρα που περνά γίνεται όλο και περισσότερο δυσκολότερη η αναζήτηση του χρήσιμου και του ουσιαστικού μέσα στο πυκνό «ψηφιακό δάσος» των ανεπεξέργαστων και πολλές φορές άχρηστων και ανούσιων πληροφοριών. Οι πολύτιμοι μηχανισμοί πλοήγησης και αναζήτησης που μας προσφέρει η σύγχρονη τεχνολογία πολλές φορές αποδεικνύονται ανεπαρκείς και παρωχημένοι όταν έχουν να αντιμετωπίσουν τα δισεκατομμύρια σελίδων, εικόνων και ήχων που αποτελούν το πληροφοριακό περιεχόμενο του Internet. Η πληροφοριακή παιδεία προσφέρει ένα σύνολο δυνατοτήτων που πρέπει να έχουν οι χρήστες, ώστε να γνωρίζουν πώς να εντοπίζουν να αξιολογούν και να χρησιμοποιούν αποδοτικά τις πληροφορίες. Στη συγκεκριμένη εργασία γίνεται αναφορά σε εκπαιδευτικές τεχνικές όπως: μελέτη περίπτωσης, καταιγισμός ιδεών, αυτοκατευθυνόμενη μάθηση κτλ. που μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τους βιβλιοθηκονόμους κατά την διδασκαλία των προγραμμάτων πληροφορικής παιδείας που παρέχονται από τις βιβλιοθήκες.

Λέξεις-Κλειδιά: Εκπαιδευτικές τεχνικές, Πληροφοριακή Παιδεία, Διδασκαλία.

Abstract

Each day that goes by, becomes harder the search of something useful and meaningful in the thick «digital forest» of crude and frequently, useless and meaningless information. All the valuable mechanisms of searching and

navigating that are provided by new technologies, can sometimes proved to be insufficient and preterite, especially when it comes to the handling of billions of webpages, of image and sound archives, that constitute the informational content of the Internet. Information Literacy provides a number of potentials that users should possess in order to know how to locate, evaluate and efficiently use information. This work refers to educational techniques such as case studies, brainstorming, self-guided-learning etc. that can be used from librarians during information literacy teaching sessions provided by libraries.

Keywords: Information Literacy, Information skills.

Ταυτόχρονη Αναζήτηση σε Πολλαπλές Πηγές Δεδομένων με Χρήση Λογισμικού Ανοικτού Κώδικα και Εργαλείου Αποδεκτικότητας Ιστοσελίδων

Κωνσταντίνος Ντονάς

Βιβλιοθήκη και Κέντρο Πληροφόρησης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας
donas@uom.gr

Περίληψη

Η αξία των μηχανών αναζήτησης για τον εντοπισμό πληροφοριών είναι αδιαμφισβήτητη αλλά είναι απλώς αδύνατο να κατασκευαστεί ευρετήριο (index) για ολόκληρο τον Παγκόσμιο Ιστό. Αυτό οφείλεται στην ταχύτατη ανάπτυξη του Ιστού καθώς και στην ευμετάβλητη φύση του. Το πρόβλημα είναι ακόμα μεγαλύτερο διότι τεράστιος αριθμός ιστοσελίδων δεν είναι ορατός στα προγράμματα «σάρωσης» που χρησιμοποιούν οι μηχανές αναζήτησης (spiders ή web crawlers). Οι σελίδες αυτές αποτελούν το λεγόμενο *βαθύ Ιστό* (deep Web), το μεγαλύτερο μέρος του οποίου αποτελείται από βάσεις δεδομένων ελεγχόμενης χρήσης (proprietary databases).

Μία νέα τεχνολογία που έχει εξελιχθεί για το σκοπό αυτό είναι η *ταυτόχρονη αναζήτηση* σε πολλαπλές πηγές δεδομένων από ενιαίο περιβάλλον (federated search). Παρέχει τη δυνατότητα στο χρήστη να ψάξει παράλληλα πολλές ανεξάρτητες πηγές κάνοντας μία και μόνο ερώτηση. Έτσι, εξοικονομείται επαναλαμβανόμενη επίπονη προσπάθεια και εξασφαλίζεται περισσότερος χρόνος για αξιοποίηση και επεξεργασία των επιστρεφόμενων αποτελεσμάτων. Επίσης, εξαλείφεται η ανάγκη εξοικείωσης με πολλά διαφορετικά περιβάλλοντα αναζήτησης.

Στο πλαίσιο του έργου ΠΛΟΗΓΙΣ, η Βιβλιοθήκη και Κέντρο Πληροφόρησης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας ανέλαβε την ανάπτυξη εργαλείου ταυτόχρονης αναζήτησης στον ηλεκτρονικό κατάλογο της βιβλιοθήκης, σε

σημαντικές βιβλιογραφικές βάσεις δεδομένων, συλλογές δεδομένων ανοιχτής ή μη πρόσβασης, μηχανές αναζήτησης και άλλες πηγές πληροφορίας. Έπειτα από αναζήτηση σχετικών εργαλείων λογισμικού ανοιχτού κώδικα (open source software tools), επιλέχθηκε το *dbWiz*, το οποίο αποτελεί μέλος της οικογένειας προγραμμάτων *reSearcher*, μιας πραγματικά αξιόλογης προσπάθειας της βιβλιοθήκης του Simon Fraser University. Το έχουν υιοθετήσει και συνεργάζονται στην ανάπτυξη του πολλές βιβλιοθήκες και κοινοπραξίες στον Καναδά.

Για ορισμένες από τις πηγές στόχους υπάσχει η δυνατότητα ανάκτησης δεδομένων μέσω του πρωτοκόλλου επικοινωνίας *Z39.50*. Για την πλειοψηφία όμως των περιπτώσεων αυτό δεν είναι δυνατό. Οπότε η αναζήτηση πραγματοποιείται μέσω *αυτόματης* πλοήγησης στους δικτυακούς τόπους των πηγών, συμπλήρωσης και υποβολής φορμών, εντοπισμού, εξαγωγής και συνδυασμού των αποτελεσμάτων σε κατάλληλη μορφή. Οι περισσότερες έτοιμες λειτουργικές μονάδες αναζήτησης (search modules) που παρέχει το *dbWiz* επιτυγχάνουν τον εντοπισμό των επιθυμητών δεδομένων στις ιστοσελίδες των πηγών στόχων με χρήση *κανονικών εκφράσεων* (regular expressions), οι οποίες συνιστούν μία τυπική μέθοδο περιγραφής προτύπων κειμένου.

Ο μηχανισμός αυτός ωστόσο βελτιώθηκε σημαντικά με την ενσωμάτωση δυνατότητας εξαγωγής της επιθυμητής πληροφορίας με δένδροειδείς κανόνες εξαγωγής οι οποίοι κατασκευάζονται σχετικά εύκολα με πρωτότυπο γραφικό εργαλείο αποδελτίωσης που αναπτύχθηκε για το σκοπό αυτό. Ένας *κανόνας εξαγωγής* (extraction rule) είναι μία απεικόνιση (mapping) που επιτρέπει την πλήρωση ενός αποθετηρίου δεδομένων (data repository) με πληροφορίες που περιέχονται σε μια ιστοσελίδα και λειτουργεί ουσιαστικά σαν *πρότυπο* (pattern) αναζήτησης. Το εργαλείο, το οποίο βασίζεται στο *Μοντέλο Αντικειμένου Εγγράφου* (Document Object Model ή DOM) του W3C, διευκολύνει αρκετά τη δημιουργία και τη συντήρηση αποτελεσματικών κανόνων εξαγωγής για τις ιστοσελίδες των επιθυμητών πηγών και το κυριότερο επιτυγχάνει υψηλή ακρίβεια αποτελεσμάτων.

Λέξεις-Κλειδιά: Ταυτόχρονη αναζήτηση, Z39.50, Αποδελτίωση Ιστοσελίδων, Κανόνες εξαγωγής, Ελεύθερο λογισμικό/Λογισμικό ανοιχτού κώδικα.

Abstract

Even the biggest search engines admit they don't index the entire Web. It's simply not possible. This is due to the rapid growth of the Web as well as its dynamic nature. The problem is even harder because an enormous number of web pages is not open to traditional Internet search engines due to limitations in crawler technology. These pages make up the deep Web, most of which contains documents housed in proprietary databases.

An emerging technology to address this issue is federated search. Federated searching consists of transforming a query and broadcasting it to a group of disparate databases with the appropriate syntax and merging the results collected from the databases. It allows users to access multiple data sources with a single query string located within a single interface. Thus, it can save users a lot of time, energy, and repetitive effort and provide more time making use of the returned results. Also, it eliminates the need of familiarization with a lot of different search environments.

Within the framework of "PLOIGIS", the Library and Information Centre of University of Macedonia undertook the deployment of a federated search tool for searching simultaneously the electronic library catalogue, important bibliographic databases, open access or proprietary collections of data, search engines and other web resources. Among available open source software tools, we selected dbWiz that is a part of a larger Suite of software called reSearcher, an award-winning integrated suite of open source products for locating and managing electronic information resources, designed for use by students and researchers in academic libraries.

Keywords: Federated search, Z39.50, Web data extraction, Extraction rules, Free and open source software.

Διερεύνηση της Αναγνωστικής Συμπεριφοράς των Χρηστών των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών: Η Περίπτωση του Ιονίου Πανεπιστημίου

Άννα Μαρία Ολένογλου¹, Χριστίνα Μπάνου²

Τμήμα Αρχειονομίας – Βιβλιοθηκονομίας,

Ιόνιο Πανεπιστήμιο,

¹olenoglou_a@yahoo.gr

²cbanou@ionio.gr

Περίληψη

Οι ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες αποτελούν σημαντικούς φορείς διαχείρισης μαθησιακών και άλλων παραμέτρων της ακαδημαϊκής κοινότητας. Μια τέτοια παράμετρος είναι η αναγνωστική συμπεριφορά, η οποία σχετίζεται με τον τρόπο αντίληψης της ανάγνωσης και με τις αναγνωστικές τακτικές και συνήθειες των χρηστών-αναγνωστών. Η αναγνωστική πολιτική των ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών πρέπει να συγκεκριμενοποιηθεί και να αποτελεί προτεραιότητα, ενισχύοντας τη μάθηση σε μια μεταβαλλόμενη, υβριδική εποχή. Η μελέτη της αναγνωστικής συμπεριφοράς και αντίληψης των φοιτητών/φοιτητριών συνιστά απαραίτητη προϋπόθεση για τον αποτελεσματικό και δημιουργικό σχεδιασμό της αναγνωστικής πολιτικής των ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών. Οι ανάγκες και οι προσδοκίες των αναγνωστών-χρηστών πρέπει να προσδιοριστούν και να αναλυθούν, ώστε να διαμορφωθεί η ανάλογη αναγνωστική πολιτική. Παρά τη σημαντικότητα των προαναφερθέντων ζητημάτων, στην Ελλάδα λίγες έρευνες έχουν ειδικά διεξαχθεί, είτε για την αναγνωστική συμπεριφορά, είτε για την αναγνωστική πολιτική στον ακαδημαϊκό χώρο. Στο άρθρο αυτό αρχικά διαμορφώνεται ένα πλαίσιο παραμέτρων διερεύνησης της αναγνωστικής συμπεριφοράς φοιτητών (προπτυχιακοί και μεταπτυχιακοί) ελληνικών πανεπιστημίων. Περαιτέρω, επεξηγούνται μεθοδολογικά ζητήματα σχετιζόμενα με την μέτρηση των πτυχών της ανα-

γνωστικής συμπεριφοράς των φοιτητών. Ακολούθως, διεξάγεται εμπειρική έρευνα με ερωτηματολόγιο. Παράγοντες που εξετάζονται συμπεριλαμβάνουν τη συχνότητα των αναγνώσεων, το είδος και τα κριτήρια επιλογής των αναγνωσμάτων, τους τρόπους ενημέρωσης και απόκτησης βιβλίων, το αναγνωστικό γούστο, τη σχέση χρηστών και ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών καθώς και την σχέση χρηστών και τύπων τεκμηρίων (συμβατικά-ψηφιακά). Τα παραπάνω δύνανται να σκιαγραφήσουν το ακαδημαϊκό μοντέλο αναγνωστικής συμπεριφοράς φοιτητών, επομένως και να διαμορφώσουν σημεία εκκίνησης για το σχεδιασμό αναγνωστικών πολιτικών στις ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες. Στο άρθρο παρουσιάζεται ανάλυση της αναγνωστικής συμπεριφοράς των φοιτητών/φοιτητριών του Ιονίου Πανεπιστημίου βασιζόμενη σε στρωματοποιημένη, ισομεγέθη δειγματοληψία του 20% του συνολικού αριθμού των «ενεργών» προπτυχιακών φοιτητών/φοιτητριών όλων των τμημάτων (συνολικά έξι τμημάτων). Η έρευνα διεξήχθη κατά τη διάρκεια των μηνών Απριλίου-Ιουνίου 2007. Οι ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες οφείλουν να διερευνούν την αναγνωστική συμπεριφορά των φοιτητών/φοιτητριών, προκειμένου να ικανοποιούν τις πραγματικές ανάγκες των εν δυνάμει χρηστών τους με αποτέλεσμα να γίνουν αποτελεσματικότερες και αποδοτικότερες σε ένα ανταγωνιστικό περιβάλλον.

Λέξεις-Κλειδιά: Ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες, Αναγνωστική πολιτική, Αναγνωστική συμπεριφορά, Φοιτητές, Χρήστες-αναγνώστες.

Abstract

Academic libraries play an important role in knowledge management, in research and in scholarship communication, and they influence significant parameters in the academic community. One of these parameters is reading behaviour that is closely related to the reading methods, habits, opinions of readers-users. The reading policy of the academic libraries should be studied and considered as a domain of high priority that encourages knowledge in a changing, hybrid era. Thus, studying the reading behaviour of students is necessary, in order to effectively and creatively plan and develop the reading policy of the academic libraries. The needs and expectations of readers-users should be searched, analyzed and presented so as an effective and creative

reading policy could be developed. Despite the importance of the above mentioned, only a few surveys have been conducted in Greece on reading behaviour or reading policy at the universities and the academic libraries. This article initially focuses on outlining the parameters of students' reading behaviour (both undergraduate and post-graduate) in the Greek Universities. Moreover, methodological patterns, related to the ways of measuring students' reading behaviour aspects, are being explained, followed by an empirical questionnaire research. The frequency of reading, the categories and criteria of reading, media of information and ways of acquisition of books, reading taste, the relationship between users and academic libraries, as well as the relationship between users and different book types (both conventional and digital) are among the analysed factors. The article outlines a model of students' reading behaviour, which may serve for the development of reading policy in the academic libraries. Furthermore, an extended analysis of the Ionian University students' reading behaviour is presented based on a research on the 20% of the total number of active undergraduate students in all six (6) university departments through questionnaires. The survey was conducted during the period of April-June 2007. Academic libraries should study the reading behaviour of students, in order to satisfy the real needs of their potential users, so as to become more efficient and productive in a highly competitive era.

Keywords: Academic libraries, Reading policy, Reading behaviour, Reader development, Students.

Δικαιώματα Πνευματικής Ιδιοκτησίας και Βιβλιοθήκες – Εξαιρέσεις και Τεχνολογικά Μέτρα Προστασίας

Μαρία Δάφνη Παπαδοπούλου

Οργανισμός Πνευματικής Ιδιοκτησίας
mdpap@DIKHGOROS.gr

Περίληψη

Σκοπός της εισήγησης είναι να αναφερθούν κάποια βασικά ζητήματα πνευματικής ιδιοκτησίας, που αφορούν στις βιβλιοθήκες και που επηρεάζουν ή δύνανται να επηρεάσουν τον ανθρώπινο παράγοντα στη διαμόρφωση της σημερινής και της μελλοντικής βιβλιοθήκης.

Θα γίνει μια αναφορά στο ζήτημα του δημόσιου δανεισμού, στις λύσεις που δίνονται στην αλλοδαπή, την κατάσταση που επικρατεί στο ελλαδικό χώρο αλλά και μια αναζήτηση στις πιθανές λύσεις για το συγκεκριμένο ζήτημα. Βασικό αντικείμενο όμως της εισήγησης θα είναι το ζήτημα των εξαιρέσεων του περιουσιακού δικαιώματος του δημιουργού, που αφορούν άμεσα ή έμμεσα τη λειτουργία των βιβλιοθηκών. Σχετικό με τις εξαιρέσεις ζήτημα, για το οποίο αξίζει να γίνει σχετική ανάλυση, είναι επίσης και η δυνατότητα διευκόλυνσης της πραγμάτωσης ορισμένων εξαιρέσεων, που προσφέρει ο νόμος για έργα, τα οποία διατίθενται στο κοινό με τεχνολογικά μέτρα προστασίας. Θα γίνει ακόμη αναφορά στα ψηφιακά συστήματα διαχείρισης δικαιωμάτων (digital rights management) και στη σχέση τους με τις βιβλιοθήκες. Από τη μια δηλαδή προβλέπονται από το νόμο κάποιες εξαιρέσεις, που παρέχουν τη δυνατότητα χρήσης του πνευματικού έργου του δημιουργού, χωρίς να ζητείται η άδειά του ή να δικαιούται αμοιβής στις περισσότερες φορές και από την άλλη τα DRMs, που ρυθμίζουν τον τρόπο με τον οποίο το ψηφιακό περιεχόμενο χρησιμοποιείται, φαίνονται να αντιμά-

χονται τη δυνατότητα αυτή. Πώς μπορεί να επέλθει αλήθεια η επιδιωκόμενη και η ευκαταία ισορροπία ανάμεσα στους χρήστες και στους δικαιούχους;

Λέξεις-Κλειδιά: Πνευματική ιδιοκτησία, Δικαίωμα δημόσιου δανεισμού, εξαιρέσεις και τεχνολογικά μέτρα προστασίας.

Εμπλουτισμός Περιεχομένου και Ενίσχυση Περιβάλλοντος Πλοήγησης του Ηλεκτρονικού Καταλόγου της Βιβλιοθήκης

Αργυρώ Παπούλια¹, Μάριος Μαυρίδης², Φίλιππος Κοηλοβός³

Βιβλιοθήκη και Κέντρο Πληροφόρησης Πανεπιστημίου Μακεδονίας
¹rapoulia@uom.gr, ²mmayr@uom.gr, ³filippos@uom.gr

Περίληψη

Στα πλαίσια της συνεχούς προσπάθειας αναβάθμισης των υπηρεσιών προς τους χρήστες η βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Μακεδονίας έθεσε από τον Σεπτέμβριο του 2006 σε πιλοτική εφαρμογή το έργο του εμπλουτισμού του περιεχομένου και την ενίσχυση του περιβάλλοντος του αυτοματοποιημένου καταλόγου της.

Ο κατάλογος αποτελεί την πιο οικεία εφαρμογή αναζήτησης για τους χρήστες μιας βιβλιοθήκης. Την τελευταία δεκαετία δαπανήθηκαν πολλά χρήματα και χρόνος από τις ελληνικές Βιβλιοθήκες για την αναδρομική καταλογογράφηση του υλικού τους και παρά την αυτοματοποίηση τόσο των καταλόγων όσο και των διαδικασιών, οι τελικοί χρήστες λαμβάνουν όχι πολύ περισσότερα από όσα ελάμβαναν από τους παραδοσιακούς καταλόγους. Η εξοικείωση των χρηστών με το αναβαθμισμένο και διαρκώς ανανεωμένο περιβάλλον των σελίδων στο διαδίκτυο οδηγεί σε παραγκωνισμό και αχρηστία τους καταλόγους των βιβλιοθηκών. Συστήματα όπως το Amazon με την εμπλουτισμένη μορφή σε περιεχόμενα λειτουργούν ανταγωνιστικά σε επίπεδο περιβάλλοντος αναζήτησης και δημιουργούν την ανάγκη επιπλέον έρευνας ως προς τις υπηρεσίες που παρέχουν οι βιβλιοθήκες μέσω του περιβάλλοντος αναζήτησης που διαθέτουν.

Με την ραγδαία ανάπτυξη των νέων τεχνολογιών του παγκόσμιου ιστού είναι δυνατή η ενσωμάτωση επιπρόσθετων πληροφοριών για το υλικό της βιβλιοθήκης που υπερβαίνει τα όρια των βιβλιογραφικών πληροφοριών. Οι

πρόσθετες αυτές πληροφορίες περιλαμβάνουν εικόνες εξωφύλλων, πίνακες περιεχομένων, περιλήψεις, βιογραφικές πληροφορίες των συγγραφέων, κ.ά. Η βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Μακεδονίας μετά από σχετική έρευνα και μελέτη ενσωμάτωσε τις παραπάνω πληροφορίες στον κατάλογό της δυναμικά για το ξενόγλωσσο υλικό σε συνεργασία με την εταιρία Syndetics Solutions, ενώ για το ελληνόγλωσσο δημιούργησε την υποδομή και προχώρησε σε οπτική σάρωση και αποθήκευση στον κεντρικό διακομιστή (server) που εξυπηρετεί τον κατάλογο της βιβλιοθήκης. Τα πλεονεκτήματα για τους τελικούς αποδέκτες του έργου είναι η αυξημένη ανάγκη αποτελεσμάτων που σε συνδυασμό με το «ξεφύλλισμα» του υλικού χωρίς την απομάκρυνση του χρήστη από τον υπολογιστή οδηγεί στη σωστότερη και πιο γρήγορη επιλογή προς δανεισμό ή κράτηση.

Τέλος αναπτύχθηκε εφαρμογή ηλεκτρονικής ξενάγησης που βοηθά το χρήστη να εντοπίσει το υλικό στους χώρους της βιβλιοθήκης και εφαρμόστηκε στον online κατάλογο. Η εφαρμογή αυτή ενσωματώνεται στον κατάλογο με τη χρήση JavaScript, μέσω της οποίας καλείται η εμφάνιση μιας εικόνας-χάρτη (GIF, JPEG) με επισημασμένη την περιοχή όπου βρίσκεται το υλικό που αναζητά ο χρήστης. Ωστόσο, για λόγους καλύτερης απόδοσης και ευχρηστίας, στη Βιβλιοθήκη μας, αντί για χάρτες-εικόνες καλείται η εκτέλεση ολοκληρωμένων εφαρμογών Flash, οι οποίες προσφέρουν μεγαλύτερη ευελιξία και περισσότερες δυνατότητες στην πλοήγηση και την αισθητική παρουσίαση των σημείων των ζητούμενων πηγών.

Λέξεις-Κλειδιά: Ηλεκτρονικός Κατάλογος, Πίνακας περιεχομένων, Εμπλουτισμός περιεχομένου, Ηλεκτρονική ξενάγηση.

Abstract

In the frames/context of continuous effort of upgrading services to the users, the Library and Information Centre of University Macedonia placed in pilot application a project of enrichment of content and the aid of environment of its online catalogue in September 2006. The online catalogue is the most familiar application of search for the users of a library. Last decade, Greek Libraries spent a lot of money and time for the retrospective conversion of their material but despite the automation, the final user does not

receive much more than the card catalogue. The familiarization of users with the upgraded and permanently renewed environment of web pages, leads in the supplanting and disuse of the catalogues of libraries. Systems as Amazon with the enriched form in content, function competitively in the searching environments and create the need of additional research for the services that the libraries provide via their search environments.

With the rapid growth of new technologies in the World Wide Web, the incorporation of additional information on the library's material that exceeds the limits of bibliographic information is now possible. This additional information includes pictures of covers, tables of content, summaries, biographical information of writers, etc. The Library and Information Centre of the University of Macedonia, after relative research and study incorporated the above information in its list dynamically on the material that is in foreign language, in collaboration with the company Syndetics Solutions, while for Greek-speaking material developed the essential infrastructure and moved onto its optical scanning and storage in the library's central server.

The advantages for the final recipients of this work are the increased recuperation of results, which in combination with the «browsing» of the material without the user leaving the computer, leads to more efficient and faster choices to lending or reservation. Finally an electronic conducted tour application that helps the user to locate the material in the areas of the library was developed and applied on the online catalogue. This application is incorporated in the catalogue with the use JavaScript, via which the appearance of a picture-map (GIF, JPEG) is displayed, which points out the region where the material that the user seeks can be found. However, for reasons of better output, in our Library, instead of picture-maps, we have implemented complete Flash applications that offer bigger flexibility and more possibilities in the navigation and the aesthetic presentation of the locations of the searched materials.

Keywords: Online Catalogue, Table of contents, Enrichment, Content electronic conducted tour.

Κέντρα Ευρωπαϊκής Τεκμηρίωσης: Συνεργατικές Δράσεις και Υπηρεσίες Ευρωπαϊκής Πληροφόρησης

Βασιλική Ρηγάκου¹, Δημήτριος Πέτσας²

Βιβλιοθήκη Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών

¹vrigakou@aueb.gr

²dimitris@aueb.gr

Περίληψη

Τα Κέντρα Ευρωπαϊκής Τεκμηρίωσης (KET) αποτελούν επίσημα θεσμοθετημένο δίκτυο πληροφόρησης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής από το 1963 και τελούν σήμερα υπό την αιγίδα του δικτύου EUROPE DIRECT της Γενικής Διεύθυνσης Επικοινωνίας, με κύριο στόχο σύμφωνα με την ιδρυτική τους σύμβαση «...την προώθηση και την ενοποίηση της διδασκαλίας και της έρευνας στον τομέα της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης». Στο πλαίσιο αυτό το δίκτυο λαμβάνει, διαχειρίζεται και προωθεί την έντυπη και ηλεκτρονική εκδοτική παραγωγή της Ευρωπαϊκής Ένωσης την οποία διαθέτει τόσο στην ακαδημαϊκή κοινότητα όσο και στο ευρύ κοινό, υπηρετώντας με τον τρόπο αυτό τις αξίες και τις αρχές την Ενωμένης Ευρώπης και αποτελώντας πολύτιμη κληρονομιά για την ευρωπαϊκή κοινωνία.

Η προσφορά του δικτύου στο λαβύρινθο της ευρωπαϊκής γνώσης καταδεικνύεται και από την τελευταία αξιολόγηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Μάιος 2007), σύμφωνα με την οποία η συντριπτική πλειοψηφία των ερωτηθέντων χρηστών ΚΕΤ εκτιμά ως πολύ καλή τη συμβολή των Κέντρων στην προώθηση των ευρωπαϊκών σπουδών και της συναφούς έρευνας. Ως το πιο δυνατό όμως σημείο των ΚΕΤ θεωρείται η υποστήριξη που παρέχεται από το ανθρωπινό δυναμικό.

Ένα πολύτιμο δίκτυο επιστημόνων ευρωπαϊκής πληροφόρησης έχει αναπτυχθεί στα 27 κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η συνεργατική δράση του οποίου καλύπτει και τις τρεις λειτουργίες των ΚΕΤ –τεκμηρίωση, επικοι-

ωνία, δικτύωση- και υλοποιείται μέσω ποικίλων δραστηριοτήτων που οργανώνονται με τη συνεργασία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, των Αντιπροσωπειών και των εθνικών συντονιστών: ετήσιες συναντήσεις, εκπαιδευτικά σεμινάρια, επισκέψεις στα θεσμικά όργανα, προγράμματα ανταλλαγών, intranet.

Το δυναμικά μεταβαλλόμενο περιβάλλον του χώρου της πληροφόρησης σε συνδυασμό με τις προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για επικοινωνία και προσέγγιση του πολίτη σε όλα τα επίπεδα, έχει διαμορφώσει ένα νέο τοπίο για το δίκτυο των ΚΕΤ. Για να ανταποκριθούν με επιτυχία τα Κέντρα στις προκλήσεις της κοινωνίας της πληροφορίας απαιτείται ο συλλογικός σχεδιασμός και η από κοινού ανάπτυξη και εφαρμογή νέων εργαλείων πληροφόρησης και επικοινωνίας όπως αποθετήρια, συλλογικοί κατάλογοι, εικονικές πληροφοριακές υπηρεσίες, κ.ά.

Το ελληνικό δίκτυο ΚΕΤ, ανταποκρινόμενο στις νέες αυτές απαιτήσεις, έχει προχωρήσει στην υλοποίηση μίας κοινής για τα μέλη του υπηρεσίας ερωτήσεων-απαντήσεων που ονομάζεται ΜΙΤΟΣ και είναι προσβάσιμη από όλους τους Έλληνες πολίτες μέσω της ιστοσελίδας της Βιβλιοθήκης του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών. Οι χρήστες έχουν τη δυνατότητα να διατυπώνουν on-line τις ερωτήσεις τους οι οποίες καταγράφονται στη βάση δεδομένων του συστήματος μαζί με τις σχετικές απαντήσεις και τις πηγές πληροφόρησης. Η τεκμηρίωση των ερωτήσεων-απαντήσεων και η θεματική τους ευρετηρίαση πραγματοποιείται με τη χρήση θησαυρού από τα στελέχη όλου του ελληνικού δικτύου ΚΕΤ με τη μελλοντική συμμετοχή όλων των Ευρωπαϊκών Κέντρων, ώστε να αναπτυχθεί ένας πανευρωπαϊκός εικονικός ΜΙΤΟΣ πληροφόρησης, πολύτιμος αρωγός στο οικοδόμημα της Ενωμένης Ευρώπης.

Λέξεις-Κλειδιά: Ευρωπαϊκή Ένωση, Κέντρα Ευρωπαϊκής Τεκμηρίωσης, Εικονική Υπηρεσία Πληροφόρησης, Δίκτυο Πληροφόρησης.

Abstract

The European Documentation Centres (EDCs) constitute an official information relay created by the European Commission in 1963 that is now under the aegis of the EUROPE DIRECT network of the Directorate General Communication, aiming mainly according to their founding convention at «...the promotion and the unification of teaching and research in the sector

of European integration». In this framework the network obtains, manages and promotes the printed and electronic publishing production of European Union which is available not only to the academic community but also to the general public, serving in this way the values and the principles of the United Europe and consisting invaluable heritage for the European society.

The network's offer in the labyrinth of European knowledge is also shown by the last evaluation by the European Commission (May 2007), according to which the overwhelming majority of the asked EDC users appreciates that the contribution of the Centres to the promotion of European studies and relevant research is very good. However the support that is provided by the EDC staff is considered to be the greatest advantage of the EDC network.

A precious network of information scientists has been developed in the 27 member-states of European Union which covers the three EDC functions –documentation, communication, networking– and is being fulfilled through various activities that are organized with the cooperation of the European Commission, the Representations and the national coordinators: annual meetings, educational seminars, visits in the EU institutions, exchange programs, intranet. The dynamically changing information environment in combination with the priorities posed by the European Commission, for communication and approach of the citizen in every level, has shaped a new landscape for EDC network. In order to successfully respond to the challenges of the information society the common planning and the joint development and application of new information and communication tools are required such as repositories, union catalogues, virtual reference services, etc. The Greek EDC network, responding to these new demands, has established an e-question reference service called MITOS which is accessible by every Greek citizen through the website of the Library of the Athens University of Economics and Business. The users can submit online their questions that are recorded in the system database with the relative answers and the information sources. Documentation and thesaurus-based subject indexing of questions-answers is being carried out by the whole Greek network. There is also the future prospect for the participation of all European Centres in order to develop a pan-European virtual reference service which can be an inestimable contribution to the building of the United Europe.

Keywords: European Union, European Documentation Centres, Virtual Reference Service, Information Network.

Κοστολόγηση Υπηρεσιών Πρόσκτησης και Επεξεργασίας Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών με την ABC Ανάλυση

Βασίλειος Σιώχος¹, Άγγελος Μπτρέλης²

Ιόνιο Πανεπιστήμιο

¹vsiochos@yahoo.com

²angelosmitrelis@yahoo.gr

Περίληψη

Ο βασικότερος σκοπός λειτουργίας μιας σύγχρονης ακαδημαϊκής βιβλιοθήκης είναι η παροχή πρόσβασης σε κάθε μορφή πληροφορίας στα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας. Εξ' ορισμού οι υπηρεσίες που παρέχει μια ακαδημαϊκή βιβλιοθήκη είναι σημαντικές και θεωρούνται δεδομένες από τους χρήστες της.

Κατά την χρηματοδότηση μιας βιβλιοθήκης δίνεται μεγαλύτερη βαρύτητα στις προσκτήσεις και στον εξοπλισμό και υποβαθμίζονται οικονομικά οι λειτουργίες της. Βασικό εργαλείο για την λήψη διοικητικών αποφάσεων κάθε οργανισμού παροχής υπηρεσιών είναι η κοστολόγηση. Κοστολόγηση είναι η διαδικασία με την οποία προσδιορίζεται το κόστος παραγωγής ενός προϊόντος ή παροχής μιας υπηρεσίας. Είναι μια κατάσταση λογιστική με σκοπό την συγκέντρωση, κατάταξη και απεικόνιση των δαπανών κατά την οποία υπολογίζεται το κόστος παραγωγής κάθε προϊόντος ή παροχής κάθε υπηρεσίας της επιχείρησης.

Στο άρθρο αυτό τίθενται ζητήματα σχετικά με την μελέτη οικονομικών θεμάτων που άπτονται της λειτουργίας των ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών. Διεξάγεται κριτική επισκόπηση της βιβλιογραφίας για την επιλογή της κατάλληλης μεθόδου που αφορά στην κοστολόγηση των υπηρεσιών της ακαδημαϊκής βιβλιοθήκης.

Η προτεινόμενη μέθοδος κοστολόγησης είναι η Ανάλυση ABC (Activity Based Costing), η οποία χρησιμοποιείται κατά κόρον στην διοίκηση και ταιριάζει πιο πολύ, όσον αφορά τις υπηρεσίες που προσφέρουν στις ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες. Αρχικά, σύμφωνα με τη μέθοδο αυτή, προσδιορίζονται οι βασικές δραστηριότητες που πραγματοποιούνται στα διάφορα τμήματα της επιχείρησης (activity analysis). Ακολουθεί ο καταμερισμός των δαπανών σε κέντρα κόστους (cost centers) ο οποίος ενεργοποιείται από έναν οδηγό κόστους (cost driver). Τελικά, οι δραστηριότητες συνδέονται με τους οδηγούς κόστους που ενεργοποιούν και οι υπηρεσίες επιβαρύνονται ανάλογα με τη χρήση των διαφόρων δραστηριοτήτων.

Το άρθρο επιχειρεί να εφαρμόσει την ανάλυση ABC για την κοστολόγηση των υπηρεσιών της πρόσκτησης και επεξεργασίας του υλικού στην Βιβλιοθήκη και Υπηρεσία Πληροφόρησης του Πανεπιστημίου Πατρών. Η έρευνα στο πρώτο στάδιο περιλαμβάνει συνεντεύξεις και συμπλήρωση ερωτηματολογίων από το προσωπικό της βιβλιοθήκης και συλλογή οικονομικών και ποσοτικών στοιχείων για την λειτουργία της βιβλιοθήκης. Μετά την συλλογή των πρωτογενών στοιχείων θα ακολουθήσει η επεξεργασία τους, ο υπολογισμός του κόστους των δραστηριοτήτων και η διαμόρφωση των πινάκων της ανάλυσης ABC.

Το προσδοκώμενο αποτέλεσμα του πονήματος αυτού, είναι να καταδείξει την αναγκαιότητα μελέτης των βιβλιοθηκών μέσα από επιχειρηματικά μοντέλα και πιο συγκεκριμένα, να σημειώσει τη σημασία κοστολόγησης των υπηρεσιών των ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών για τον περαιτέρω διοικητικό σχεδιασμό, δεδομένου ότι οι πόροι των ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών περιορίζονται σε χρηματοδοτήσεις από το κράτος οι οποίες όλο και μειώνονται.

Λέξεις-Κλειδιά: Κοστολόγηση, Ανάλυση ABC, Υπηρεσίες Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών.

Abstract

The basic goal of a contemporary academic library is the provision of access into various forms of information to the academic society members. The services of such a library are considered extremely important and are taken for granted from its users.

According to the financial policy of the academic libraries in Greece, the major amount of money is used for the acquisition of materials and for the purchase of library equipment, leaving the library services financially struggling. As far as taking managerial decision in an organization which provides services is concerned, the basic parameter that should be taken into consideration is the costing of its services. Costing is the procedure in which the production cost of a product or the provision cost of a service is rated. Costing is aiming at the gathering, classification and display of expenses according to which the production cost of every product or the provision cost of every service is calculated.

At this paper, come up for discussion matters concerning financial issues that have to do with the function of academic libraries. Moreover, critical overview of costing analysis methods is being held so as to choose the appropriate method for costing the services of academic libraries.

The suggested costing method is ABC (Activity Based Costing) Analysis which is widely used in management and seems to be the most suitable method for costing the services provided by academic libraries. According to this method, first of all takes place the identification of the basic activities in each company's department (activity analysis). The cost allocation into cost centers which are activated by a cost driver follows. Finally, the activities are connected with the cost drivers they activate and the services are charged according to the use of activities.

This article attempts to apply the ABC analysis for costing of the material acquisition and processing services in the Library and Information Service of University of Patras. The first stage of the research consists of interviews and questionnaires with the library personnel and economic and quantitative data collection about library operations. After the raw data collection follows the data processing and analysis, the activities cost calculations and the formation of ABC analysis tables.

The expected results of this effort is to demonstrate the necessity of studying the academic libraries through management models and specifically to emphasize the importance of costing the academic libraries services for business planning, taking as granted that the resources for academic libraries are limited to government financing which are continually diminishing.

Keywords: Costing, ABC Analysis, Academic Library Services.

Ενισχύοντας Σημασιολογικά τις Διαδικασίες Αναζήτησης σε ένα Περιβάλλον Μετα-αναζήτησης

Enabling Search Semantics in the Library Meta-search Environments

Μιχάλης Σφακάκης¹, Σαράντος Κασιδάκης²

Εργαστήριο ψηφιακών βιβλιοθηκών και ηλεκτρονικής δημοσίευσης
Τμήμα Βιβλιοθηκονομίας – Αρχειονομίας του Ιονίου Πανεπιστημίου

¹sfakakis@ionio.gr

²sarantos@ionio.gr

Περίληψη

Για την αντιμετώπιση της πληθώρας και ποικιλομορφίας των διαθέσιμων πηγών πληροφόρησης μια κοινή πρακτική αποτελεί η δημιουργία και χρήση περιβαλλόντων μετα-αναζήτησης. Η υλοποίηση ενός τέτοιου περιβάλλοντος προϋποθέτει την ύπαρξη των πρωταρχικών πηγών και ταυτόχρονα την συνεχή και απρόσκοπτη διάθεση τους μέσα από σαφώς καθορισμένες και σταθερές διαδικασίες και μεθόδους διάθεσης. Ο βαθμός απόδοσης ενός τέτοιου περιβάλλοντος καθορίζεται από τη δυνατότητα που έχει να αναζητήσει ταυτόχρονα πολλές πηγές και επιπλέον την επιτυχία του σχετικά με τις παραμέτρους αναζήτησης ανάκληση/ακρίβεια (recall/precision), χρησιμοποιώντας τις διαθέσιμες μεθόδους και διαδικασίες αναζήτησης των υφισταμένων πηγών. Σημειωτέον ότι τα προβλήματα αυτά έχουν ήδη τεθεί και αντιμετωπισθεί, με περισσότερη ή λιγότερη επιτυχία, κατά την υλοποίηση συστημάτων ενιαίας αναζήτησης και ολοκλήρωσης πληροφοριών (information integration), συλλογικών καταλόγων (εικονικών ή φυσικών), συγκομιδής πληροφοριών (information harvesting) κ.λπ.

Στην προσέγγιση των παραπάνω προβλημάτων είναι πλέον δεδομένη η αναγκαιότητα και η εφαρμογή αφενός κοινών κανόνων, προτύπων και πολι-

τικών υλοποίησης στις διαδικασίες που αφορούν τη δημιουργία των πηγών και αφετέρου η διάθεσή τους με κοινά πρωτοκόλλα και μεθόδους υλοποίησης. Με δεδομένη λοιπόν την επίδραση της ποιότητας στη δομή και διάθεση των υφισταμένων πηγών στο περιβάλλον μετα-αναζήτησης, ένα κυρίαρχο θέμα που τίθεται είναι η διερεύνηση των σημείων και των διαδικασιών που μπορούν να βελτιώσουν τον βαθμό αξιοπιστίας τους.

Στην παρούσα εργασία προτείνεται η χρήση σημασιολογίας που μπορεί να εξαχθεί έμμεσα από την σχετική γνώση των μετα-δεδομένων δημιουργίας και των διαδικασιών αναζήτησης της κάθε πηγής. Ειδικότερα, στο περιβάλλον του ευρέως χρησιμοποιούμενου πρωτοκόλλου Z39.50 και σε περιπτώσεις μη υποστηριζόμενων χαρακτηριστικών των επερωτήσεων από την πηγή, προτείνονται μέθοδοι και διαδικασίες που αφορούν την αποφυγή είτε αποτυχημένων επερωτήσεων είτε της αυθαίρετης απάντησης τους. Στη συνέχεια παρουσιάζονται τα χαρακτηριστικά που υποστηρίζουν οι κυριότεροι Z39.50 διακομιστές στην Ελλάδα, και τέλος γίνεται μια συνοπτική παρουσίαση του συστήματος που υλοποιεί τα προτεινόμενα χαρακτηριστικά από το εργαστήριο ψηφιακών βιβλιοθηκών και ηλεκτρονικής δημοσίευσης του Τμήματος Βιβλιοθηκονομίας-Αρχειονομίας του Ιονίου Πανεπιστημίου.

Λέξεις-Κλειδιά: Μέτα-Αναζήτηση, Z39.50, Διαλειτουργικότητα, Χρήση Σημασιολογίας στην Αναζήτηση.

Προϋποθέσεις για Αυτορυθμιζόμενα Μοντέλα Διαχείρισης Βιβλιοθηκών

Prerequisites for Self Regulated Library Management Models

Φίλιππος Τσιμπόγβου

Βιβλιοθήκη Πανεπιστημίου Κύπρου
ftsimp@ucy.ac.cy

Περίληψη

Την τελευταία δεκαετία οι Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες λειτουργούν σε ένα διαρκώς μεταβαλλόμενο περιβάλλον, το οποίο είναι αποτέλεσμα των διευρυνόμενων πεδίων αξιοποίησης των Τεχνολογιών Πληροφόρησης και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) και των συνακόλουθων εφαρμογών στο διεθνές σύστημα επιστημονικών δημοσιεύσεων (κοινοπρακτικές συλλογές βάσεων δεδομένων, ηλεκτρονικών περιοδικών και βιβλίων, πρωτοβουλίες ανοικτής πρόσβαση, ιδρυματικά και διεθνή ηλεκτρονικά καταθετήρια κ.λπ.). Παρατηρείται μια συστημική αναντιστοιχία μεταξύ της φύσης των προβλημάτων που προέρχονται από τις εξελίξεις του περιβάλλοντος και των στατικών μοντέλων διαχείρισης τόσο σε επίπεδο ιεραρχίας μεμονωμένης βιβλιοθήκης όσο και σε επίπεδο ιεραρχίας κοινοπρακτικών σχημάτων. Η εμφάνιση «κενών διαχείρισης» και η αδυναμία αποτελεσματικής αντιμετώπισης των νεοεμφανιζόμενων προβλημάτων θέτουν σε δοκιμασία τους παραδοσιακούς τρόπους λειτουργίας και την αποτελεσματικότητα των βιβλιοθηκών.

Η εισήγηση επιχειρεί μια συστημική προσέγγιση στη διερεύνηση των προβληματικών καταστάσεων που αναδύονται στις Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες, προχωράει στον εντοπισμό των παραγόντων που προκαλούν τις αλλαγές, εξετάζει τις ανάγκες προσαρμογής ή αντιμετώπισης των επιπτώσεων από τις Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες και προτείνει μηχανισμούς διαχείρισης των

αλλαγών. Στις μεμονωμένες βιβλιοθήκες εξετάζονται οι τρόποι με τους οποίους εξασφαλίζεται η δυνατότητα του προσωπικού να συμβάλλει ενεργά και αποτελεσματικά στην επιλογή, ιεράρχηση, μεθοδολογία και πρακτική της αντιμετώπισης των προβλημάτων. Αναλογικά, προσεγγίζονται οι προϋποθέσεις που καθιστούν δυνατή τη συμμετοχή της μεμονωμένης βιβλιοθήκης στα συνεργατικά σχήματα, στη λειτουργία των οποίων πρέπει να έχει θεσμικό ρόλο, λόγο και δράση με συστηματικό τρόπο και διαδικασίες.

Με βάση το προηγούμενο θεωρητικό μοντέλο παρουσιάζεται η μελέτη περίπτωσης της Βιβλιοθήκης Πανεπιστημίου Κύπρου και η προσπάθεια καθιέρωσης-θεσμοθέτησης τριών υποστηρικτικών μηχανισμών αυτορύθμισης για την αποτελεσματική διαχείριση των αλλαγών:

1. Η διαχείριση των προβλημάτων με τη δημιουργία και λειτουργία ομάδων εργασίας με «αυτοπροσδιοριζόμενους όρους εντολής»
2. Η διά βίου εκπαίδευση του προσωπικού μέσα από α) την επίσημη εκπαίδευση, β) την οργάνωση εσωτερικών αλληλοδιδασκτικών σεμιναρίων, γ) την παρακολούθηση διεθνών οργανισμών και συνεδρίων
3. Η προβολή του ακαδημαϊκού χαρακτήρα της βιβλιοθήκης και των επισημών βιβλιοθηκών και πληροφόρησης.

Η συστηματική λειτουργία της μεμονωμένης βιβλιοθήκης με ομάδες εργασίας μπορεί να αποτελέσει το μοντέλο λειτουργίας των κοινοπρακτικών σχημάτων για την αντιμετώπιση ανάλογων προβλημάτων.

Λέξεις-Κλειδιά: Διαχείριση της αλλαγής, Συστήματα διοίκησης βιβλιοθηκών, Ομάδες εργασίας, Δια βίου εκπαίδευση, Ακαδημαϊκό status βιβλιοθηκονόμων.

Abstract

During the last decade the Academic Libraries operate in a continuously changing environment, resulting the widened fields of exploitation of the Information Technologies and Communications ([ITC]) and the consecutive applications in the international system of scholarly communication (e.g. consortia collections of bases of data, electronic journals and books, Open Access Initiatives, institutional and international electronic repositories etc). A sys-

temic discrepancy is observed between the nature of the problems, originated from the evolution of the environment, and the static models of management, either concerning the hierarchical level of the individual library, or the hierarchical level of cooperative schemas. The emerging «managerial voids» and the weakness of effective confrontation of newly appearing problems assess the traditional ways of libraries operation and their effectiveness.

The paper attempts a systemic approach in the investigation of the problematic situations that are emerging in the Academic Libraries. It identifies the factors that cause the changes, examines the needs for adaptation or confrontation of the consequences by the Academic Libraries. And proposes supporting mechanisms for the management of changes. Concerning the individual libraries the paper examines the ways with which the possibility for the personnel to contribute effectively in the choice, the hierarchy, the methodology and the practice for the confrontation of the problems, are ensured. Analogically, the conditions are approached that make it possible for the individual library to attend the cooperative schemas, through their institutional role, having voice and action with systematic way and processes.

Based on the previous theoretical model a case study is presented concerning the Library of the University of Cyprus and the efforts for establishing three supporting mechanisms for self-adjustment and management of changes:

1. The management of problems through the creation and operation of working teams with «self-determined terms of mandate»
2. The lifelong education of the personnel through a) the official education, b) the organisation of internal seminars, c) the follow-up of international organisations and conferences
3. The promotion of the academic character of library and library scientists.

The systematic operation of the individual library through working teams can be used as a model for the operation of cooperative schemas for the confrontation of related problems.

Keywords: Management of change, Systems of administration of libraries, work teams, Lifelong education, Academic status of library and information scientists.

Ανάπτυξη Πηλαισίου Σύμπραξης Δημόσιου Ιδιωτικού Τομέα στις Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες

Αναστασία Τσουμπρακάκου

Βιβλιοθήκη Χαροκοπείου Πανεπιστημίου
ntsoubrakakou@yahoo.gr

Περίληψη

Το περιβάλλον πληροφόρησης χαρακτηρίζεται από την συνύπαρξη πληροφορίας συμβατικής και ψηφιακής μορφής και παράλληλα από την συνύπαρξη δημόσιου και ιδιωτικού τομέα. Η «νέα οικονομία» αποτελεί μια νέα πραγματικότητα στην ελληνική πληροφοριακή αγορά, επηρεάζει τις επιχειρηματικές δράσεις των βιβλιοθηκών και διαμορφώνει νέους κανόνες. Βασικό πρόβλημα των ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών είναι, ότι «πάσχουν» από ανεπαρκείς οικονομικές πηγές, αυστηρές περικοπές στον προϋπολογισμό τους και από χρονοβόρες γραφειοκρατικές διαδικασίες που αφορούν στις χρηματοδοτήσεις. Παράλληλα, η εξέλιξη στις νέες τεχνολογίες, η πολυμορφία του διαθέσιμου υλικού, η εξειδίκευση των πληροφοριακών αναγκών έχουν διαμορφώσει έναν ιδιαίτερα απαιτητικό ρόλο για τις ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες. Προκειμένου να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις αυτές οι ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες καταφεύγουν στην ανάπτυξη συνεργατικών σχημάτων.

Η παρούσα εργασία πραγματεύεται την εφαρμογή ενός πλαισίου Σύμπραξης Δημόσιου Ιδιωτικού Τομέα στις Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες και τις Υπηρεσίες Πληροφόρησης. Μέσω των συμπράξεων αυτών εξασφαλίζεται μεταφορά κόστους και τεχνογνωσίας από τον Ιδιωτικό στο Δημόσιο Τομέα, εξασφάλιση της χρηματοδότησης, της κατασκευής, της συντήρησης και της λειτουργίας μιας υποδομής ή της παροχής μιας υπηρεσίας από τον ιδιωτικό τομέα. Σημαντικά πλεονεκτήματα επίσης αποτελούν η κατανομή κινδύνων, η αξιοποίηση ανθρωπίνων και οικονομικών πόρων του Δημοσίου καθώς και η εξάλειψη των υπερβάσεων των προϋπολογισμών και των καθυστερήσεων.

Στη συνέχεια, αναφέρονται τα είδη ΣΔΙΤ τα οποία είναι: η Private Finance Initiative (PFI), η Leasing, η Joint Ventures (JV), η Build Operate Transfer (BOT) και η Build Operate Own (BOO). Η προσαρμογή των χαρακτηριστικών των Συμπράξεων Δημόσιου Ιδιωτικού Τομέα στον χώρο των ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών δεν είναι μια εύκολη υπόθεση λόγω της ιδιότυπης μορφής που έχει η γνώση ως αγαθό (*merit good*), μπορεί όμως να εφαρμοστεί στο δίπτυχο «υποδομές-συλλογές». Ακόμα, αναλύονται τα οικονομικά πλεονεκτήματα της μεθόδου τόσο για την ακαδημαϊκή βιβλιοθήκη όσο και για το δημόσιο αλλά και για τον ιδιώτη. Τέλος, χρησιμοποιήθηκε η μέθοδος PESTEL (Policy, Economy, Society, Technology, Environment, Law) για την ανάλυση του εξωτερικού περιβάλλοντος μιας ακαδημαϊκής υπηρεσίας πληροφόρησης.

Η εργασία καταλήγει στο συμπέρασμα ότι οι ΣΔΙΤ μπορεί να έχουν εφαρμογή στις υποδομές, στην δημιουργία κτιριακών εγκαταστάσεων, στον αρχιτεκτονικό σχεδιασμό, στον εξοπλισμό, στην καθαριότητα και σε άλλα πολλά. Επίσης, υπάρχει η δυνατότητα ανάπτυξης πληροφοριακών προϊόντων και υπηρεσιών προστιθέμενης αξίας, όπως η θεματική ελληνική βιβλιογραφία, η ψηφιοποίηση υλικού, η δημιουργία βιβλιοθήκης μακροχρόνιου δανεισμού, η διάχυση επιστημονικής σκέψης και διαχείριση ευρεσιτεχνιών, η θεματική ηλεκτρονική εκπαίδευση, η διατήρηση ψηφιακού περιεχομένου, τα ψηφιακά αποθετήρια.

Βασικά πλεονεκτήματα της εφαρμογής του μοντέλου αυτού συμπράξεων είναι η βελτίωση της οικονομικής κατάστασης των ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών και παράλληλα η δημιουργία καινοτόμων πληροφοριακών προϊόντων και υπηρεσιών τα οποία θα προσδώσουν ανταγωνιστικό πλεονεκτήματα στις υπηρεσίες πληροφόρησης.

Λέξεις-Κλειδιά: Συμπράξεις Δημόσιου Ιδιωτικού Τομέα, Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες, Κοινοπραξίες, Συνεργασίες Βιβλιοθηκών.

Abstract

The environment of information is being characterized by the coexistence of its' conventional and digital form and simultaneously, by the coexistence of the public and private sector. The «new economy» constitutes a new real-

ity in the Greek informative market, influences the enterprising actions of the libraries and shapes new rules. Basic problem of the academic libraries is, that «they suffer» from many things, such as insufficient economic sources, strict curtailments in their budget and time-consuming bureaucratic processes that concern in the financing. At the same time, the development in the new technologies, the polymorph of available material, the specialisation of informative needs have shaped a particularly exigent role for the Academic Libraries. With regards to the correspondence in these requirements, the Academic Libraries resort in the growth of cooperative forms.

This paper shows the application of one frame of Partnership between Public and Private Sector (PPP) at the area of Academic Libraries and Information Services. Via this cooperation the transport of cost and the «know-how» are ensured from Private in the Public Sector. Also, there is being guaranteed the financing, the manufacture, the maintainance and the operation of the infrastructure or this from one Service from the Private Sector. Important advantages also constitute the distribution of dangers, the exploitation of human and economic resources of the Public Sector, as well as the obliteration of overshootings of budgets and delays. Afterwards, are reported the types of PPP which are: the Private Finance Initiative (PFI), the Leasing, the Joint Ventures (JV), the Build Operate Transfer (BOT) and the Build Operate Own (BOO). The adaptation of the characteristics of the Cooperation between Public and Private Sector, in the area of academic libraries, is not that easy, because the «unique» form of knowledge as a «merit good» however, it can be applied in the diptych of «infrastructures-collections». In addition, the economic advantages of this method are analyzed not only for the Academic Library, but also for the State and the individuals. Finally, the PESTEL method (Policy, Economy, Society, Technology, Environment, Law) was used for the analysis of the exterior environment of an academic information service.

At last, this paper leads to the conclusion that the PPP can find practice and be useful in the infrastructures, in the creation of building installations, in the architectural planning, in the equipment, in the cleanness and in other many. Also, there is a possibility of growth of informative products and services of «added value», such as: *the thematic Greek bibliography, the digitalisation of material, the creation of library of long-lasting lending, the diffusion of*

scientific thought and management of licenses, the thematic electronic education, the maintenance of digital content, the digital repositories.

Basic advantages of application of this model of cooperation are the improvement of economic situation in the academic libraries and at the same time, the creation of innovative informative products and services which will lend competitive advantages in the Information Services.

Keywords: Public Private Partnership, Academic Libraries, Libraries-Cooperations, Libraries-Consortia.

E-LIS, το Ηλεκτρονικό Αρχείο για τη Βιβλιοθηκονομία και την Επιστήμη της Πληροφορικής: Τρόποι Αξιοποίησης του από την Ελληνική Βιβλιοθηκονομική Κοινότητα

**Μαρία Φραντζή¹, Ανδρέας Κ. Ανδρέου², Γιάννης Τσάκωνας¹,
Φίλιππος Τσιμπόγλου²**

¹Βιβλιοθήκη & Υπηρεσία Πληροφορικής, Πανεπιστήμιο Πατρών, {maria, john}@lis.upatras.gr

²Βιβλιοθήκη Πανεπιστημίου Κύπρου, {andlib, ftsimp}@ucy.ac.cy

Περίληψη

Τα ψηφιακά αποθετήρια και ηλεκτρονικά αρχεία αποτελούν ένα συνεχώς διαδιδόμενο όχημα, που εντάσσεται στις διεθνείς πρωτοβουλίες για την παροχή ανοικτής πρόσβασης στην επιστημονική γνώση. Στους κύριους άξονες του άρθρου περιλαμβάνονται:

- α) Παρουσίαση του E-LIS, του ηλεκτρονικού αποθετηρίου για την βιβλιοθηκονομία και επιστήμη της πληροφορικής και των σκοπών που καλείται να εκπληρώσει.
- β) Ενημέρωση της βιβλιοθηκονομικής κοινότητας για τις υπηρεσίες και την εξέλιξη του E-LIS,
- γ) Παρουσίαση της έως τώρα συμβολής των ομάδων επιμέλειας της Ελλάδος και της Κύπρου με έμφαση στη μεθοδολογία μετατροπής της βάσης δεδομένων των πρακτικών των Πανελλήνιων Συνεδρίων των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών που αναπτύχθηκε από τη Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου της Κύπρου, και την ένταξή τους στο E-LIS.
- δ) Παρουσίαση των τεχνικών, βιβλιογραφικών και θεσμικών ζητημάτων που προέκυψαν και οι τρόποι αντιμετώπισης που επιλέχθηκαν. Μέσω της παρούσας εργασίας οι ομάδες επιμέλειας της Ελλάδος και της

Κύπρου επιχειρούν να συσπειρώσουν την ελληνική βιβλιοθηκονομική κοινότητα γύρω από μια προσπάθεια για την ανάδειξη, προβολή και αξιοποίηση εναλλακτικών πηγών πληροφόρησης στη Βιβλιοθηκονομία και την Επιστήμη Πληροφόρησης.

Λέξεις-Κλειδιά: Ηλεκτρονικά αρχεία, Ανοικτή πρόσβαση, Βιβλιοθηκονομία, E-LIS, Ψηφιακά αποθετήρια.

Abstract

Digital repositories and electronic archives constitute continuously accepted means which are being comprised in the international initiatives that are indenting for open access in scientific knowledge. The main subjects of this article are:

- a) The presentation of E-LIS, (E-prints on the Library and Information Science) and its scopes.
- b) The awareness of the librarian's community for the services and the progress of E-LIS.
- c) The contribution of the Greek and Cyprus team in the transformation of the data of Pan-Hellenic Conferences of Academic Libraries proceedings. The data were developed by the University of Cyprus Library and they have been transformed massively into the E-LIS.
- d) The Presentation of the technical, bibliographical and legal issues which have been arisen during the transformation of the data and the way they have been solved.

Through this presentation the editor teams of Greece and Cyprus aim to help the Greek librarian community to develop and use alternative sources of information in the Library and Information Science.

Keywords: E-print archives, Open access, Librarianship, E-LIS, Digital repositories.

Ο Συλλογικός τους Κατάλογος των Πανεπιστημιακών Βιβλιοθηκών της Γαλλίας

The Union Catalogue of the French University Libraries

Κατερίνα Χατζοπούλου

Βιβλιοθήκη Πανεπιστημίου SOPHIA ANTIPOLIS NICE
catherine.hadjopoulou@unice.fr

Περίληψη

Στην Κοινωνία της Γνώσης και της Πληροφορίας που βιώνουμε τα εκπαιδευτικά ιδρύματα βρίσκονται στο επίκεντρο αυτής της νέας οικονομικής ανάπτυξης και κοινωνικής μετεξέλιξης. Κατά συνέπεια τα 160 γαλλικά ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα με τους δύομισι εκατομμύρια φοιτητές κατέχουν διακριτή θέση και αποτελούν σημαντικό μοχλό ανάπτυξης και προόδου για τη χώρα.

Το 1994 και στο πλαίσιο οργανωτικών αναδιαρθρώσεων των υπηρεσιών τεκμηρίωσης, δημιουργείται ειδική Βιβλιογραφική υπηρεσία (Agence bibliographique de l'enseignement supérieur ABES). Στόχος η ανάπτυξη και η διαχείριση συλλογικού καταλόγου των συλλογών που διαθέτουν οι πανεπιστημιακές και οι ερευνητικές βιβλιοθήκες της Γαλλίας.

Ο Βιβλιογραφικός κατάλογος (SUDOC) που δημιουργείται βασίζεται στη «δικτυακή» σκέψη/προσέγγιση, στη συμβατή δικτύωση και στη κατανομή της εργασίας, περιλαμβάνει σήμερα περισσότερες από 7.500.000 βιβλιογραφικές εγγραφές που αντιστοιχούν σε πάνω από 24 εκατομμύρια τεκμηρίων που βρίσκονται σε 2000 βιβλιοθήκες πανεπιστημιακών και ερευνητικών ιδρυμάτων.

Το εγχείρημα αυτό καλύπτει ευρύ φάσμα προβληματισμού και διεργασιών που εκτείνεται από τη χάραξη εθνικής στρατηγικής για την αξιοποίηση της

βιβλιοθήκης ως συστατικού στοιχείου μιας εθνικής υποδομής για τη γνώση, μέχρι τις προϋποθέσεις λειτουργίας και την εξασφάλιση καλής πρακτικής των πανεπιστημιακών βιβλιοθηκών στην πράξη.

Οι προτάσεις στις οποίες καταλήγει η παρουσίαση του συλλογικού καταλόγου βασίζονται σε μια διττή αντίληψη για το ρόλο των πανεπιστημιακών βιβλιοθηκών: πρώτον, ως μέσου, δηλαδή ως αναγκαίας υποδομής για τη σύγχρονη εκπαιδευτική διαδικασία, και δεύτερον, ως τρόπον αξιοποίησης του όλο και αυξανόμενου γνωστικού κεφαλαίου προς όφελος της γνώσης. Η δημιουργία συλλογικών καταλόγων τοποθετείται, κατ' αυτό τον τρόπο, στο κέντρο ενός ευρύτερου προβληματισμού, που σχετίζεται με το μέλλον των υπηρεσιών πληροφόρησης, το ρόλο των τεχνολογιών της πληροφορίας, τις εξελίξεις στον εκδοτικό κλάδο, και τις νέες αντιλήψεις για την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού στην κοινωνία της γνώσης.

Λέξεις-Κλειδιά: Συλλογικός κατάλογος, Πανεπιστημιακές βιβλιοθήκες-Γαλλία.

Abstract

Knowledge is at the center of economic development and social evolution during which our industrial society, is gradually being transformed into the society of knowledge and information. In this new society education will be the means of development and progress.

As a result the 160 French university level institutions with their 2,5 million students are in prominent position and formal vital force of change and advancement.

In France in 1994 the Bibliographic agency (Agence bibliographique de l'enseignement supérieur ABES) was created to manage and develop the union catalogue of the joint universities documentation centers.

This bibliographic catalogue (SUDOC) which is based on network computing and compatibility as well as work load sharing contains at present more than 7,5 millions bibliographic records which represent 24 millions documents found in 2000 university and research institutions.

The undertaking of creating the union catalogue with the aim of having a national strategy for making the most of the potential of the collective university libraries as a fundamental constituent of the educational infrastructure of

the nation as well as the setting up of the actual terms and operational conditions for the proper and correct operation of the university libraries.

Finally, this presentation for the union catalogue concludes by presenting some suggestions for the role of the university libraries : firstly as a way of forming the necessary infrastructure for modern educational procedures and secondly as a way of exploiting the continuously Increasing information assets for the benefit of collective knowledge.

The creation of a union catalogue is under discussion relating to the future of information centers the role of new information technology, the evolution of publishing and new ideas for the manpower development in the knowledge society.

Keywords : Union Catalogue, University-France.

Νέες Υπηρεσίες Επιστημονικής Πληροφόρησης: Δράσεις Ανάπτυξης και Δυνατότητες Συνεργασίας στο Περιβάλλον Ανοικτής Πρόσβασης

**Νίκος Χούσος, Εύη Σαχίνη, Παναγιώτης Σταθόπουλος,
Γεώργιος Σταύρου**

Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης
nhoussos@ekt.gr

Περίληψη

Τα τελευταία χρόνια έχει αναπτυχθεί σε παγκόσμιο επίπεδο ένα ισχυρό ρεύμα υπέρ της ελεύθερης διάθεσης των αποτελεσμάτων της επιστημονικής έρευνας ειδικά όταν αυτή χρηματοδοτείται από δημόσιους πόρους. Μια μελλοντική προοπτική που βρίσκει πολλούς υποστηρικτές και έχει ήδη αρχίσει να υλοποιείται μερικώς είναι η εκ των υστέρων κατάθεση κάθε είδους ερευνητικής παραγωγής σε ψηφιακά αποθετήρια προσπελάσιμα δωρεάν μέσω Διαδικτύου, που στην ιδανική περίπτωση θα συνδυάζεται στην προγενέστερη φάση της μετά από κρίση πρώτης έκδοσης μιας εργασίας με δημοσίευση σε ηλεκτρονικά περιοδικά ανοικτής πρόσβασης.

Η πραγματοποίηση των εν λόγω φιλόδοξων στόχων σε ευρεία κλίμακα προϋποθέτει την επιτυχή αντιμετώπιση σημαντικών προκλήσεων σε πολλές διαστάσεις, τεχνικές και μη, ενώ παρέχει δυνατότητες συνεργασιών με πολλαπλασιαστικά οφέλη για όλους τους εμπλεκόμενους. Παρότι η σχετική δραστηριότητα από τη διεθνή κοινότητα είναι ιδιαίτερα έντονη, υπάρχει πολύς δρόμος ακόμα για την ευόδωση των προσπαθειών σε διάφορα θέματα. Για παράδειγμα, εστιάζοντας σε ζητήματα πληροφοριακής υποδομής, είναι ήδη διαθέσιμες διάφορες πλατφόρμες λογισμικού. Σε πολλά σημεία όμως τα συγκεκριμένα λογισμικά δεν έχουν φτάσει στον βαθμό ωριμότητας που θα επιτρέπει τόσο την εύκολη αξιοποίησή τους από εξειδικευμένο προσω-

πικό όσο την παροχή προηγμένων υπηρεσιών στο κοινό. Επίσης, σε θέματα ανάπτυξης/παραμετροποίησης εφαρμογών και διαχείρισης δεδομένων δεν έχουν ακόμα καταφέρει να εκμεταλλευτούν πρόσφατες τεχνολογικές εξελίξεις και εργαλεία που θα είχαν σημαντική θετική επίδραση σε πρακτικά θέματα καθημερινής χρήσης και λειτουργίας.

Η συγκεκριμένη παρουσίαση εστιάζει σε δράσεις ανάπτυξης νέων υπηρεσιών ανοικτής πρόσβασης που έχει αναλάβει και υλοποιεί το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης και ειδικότερα σε σχέση με ψηφιακά αποθετήρια και ηλεκτρονικά περιοδικά. Μεγαλύτερη έμφαση δίνεται στην τεχνική διάσταση της υλοποίησης τέτοιων έργων και ειδικότερα σε θέματα όπως η πληροφοριακή υποδομή, η διαχείριση δεδομένων και η ανάπτυξη υπηρεσιών. Σημαντική παράμετρο που θα εξεταστεί αποτελεί ο προσδιορισμός δυνατοτήτων συνεργασιών με ακαδημαϊκές, κατά κύριο λόγο, βιβλιοθήκες που μπορούν να είναι ιδιαίτερα επωφελείς τόσο για τους συμμετέχοντες φορείς όσο και για την ερευνητική κοινότητα με την δημιουργία υψηλού επιπέδου υπηρεσιών ανοικτής πρόσβασης.

Πρόταση και Παρουσίαση Μοντέλου Συνεργατικής Καταλογογράφησης στα Πλαίσια του Συλλογικού Καταλόγου των Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών

Γιώργος Χριστοδούδου

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
gxristod@jour.auth.gr

Περίληψη

Η κοινότητα των ελληνικών βιβλιοθηκών, από τις αρχές της δεκαετίας του 1960, επεδίωκε μορφές συνεργασίας, καθώς και τη δημιουργία συλλογικού καταλόγου (αρχικά έντυπου) που θα προσέφερε τη δυνατότητα αναζήτησης βιβλιογραφίας και εντοπισμού του επιθυμητού υλικού σε εθνικό επίπεδο. Λόγω έλλειψης πόρων αλλά κυρίως συντονιστικού οργάνου, οι επιδιώξεις αυτές ουδέποτε υλοποιήθηκαν. Οι βιβλιοθήκες παρέμειναν απομονωμένες μεταξύ τους, σε επίπεδο κοινών καταλογογραφικών πρακτικών και δημιουργίας βιβλιογραφικών αρχείων, για πολλά χρόνια (μέχρι το τέλος της δεκαετίας '90). Κυρίως όμως δεν αναπτύχθηκαν ελληνικά βιβλιοθηκονομικά εργαλεία και η προσαρμογή κάποιων ξένων στα ελληνικά (Θεματικές Επικεφαλίδες Εθνικής Βιβλιοθήκης, μετάφραση Anglo-American Cataloguing Rules) ήρθαν με αρκετή καθυστέρηση και δεν εφαρμόστηκαν απ' όλους, κατά το δοκούν. Ακόμα και σήμερα κοινές συλλογές καταλογογραφούνται ξεχωριστά από την κάθε βιβλιοθήκη, με διαφορετικές πρακτικές, πολιτικές και πρότυπα. Σήμερα βέβαια, έχουμε την δυνατότητα, ή την πολυτέλεια, πολλών συστημάτων για τον εντοπισμό υλικού σε εθνικό επίπεδο (Βλέπε Ζέφυρος, Αργώ, Συλλογικός Κατάλογος) με τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματά τους. Ο Συλλογικός Κατάλογος των Ελληνικών Ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών, με την οργανωτική δομή του, μπορεί να αποτελέσει τη βάση στη διαμόρφωση ενός συνεργατικού μοντέλου καταλογογράφησης που θα

λύσει προβλήματα που ταλανίζουν χρόνια τώρα την ελληνική βιβλιοθηκονομική κοινότητα.

Με βάση τα παραπάνω η παρούσα εισήγηση προτείνει ένα μοντέλο συνεργασίας, αρχικά βασιζόμενο στην υπάρχουσα οργανωτική δομή του Συλλογικού Καταλόγου, και σε μία νέα επιθυμητή οργανωτική δομή. Έτσι, περιγράφονται οι δράσεις και οι στόχοι των σημερινών Διαρκών Επιτροπών του Σ.Κ. σε ένα άμεσα εφαρμόσιμο μοντέλο συνεργασίας καθώς και κάποιες σκέψεις για αλλαγές της δομής προς ένα βέλτιστο μηχανισμό και μοντέλο συνεργασίας. Κοινή συνιστάμενη και βασικά συστατικά θα αποτελούν ο Συλλογικός Κατάλογος, το Εθνικό Αρχείο Καθιερώσεων, κοινά βιβλιοθηκονομικά εργαλεία και συνεργατική συνείδηση. Συμφωνίες θα πρέπει να προκύψουν αρχικά στην πολιτική περιγραφικής (εγγραφή πυρήνας-Core Record κ.λπ.) και θεματικής καταλογογράφησης (Θεματικοί κατάλογοι κ.λπ.) και κατ' επέκταση στην εφαρμογή προτύπων, εργαλείων και υπηρεσιών.

Τελικός στόχος, η εναρμόνιση σε κοινά βιβλιογραφικά πρότυπα και πρακτικές που θα βοηθήσουν στη βελτίωση των τοπικών καταλόγων και κατ' επέκταση του Συλλογικού, προσφέροντας παράλληλα τη βέλτιστη βοήθεια προς τους χρήστες μας στην αναζήτηση βιβλιογραφίας και διαδανεισμού.

Λέξεις-Κλειδιά: Συνεργατική Καταλογογράφηση, Τυποποίηση, Συλλογικοί Κατάλογοι/Ελλάδα, Αρχεία καθιερωμένων όρων, Εγγραφή πυρήνας.

Keywords: Standardization, Cooperative Cataloging, Authority files, Union Catalogs/Greece, Subject Cataloging, Descriptive Cataloging/Core Records.

Library Collaboration: International and National

Michael Breaks

University Librarian
Heriot Watt University, Edinburgh UK
Past-President IATUL
M.L.Breaks@hw.ac.uk

Abstract

The presentation will review a number of collaborative issues by discussing the role and activities of IATUL (International Association of Technological University Libraries) as an exemplar of international collaboration. The national exemplar will be the United Kingdom and the presentation will review the issues now facing higher education libraries and how these are being addressed in the UK through the establishment and workings of a range of new collaborative institutions that have been established. The presentation will conclude with a review of the issues raised by collaboration and what makes it successful.

Quantifying Value and Financial Return on Scholarly Collections with Patent Citation Analysis

Paul Canning

IEEE, U.S.A.

p.canning@ieee.org

Abstract

Based on a series of independent studies conducted by Dr. Anthony Breitzman of 1790 Analytics, IEEE has learned that granted patents cite scientific and the technical literature found in journal articles, conference papers and industry standards. This paper outlines the findings of three studies conducted by 1790 Analytics and discusses the implications for library professionals and members of the scientific and scholarly community. Patent citation analysis is a viable metric to quantify both usage and value of access to scholarly materials at universities, corporations and government research centres.

Keywords: Patenting, technical innovation, usage metrics, citation.

Human Networks: International Library Associations Enabling Co-Operation Among Academic Libraries

Irma Pasanen

Helsinki University of Technology, Library
irma.pasanen@tkk.fi

Abstract

Academic libraries have a long tradition of international co-operation. However, the present-day environment of tertiary education has new challenges with growing international dimension. In universities the process of internationalization calls for more transboundary co-operation, and university libraries must also find ways to respond to the new challenges. The paper explores the role of the international library associations in supporting international co-operation and in establishing the necessary human networks that form the backbone of any collaboration.

Ευρετήριο Συγγραφέων

- Αναγνωστόπουλος, Άγγελος 89
Ανδρέου, Ανδρέας Κ. 148
Ασκητή Βασιλική 19
Ασμανίδης, Υπάτιος 110
Βαρδακώστα, Ιφιγένεια 22
Βασιλακάκη, Ευγενία 26, 29
Βεράνης, Γιώργος 32
Βερονίκης, Σπύρος 36
Γαβρίλης, Δημήτρης 40, 44
Γαϊτάνου, Πανωραία 49, 52
Γαρουφάλλου Εμμανουήλ 55
Γερόλιμος, Μιχάλης 58
Γεωργίου Παναγιώτης 61
Γεωργοπούλου, Βαρβάρα 64
Δαυίδ, Κωνσταντίνος 70
Δέρβου, Κλωντίνη 81, 82
Διακάκη, Άννα 40
Ευθυμίου, Φωτεινή 86
Ζαπουνίδου, Σοφία 67
Ζορμπά, Ιωάννα 67
Ζούτσου Κυριακή 36
Ζωντανός, Κωνσταντίνος 114
Θεοδωρίδου-Σωτηρίου, Λίλα 70
Θεοδώρου, Ρωξάνα 71
Κακάλη, Κωνσταντία 40, 44
Καλλινίκου, Διονυσία 74
Κανελλοπούλου-Μπόττη, Μαρία 77
Καπιδάκης Σαράντος 139
Καρούνος, Θεόδωρος 74
Κατσαρού, Γεωργία 79
Κατσιρίκου, Ανθή 107
Κίτσιου, Μαρία 96
Κόγκινος, Διονύσης 89
Κολοβός Φίλιππος 130
Κορομπίλη, Στέλλα 83
Κουής, Δημήτριος 86
Κουλούρης, Αλέξανδρος 89
Κρασσά, Άννα 93
Κώνστα, Ουρανία 58
Κωσταγιόλας Πέτρος 96
Λάππα, Ευαγγελία 98
Μακρίδου, Ελίζα 110
Μάλλιαρη, Αφροδίτη 83, 101
Μαμμά, Ελένη 104
Μαυρίδης Μάριος 114 ,130
Μελετίου Αριστείδης 107

- Μητρώλης, Άγγελος 136
Μολέ, Βασιλική 93
Μορελέλη-Κακούρη, Μερσίνη 81, 82
Μπαλά, Κυριακή 114
Μπάνος Ευάγγελος 114
Μπάνου, Χριστίνα 118, 125
Μπούτλας, Ασημάκης 44
Μπράττης, Παντελής 86
Νικητάκης, Μιχαήλ 120
Νίτσος, Ηλίας 101
Ντονάς, Κωνσταντίνος 122
Ολένογλου, Άννα Μαρία 125
Παπαδάτου Φιερούλα 61
Παπαδόπουλος, Μαρίνος 74
Παπαδοπούλου, Μαρία Δάφνη 128
Παπάζογλου Χρυσούλα 114
Παπαθεοδώρου, Χρήστος 36
Παπούλια, Αργυρώ 130
Πατρινός, Δημήτρης 67
Πέτσας, Δημήτριος 133
Πουλή, Κανέλα 86
Ρηγάκου, Βασιλική 133
Ρουγγέρη, Μαρκησία 49
Σαχίνη, Εύη 153
Σιώχος, Βασίλειος 136
Σταθόπουλος, Παναγιώτης 153
Σταύρου, Γεώργιος 153
Σφακάκης, Μιχάλης 139
Συνέλλη, Κατερίνα 81, 82
Τζεδάκη, Σάσα 81, 82
Τσάκωνας, Γιάννης 148
Τομπόγλου, Φίλιππος 86, 141, 148
Τσουμπρακάκου, Αναστασία 144
Τσώλη, Θεοδώρα 44
Φράγκου - Μπάτσιου, Άννα 81, 82
Φραντζή, Μαρία 148
Χαλεπλιόγλου, Άρτεμις 26, 29, 98
Χατζοπούλου, Κατερίνα 150
Χριστοδούλου, Γεώργιος 83, 155
Χούσος, Νίκος 153
Breaks, Michael 157
Canning, Paul 158
Pasanen, Irma 159

Ευρετήριο Τίτλων

- Ανάπτυξη Πλαισίου Σύμπραξης Δημοσίου Ιδιωτικού Τομέα στις Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες 144
- Ανάπτυξη Ψηφιακής Βιβλιοθήκης και Ιδρυματικού Αποθετηρίου στην Κεντρική Βιβλιοθήκη ΕΜΠ 89
- Απόψεις των Υπευθύνων των Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών για τη Συναισθηματική Νοημοσύνη, Οι 22
- Ασύγχρονη Τηλεκπαίδευση στη Χρήση Η/Υ με Ανοικτό Λογισμικό από τη Βιβλιοθήκη & Κέντρο Πληροφόρησης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας 93
- Βιωσιμότητα Ακαδημαϊκών Εκδόσεων Ανοικτής Πρόσβασης 71
- Διασυννοριακή Συνεργασία Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών: Σέρρες-Φιλίππουπολη 70
- Διδάσκοντας Πληροφοριακή Παιδεία 120
- Διερεύνηση της Αναγνωστικής Συμπεριφοράς των Χρηστών των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών: Η Περίπτωση του Ιονίου Πανεπιστημίου 125
- Δικαιώματα Πνευματικής Ιδιοκτησίας και Βιβλιοθήκες – Εξαιρέσεις και Τεχνολογικά Μέτρα Προστασία 128
- Δικτυακός Τόπος Βιβλιοθήκης: Τεχνική Υποστήριξη ή Κομβική Υπηρεσία 67
- Ειδησεογραφικά Πρότυπα Κωδικοποίησης Δεδομένων: Μοντέλο Υλοποίησης του Προτύπου News ML 104
- E-LIS, το Ηλεκτρονικό Αρχείο για τη Βιβλιοθηκονομία και την Επιστήμη της Πληροφόρησης: Τρόποι Αξιοποίησης του από την Ελληνική Βιβλιοθηκονομική Κοινότητα 148
- Ελληνική Βιβλιοθηκονομική Κοινότητα και Συλλογικοί Κατάλογοι – Ευκαιρίες και Προκλήσεις 86
- Εμπλουτισμός Περιεχομένου και Ενίσχυση Περιβάλλοντος Πλοήγησης του Ηλεκτρονικού Καταλόγου της Βιβλιοθήκης 130
- Ενισχύοντας Σημαιολογικά τις Διαδικασίες Αναζήτησης σε ένα Περιβάλλον Μετα-αναζήτησης 139
- Επιπτώσεις εφαρμογής προτύπων ISO 9001:2000 στις ακαδημαϊκές βιβλι-

- οθήκες – υπηρεσίες πληροφόρησης στην Ελλάδα 96
- Έρευνα για τις Απόψεις του Ακαδημαϊκού Προσωπικού Σχετικά με τις Βιβλιοθήκες και τους Βιβλιοθηκονόμους 55
- Ηλεκτρονικό Σύστημα Διαχείρισης Αιτήσεων Διαδανεισμού στη Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Μακεδονίας 32
- Θεματική Ενοποίηση Δημοσίων Καταλόγων και Ψηφιακών Βιβλιοθηκών 40
- ΘΥΡΑ: Ανάπτυξη Θεματικής Πύλης Πληροφόρησης στη Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Μακεδονίας με τη Χρήση Λογισμικού Ανοικτού Κώδικα 114
- Ιδρυματικά Καταθετήρια: Προτάσεις για μια Ενιαία Εθνική Πολιτική με Βάση ένα Ελληνικό Παράδειγμα 110
- Ιστολογία ως Μέσο Επιστημονικής Επικοινωνίας Ανάμεσα στις Βιβλιοθήκες και τους Βιβλιοθηκονόμους, Τα 79
- Καινοτομία στην Πνευματική Ιδιοκτησία: Το Μοντέλο των Αδειών, Η 74
- Κέντρα Ευρωπαϊκής Τεκμηρίωσης: Συνεργατικές Δράσεις και Υπηρεσίες Ευρωπαϊκής Πληροφόρησης 133
- Κοινοπραξία Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών - Επιτροπή Υλοποίησης για τα Περιοδικά 81
- Κοινοπραξία Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών - Επιτροπή Υλοποίησης για τα Περιοδικά 82
- Κοστολόγηση Υπηρεσιών Πρόσκτησης και Επεξεργασίας Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών με την ABC Ανάλυση 136
- Μεθοδολογία Ανάλυσης και Συσχετισμού Δεδομένων Ποιοτικών και Ποσοτικών Δεικτών Υπηρεσιών Βιβλιοθηκών Χρησιμοποιώντας Μεθόδους Εξόρυξης Γνώσης 107
- Μια Μεθοδολογία Αξιολόγησης της Ολοκληρωμένης Πρόσβασης σε Φυσικούς και Ψηφιακούς Χώρους Πληροφόρησης 36
- Νέες Μορφές Υπηρεσιών, Νέες Λειτουργίες και Νέοι Ρόλοι της Υπηρεσίας Πληροφόρησης: Τεκμηριωμένη Αποτύπωση των Τάσεων 26
- Νέες Υπηρεσίες Επιστημονικής Πληροφόρησης: Δράσεις Ανάπτυξης και Δυνατότητες Συνεργασίας στο Περιβάλλον Ανοικτής Πρόσβασης 153
- Πληροφοριακή Παιδεία και Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες 49
- Προσαρμοστικότητα και Ευελιξία στην Παροχή Ενοποιημένων Υπηρεσιών Πληροφόρησης: Το Σύστημα Διαχείρισης της Βιβλιοθήκης του Παντείου Πανεπιστημίου 44
- Πρόταση και Παρουσίαση Μοντέλου Συνεργατικής Καταλογογράφησης στα Πλαίσια του Συλλογικού Καταλόγου των Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών 155

- Προϋποθέσεις για Αυτορρυθμιζόμενα Μοντέλα Διαχείρισης Βιβλιοθηκών 141
- Πτυχές Διαμόρφωσης Αναγνωστικής Πολιτικής και Πολιτικής για το Έντυπο Βιβλίο των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών 118
- Ρόλος και η Λειτουργία του Βιβλιοθηκονόμου σε μια Σύγχρονη Υπηρεσία Πληροφόρησης, Ο 58
- Ρόλος του «Ψηφιακού» Βιβλιοθηκονόμου στη Διαχείριση της Ψηφιακής Γνώσης, Ο 52
- Ρόλος του Ιατρικού Βιβλιοθηκονόμου στην Ελλάδα: Προκλήσεις & Προοπτικές, Ο 98
- Στρατηγικός Σχεδιασμός για τη Διαχείριση Ανθρωπίνων Πόρων στις Δημοσίες Βιβλιοθήκες 29
- Σύγχρονες Προκλήσεις στη Διοίκηση της Βιβλιοθήκης 64
- Συλλογικός τους Κατάλογος των Πανεπιστημιακών Βιβλιοθηκών της Γαλλίας, Ο 150
- Συμβολή Προγραμμάτων Πληροφορικής Παιδείας στην Εκπαιδευτική Διαδικασία 101
- Συμβολή των Βιβλιοθηκονόμων στην Πληροφοριακή Παιδεία 83
- Σχολικές Βιβλιοθήκες του ΥΠΕΠΘ: Λειτουργικές Όψεις και Προοπτικές Ανάπτυξης 19
- Ταυτόχρονη Αναζήτηση σε Πολλαπλές Πηγές Δεδομένων με Χρήση Λογισμικού Ανοιχτού Κώδικα και Εργαλείου Αποδελτίωσης Ιστοσελίδων 122
- Ψηφιακές Βιβλιοθήκες και Πνευματικά Δικαιώματα 77
- Ψηφιακό Ελληνικό Περιεχόμενο και Ανοικτή Πρόσβαση 61
- Human Networks: International Library Associations Enabling Co-Operation Among Academic Libraries 159
- Library Collaboration: International and National 157
- Quantifying Value and Financial Return on Scholarly Collections with Patent Citation Analysis 158